

У НОМЕР:

Гроші люблять спокій і виважені рішення

Питання «спрощеного доступу» України до ресурсів Міжнародного валютного фонду обговорюватиметься з місією Європейського департаменту МВФ, що вчора почала працювати в Україні. Про це і про те, що НБУ дасть кредит Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на суму 1 млрд. грн. для збільшення розміру максимальної компенсації за вкладами з 50 тис. грн. до 100 тис. грн. повідомив журналістам глава ради Національного банку України Петро Порошенко.

Представник МВФ в Україні Балаж Хорват перед вильотом з Вашингтона розповів агентству «Блумберг», що фонд вивчить останні економічні реформи і досягнення країни і надасть необхідну їй допомогу у врегулюванні складної ситуації: «Кризи поки що нема, але потрібно передбачати всі сценарії». Міністр економіки України Богдан Данилишин напередодні приїзду місії заявив, що сторони обговорять «поточні завдання, які потребують невідкладного врегулювання», а також, що макроекономічна ситуація в Україні загалом не така загрозлива, як її оцінюють деякі експерти.

► СТОР. 4

Ціна на нафту падає, а в нас бензин то дорожчає, то дешевшає

Не встиг Антимонопольний комітет України заявити про змову нафтотрейдерів, як ціна на бензин в Україні впала так само стрімко, як і піднялася. Експерти пояснюють ці стрибки нестабільною економічною й політичною ситуацією в країні і закликають уряд і парламент захистити інтереси українських споживачів, установивши чіткі правила гри на ринку нафти і нафтопродуктів.

Тим часом вартість «нафтового кошика» ОПЕК знизилася до 68,58 долара США за барель. Так дешево, як зараз, нафта не коштувала з кінця серпня минулого року. Головною причиною триваючого зниження світових цін на нафту є відсутність сприятливих перспектив поживлення економічної кон'юнктури. Передусім, у США, де ситуація особливо похмура.

Фото Володимира СІОТИ.

ДОНЕЧЧИНА: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД

Тут мешкає 10 відсотків населення України і виробляється п'ята частина загальнонаціонального валового продукту. Область володіє майже п'ятою частиною основних промислово-виробничих фондів країни і забезпечує 20 відсотків загальнодержавного обсягу промислової продукції. Вугільну галузь представляють 114 шахт та шахтоуправлінь, 28 діючих збагачувальних фабрик, підприємства з ремонту гірничошахтного обладнання, науково-дослідні й проектні інститути. Безперечно, це регіон-лідер, рівних якому немає в державі. Але чому регіон-лідер виявився аутсайдером щодо якості життя людей, які там проживають? Чому шахтар, який тяжко працює під зем-

лею, після зміни повертається до квартири, де вода буває дві години на добу? Чому металург, відстоявши зміну в гарячому цеху, вдома не може відчинити віконце і подихати свіжим повітрям — через дим, що тягнеться з рідного підприємства? Чому селянин повинен діставатись до лікаря за 40—50 кілометрів?

У перевагах індустріальної густонаселеної області і водночас у якості життя в цьому регіоні спробувала розібратися наша власна кореспондентка. Наскільки це їй вдалося, **читайте на 12—13 сторінках**. Чекаємо на ваші відгуки, зауваження, пропозиції щодо даної теми.

КОРОТКО

- У Києві відкрився національний форум «Стоп насильству!» (Укрінформ).
- КБ «Південне» підписало контракт на супровід до кінця 2008 року супутника «ЕджиптСат»-1, повідомив генеральний директор Національної космічної агенції Юрій Алексєєв.
- ВАТ «ЕК Дніпробленерго» попередило житлово-експлуатаційні підприємства міста про масове відключення від електроенергії з 20 жовтня житлових будинків, вимкнуть освітлення у під'їздах та ліфти, повідомляє прес-служба міського голови.

ФОТОФАКТ

Директор департаменту видавничої справи і преси Державного комітету телебачення і радіомовлення України Валентина Бабилюлько презентує кращі вітчизняні видання на міжнародній книжковій виставці «Франкфуртер Бухmesse-2008».

Фото Ганни СНИГУР-ГРАБОВСЬКОЇ (Укрінформ).

ПОДІЇ

З ким пірати ведуть переговори про викуп, незрозуміло

Пірати, що утримують біля берегів Сомалі українське судно «Файна» з вантажем зброї, оголосили про відмову від плану підірвати його в разі несплати викупу, передає південноафриканський інформаційний канал «Ньюз-24». За його даними, відповідне рішення озвучив представник піратів Сугуле Алі. Він відзначив, що «переговори про звільнення судна йдуть добре». Однак відмовився повідомляти, хто саме намагається врятувати моряків.

Тим часом Київ домовляється про допомогу лондонської юридичної компанії, яка має досвід ведення переговорів з піратами. Про це в середу повідомила секретар Ради національної безпеки та оборони України Раїса Богатирьова.

► СТОР. 5

Тузлу очистили від мазуту

У цьому запевнюють дані Кримської республіканської санітарно-епідеміологічної станції. Там переконують: нині всі роботи щодо очищення острова призупинено, тому що мазут не спливає, все очищено, ведеться прикордонний нагляд за територією Тузли.

Зовсім протилежне засвідчує останній моніторинг кримських екологів. Раніше вони зверталися до Президента України з проханням дати доручення відповідним міністерствам і відомствам терміново підготувати й профінансувати програму завершення ліквідації наслідків аварії, що сталася в Керченській протоці минулорічного листопада. Але відповіді не дочекалися досі, **інформує наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО**.

Студент друкував гроші у себе вдома

Студент заочного відділення одного з вищих навчальних закладів обласного центру обладнав у своїй квартирі невеличкий монетний двір і на домашньому комп'ютерному обладнанні виготовляв купюри номіналом 20, 50, 100 гривень. Збував фальшивки, купуючи в магазинах дрібниці, а здачу отримував справжньою готівкою. Оперативники затримали хлопця з речовими доказами. Під час обшуку в нього знайшли десять тисяч гривень сотенними купюрами, а ще чотири тисячі виявили вдома. Фальшивомонетник навіть не встиг їх розрізати з суцільних аркушів, **повідомляє наш власний кореспондент з Хмельницького Ірина КОЗАК**.

Я ВАМ ПИШУ...

Дорогою ціною

Мітинги під Верховною Радою України, під Кабміном, під ЦВК... Натовпи, здається, небайдужих молодих людей під різнокольоровими прапорами. Небайдужих? Але ж усі знають, що не за ідею молодь вистоєє з прапорцями та кульками. Їм платять — вони йдуть на мітинг. Якщо бути уважними, то скрізь можна побачити одних і тих самих.

Сьогоднішні політики зробили молодь об'єктом впливів та механізмом для голосування, вона не є суб'єктом творення держави. Її купують пивом, масовими гуляннями. З нею граються за допомогою видовищ і свідомо не беруться за її культурний, духовний чи інтелектуальний розвиток. За маніпулюванням молоддю ховається вирішення чийоїсь програм, вдовольняються чийсь амбіції. Невже не зрозуміло, що молоді люди калічаються окремими політиками і державою в цілому?

Лише одиницям вдається досягти мети. Багато молодих талантів не мають коштів, щоб реалізувати свої здібності. Що буде через кілька десятиків років, ким будемо ми і прийдешне покоління? Страшно...

Катя СОРОКА, 16 років.

Бориспіль Київської області.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

Відставка з багатьма невідомими

Не приймати відставку голови Вінницької облдержадмініс-трації Олександра Домбровського та скасувати указ про оголошення йому догани — таке звернення прийняли на позачерговій сесії 15 жовтня депутати Вінницької облради.

«Голос України» (15 жовтня ц. р.) повідомляв читачам про те, що керівник Вінницької ОДА Олександр Домбровський на засіданні колегії облдержадміністрації заявив про складення з себе повноважень. Мотивував це незгодою з методами керівництва секретаріату Президента.

На сесії пан Домбровський (він є депутатом облради від фракції «Наша Україна») не давав жодних пояснень. Натомість голова облради Григорій Заболотний назвав указ про покарання голови ОДА безпідставним, після чого вніс пропозицію звернутися до глави держави скасувати його і не приймати відставку пана Домбровського. 59 із 63 присутніх на сесії депутатів підтримали таке звернення. Проти голосували тільки два депутати, стільки ж — утрималися від голосування. А фракція БЮТ, окрім того, оголосила своє звернення до гаранта Конституції. «Бютівці» теж стали на захист О. Домбровського, хоча ще недавно критикували його.

Тим часом Олександр Домбровський не дав відповіді на запитання депутата від фракції Партії регіонів, чи подавав він письмову заяву про своє звільнення. «Це не прес-конференція, тому я особисто відповім вам на це запитання», — сказав він. Журналістам так само не вдалося цього почути — одразу після сесії голова облдержадміністрації покинув залу, посилаючись на невідкладні справи.

— Свого часу, 2004 року, Домбровський так само втік від Кучми. Тепер він зробив те саме і залишив Ющенка, — каже один із депутатів, котрий голосував проти прийняття звернення на підтримку очільника області. — Вже очевидно, що в нинішній ситуації Домбровський прокладає шлях до Тимошенка. Неспроста фракція БЮТ так активно підтримала його, хоча ще недавно так само активно критикувала.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

КРИМІНАЛ

У справі про замовлене вбивство під час виборів поставлено крапку

Набрав чинності вирок Апеляційного суду Криму щодо восьми обвинувачених у вбивстві кандидата на пост Мирнівського селищного голови, вчиненого позаторік у березні.

Верховний Суд України відхилив касаційні скарги підсудних та їхніх захисників, повідомили в кримській прокуратурі. Ухвалою вищої касаційної інстанції вирок залишено без змін.

Нагадаємо, у квітні цього року Апеляційний суд Криму визнав підсудних винними у вчиненні умисного вбивства і перешкодженні здійсненню виборчого права. Суд призначив замовникам убивства — депутату селищної ради Миколі Грабовському та в. о. голови селищної ради Алі Бондаренко, покарання у вигляді 14 і 13 років позбавлення волі. До них застосовано додаткове покарання — конфіскацію всього майна. Посередник — старший оперуповноважений Євпаторійського міського відділу управління податкової міліції Андрій Романов, за рішенням суду проведе за ґратами 14 років. Він також позбувся майна і звання. П'ятеро виконавців — колишні злочинці і студент, одержали від 10 до 15 років ув'язнення.

Віктор ХОМЕНКО.
Крим.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Підприємцям ідентифікаційний номер не буде потрібний

Прийняти за основу проект змін до закону про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців рекомендує парламенту **Комітет з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва**. Цим документом прописуються права особи щодо здійснення підприємницької діяльності без ідентифікаційного номера.

Ідеться, зокрема, про те, щоб законодавчо забезпечити право фізичних осіб, які через свої релігійні або інші переконання відмовилися від прийняття ідентифікаційного номера та офіційно повідомили про це відповідні державні органи і мають відмітку в паспорті, вказувати відомості про номер та серію паспорта замість відомостей про ідентифікаційний номер під час подання документів про заснування юридичної особи або призначення її керівником.

Високовольтну лінію будуватимуть у кредит

Комітет у закордонних справах рекомендує парламенту ратифікувати Кредитну угоду (Проект «Будівництво високовольтної повітряної лінії 750 кВ Рівненська АЕС — Київська») між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку.

Метою цієї угоди є надання допомоги в підвищенні ефективності, якості й надійності виробництва та передачі електроенергії в західних і центральних регіонах нашої держави. Це дозволить постачати електроенергію з наявних надлишкових генеруючих потужностей у західних регіонах в Київську та навколишні області.

На засіданні зазначалося, що метою цієї угоди є надання допомоги в підвищенні ефективності, якості й надійності виробництва та передачі електроенергії в західних і центральних регіонах нашої держави. Це дозволить постачати електроенергію з наявних надлишкових генеруючих потужностей у західних регіонах в Київську та навколишні області.

Проект також спрямований на зменшення залежності України від імпортованого палива. Реалізація положень проекту,

на думку народних депутатів, сприятиме енергетичному сектору України щодо приєднання до Союзу з координації передачі електроенергії (UCTE).

Державний кошторис потребує доопрацювання

На засіданні **профільного комітету** розглянуто проект державного бюджету на наступний рік у частині фінансування науки й освіти. Народні депутати висловили занепокоєність з приводу запланованого обмеження законодавчо встановлених трудових та соціально-економічних прав і гарантій працівникам освіти. Зазначалося, що видатки, передбачені проектом закону на науку й освіту, зменшено. Зокрема, підкреслювалося, що «загальні обсяги видатків на наукову і науково-технічну діяльність досягли катастрофічно низького рівня — менш як 0,8% ВВП».

Члени комітету дійшли висновку, що запропонований проект закону забезпечує виключно функціонування галузей, а не їх розвиток. Зауважувалося, з огляду на світовий досвід, що «видатки на науку й освіту мають бути вищими і зростати навіть швидше за зростання ВВП». Окрім того, наголошувалося, що законопроект не враховані рішення комітету щодо запровадження інновацій в економіку України.

Як результат — Кабінету Міністрів рекомендовано доопрацювати структуру видатків у галузях науки й освіти з метою забезпечення належного фінансування цих галузей.

Слід відзначити започаткування безвізового діалогу

Комітет з питань європейської інтеграції рекомендує парламенту прийняти проект постанови про результати дванадцятого саміту Україна — ЄС. У запропонованому тексті зазначається, зокрема, що саміт відкрив нову сторінку в історії відносин між Україною та Європейським союзом.

Голова комітету Борис Тарасюк наголосив, що «такі важливі для України домовленості, як підписання нової угоди у форматі Угоди про асоціацію та започаткування безвізового діалогу, мають бути відзначені Верховною Радою, оскільки вони відповідають її позиції, висловленій у Рекомендаціях парламентських слухань про взаємовідносини і співробітництво України з Європейським союзом».

За повідомленнями Інформаційного управління Верховної Ради.

Уряд затвердив проект змін до цього річного держбюджету

Кабінет Міністрів на своєму засіданні одностайно схвалив законопроект про внесення змін до Державного бюджету на 2008 рік, який буде подано до парламенту. За словами Прем'єр-міністра Юлії Тимошенко, ці зміни передбачають певні кроки задля стабілізації фінансової ситуації у державі. Задля цього, переконана прем'єр, парламент має відновити свою ро-

боту: «Ми вважаємо, що сьогодні Верховна Рада мусить відновити свою роботу і так, як парламенти усього світу, працювати єдиною цілісною командою з Президентом, урядом, приймаючи ключові доленосні для країни рішення». А міністр фінансів Віктор Пинзеник повідомив, що законопроект про внесення змін до Держбюджету-2008 також передбачає виділення

коштів на дострокові парламентські вибори, але скільки — не сказав.

На прес-конференції за підсумками засідання уряду прем'єр звернулася до Президента України із заявою, що вона готова на поступки задля уникнення дострокових парламентських виборів. «Сьогодні заради України, заради стабільності, заради єдності у подоланні фінансової кризи, я прийму будь-які умови для того, щоб поновити демократичну коаліцію і не розпускати Верховну Раду, — сказала Ю. Тимошенко. — Слово за Президентом України, а я особисто готова прийняти будь-які його умови. І не можна сьогодні заради боротьби з окремим Прем'єр-міністром або окремим урядом руйнувати життя України».

На засіданні уряду прем'єр переконувала, що сьогодні Україна не відчуває серйозних негативних наслідків світової фінансової кризи і продовжує демонструвати досить високі економічні ре-

зультати, зокрема зростання ВВП. «І уряд, і Національний банк, і всі інститути країни сьогодні цілком правильно, логічно і послідовно діють, і на сьогодні проявів світової фінансової кризи в Україні ні в яких жорстких формах не існує», — заявила Юлія Тимошенко. При цьому вона визнала, що такі є проблеми в металургійному комплексі, пов'язані з падінням попиту на металопрокат. Але завдяки прийнятим урядом рішенням, стверджувала прем'єр, «практично зараз можемо ефективно протистояти цьому виклику». Прем'єр-міністр наголосила, що банківська система України працює надійно і успішно, а щодо роботи Промінвестбанку, то це, переконана прем'єр, «окрема рейдерська операція», і в жодному разі не вплив світової фінансової кризи.

Уряд також затвердив пріоритетні напрямки діяльності у сфері енергоефективності та енергозбереження, які передбачають низку заходів у бюджетній сфері. Зокрема, згідно з цим рішенням, бюджетні установи мають використовувати для освітлення своїх приміщень світлодіодні лампи, які споживають на 30 відсотків менше електроенергії. Окрім того, ухвалено комплексний план заходів із подальшого вдосконалення та розвитку освіти на період до 2011 року.

Юліана ШЕВЧУК.

Шлях до зловживань відкрито?

Від учора стало можливим здійснювати закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти без проведення тендерів та інших спеціальних процедур.

Такі наслідки витікають після оприлюдненого вчора рішення КС, яким, зокрема визнано неконституційною постанову Кабінету Міністрів України від 28 березня 2008 року №274 «Про здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти».

У ході ухвалення рішення про неконституційність постанови Кабінету Міністрів «Про закупівлю послуг, пов'язаних з формуванням інформаційно-телекомунікаційної системи Державного реєстру виборців» КС вийшов за межі конституційного подання Президента. Зокрема: КС вирішив визнати таким, що не відповідає Конституції, також абзац 2 пункту 2 прикінцевих положень закону «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти», а також вищезазначені постанови (про здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти та про закупівлю послуг, пов'язаних з формуванням інформаційно-телекомунікаційної системи Державного реєстру виборців), які були прийняті на його основі.

У своєму поданні Президент зазначав, що закупівля Центральною виборчою комісією послуг з розроблення та налагодження програмних засобів створення та ведення інформаційно-телекомунікаційної системи Державного реєстру виборців здійснюється за процедурою закупівлі в одного учасника, Кабінет Міністрів України діяв не лише всупереч положенням Конституції і законів України, а й вимогам ч.3 ст. 42 Конституції України, за якою держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності, недопущення зловживання монополієм становищем на ринку, неправомірного обмеження конкуренції.

Якщо КС визнав неконституційними нормативно-правові акти, якими регулювалася спеціальна процедура закупівлі за державні кошти, то напрошується висновок про те, що фактично Кабінету Міністрів, як і іншим розпорядникам державних коштів, зняли всілякі обмеження щодо визначення постачальника, товару, ціни тощо. Тим самим відкрито шлях до зловживань з бюджетними коштами, що мали місце до введення особливого порядку державних закупівель. Хочеться, дуже хочеться, щоб ми помилилися.

Богдан ЛАВРЕНЮК.

Кожна громада має бути самодостатньою

Така думка була висловлена на засіданні «круглого столу», проведеного в редакції газети «Голос України», під час обговорення проблем реформування місцевого самоврядування.

Водночас Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Лавринович (на знімку в центрі) підкреслив: «Обирати депутатів сільських, селищних, міських рад чи народних депутатів на загальнодержавному рівні — це право громадян і їх відповідальність».

Він вважає, що «пройде ще чимало часу, коли наші співвітчизники будуть усвідомлювати власну відповідальність за свій вибір і в межах свого села, і в межах своєї країни». О. Лавринович дав зрозуміти, що кризові явища, притаманні останнім часом Україні, — «це відповідальність в тому числі й тих, хто своїми голосами обрав таку владу чи на місцевому, чи на загальнодержавному рівні». І без цього, сказав він, «не обійдеться ніколи доти, поки не буде розуміння цього взаємного зв'язку, а саме того, що право вибору завжди має інший бік — відповідальність за свій власний вибір». Політик наголосив: «Ми маємо прагнути усвідомлення того, щоб людина обов'язково уявляла, куди вона йде, і могла свідомо реалізовувати своє конституційне право вибору». У розмові взяла участь також перший заступник голови Київської облдержадміністрації Віктор Вакареш і голова Козинської селищної ради (Київська обл.) Валерій Гартік.

Коментуючи, зокрема, фінансово-організаційне забезпечення проведення в Україні

Фото Олександра КЛИМЕНКА

позачергових виборів до Верховної Ради, призначених на 7 грудня, О. Лавринович пояснив: «Проект закону про внесення змін до державного бюджету в частині фінансування і загальнонаціональних виборів 7 грудня, і місцевих, давно перебуває в парламенті. Він зареєстрований і очікує свого розгляду». Проте, зазначив політик, чи буде він ухвалений чи ні у вівторок, 21 жовтня, залежатиме від бажання окремої фракції

блокувати роботу парламенту й наполегливості інших фракцій у реалізації своїх прав. О. Лавринович також наголосив, що такий режим роботи Верховної Ради, який був продемонстрований наприкінці минулого тижня, унеможливило ухвалення жодного рішення, зокрема, й тих, що пропагуються урядом як першочергові.

(Матеріали «круглого столу» читайте в наступних номерах).

Місцеве самоврядування потребує конституційного врегулювання

Цими днями в столиці у рамках проведення Європейського тижня місцевої демократії проходить форум «Європейські орієнтири місцевого і регіонального розвитку».

Йому надано статус XIII Всеукраїнських муніципальних слухань. Серед організаторів заходу — Фонд сприяння місцевому самоврядуванню й Міністерство регіонального розвитку та будівництва. Запрошені з усіх куточків країни фа-

хівці у галузі місцевого самоврядування, представники Кабінету Міністрів та секретаріату Президента, народні депутати зібралися, щоб обговорити пріоритети вдосконалення системи самоврядування, інноваційні механізми його розвитку та поступ регіональної демократії і міжрегіонального співробітництва.

Окрім низки протоколів та постанов, які заплановано ухвалити на цьогорічному форумі, особливе місце посідає національна доповідь-2008 «Розвиток місцевої демократії в контексті європейської інтеграції України». Як зауважив

голова Фонду сприяння місцевому самоврядуванню Микола Пухтинський, вона готується вже третій рік поспіль учасниками муніципальних слухань — незалежними вченими та експертами. Документ, в якому відображено об'єктивну оцінку реального стану місцевого та регіонального розвитку, перспективи подолання існуючих проблем із необхідністю внесення відповідних змін у чинне законодавство, обговорює наукова спільнота, муніципальна громадськість, представники органів державної влади. Цьогоріч автори проекту зосередилися на проблемах

вдосконалення конституційного регулювання місцевого самоврядування, його концептуальному та нормативно-правовому забезпеченні.

Європейський тиждень місцевої демократії — це загальноєвропейський захід, який передбачає одночасне проведення на національному та місцевому рівнях комплексу заходів, націлених на активізацію інформаційної кампанії щодо принципів та досягнень місцевої і регіональної демократії в Європі. В Україні цей тиждень проводиться згідно з указом Президента з 2007 року.

Надія СМІЯН.

Усі вийшли на старт

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

«Розлучення» БЮТ і «НУ—НС» у Верховній Раді стало сигналом на місцях до бойового шикування політичних осередків усіх кольорів і відтінків. Одні почали говорити про вагоме закріплення свого успіху на минулих виборчих перегонах. Інші, наприклад, соціалісти, по-олімпійському налаштувалися на подолання заповітної парламентської планки.

Звернення на звернення

Майже 30 депутатів-бютівців підготували звернення до Президента України Віктора Ющенка, в якому закликали його «схаменутися» і знову подати руку дружби прем'єру. Якщо ж гарант Конституції «не проявить мужності» і не прислухається до волі народу, йшлося у зверненні, то політичній силі Юлії Тимошенко не залишається нічого іншого, як ініціювати дострокові президентські вибори.

Натомість члени депутатської фракції «Нашої України» в облраді оприлюднили своє звернення, в якому висловили тверде переконання, що Черкащина залишатиметься «острівцем політичної рів-

новаги й не відступить від проголошеного Президентом демократичного вибору». На екстрено проведеній прес-конференції голова ОДА, лідер обласної організації «Нашої України» Олександр Черевко заявив, що представники державної влади в області повністю підтримують Президента, виконуватимуть усі його рішення, забезпечуючи правопорядок та максимальну стабільність у регіоні.

Олександр СОЛОНЕЦЬ, політичний оглядач газети «Прес-центр»:

— Усі перипетії у політичному житті БЮТ вирішального значення на народне волевиявлення не матимуть. Блок у нашій області втратить на ймовірних дострокових виборах 5—8 відсотків. Виборець орієн-

туватиметься на політичні бренди. І хоч би які «чудеса» творили місцеві активісти партії, виборці, котрі на минулих парламентських виборах віддали БЮТ понад 47 відсотків голосів, міркують так: «Ось приїде Юля і в усьому розбереться...».

До слова, Прем'єр-міністр нещодавно збиралася відвідати Черкащину, щоб взяти участь у відкритті нового заводу з виробництва вантажних автомобілів. Однак гарячі події у Києві не дозволили здійснити цю поїздку. Зазвичай відвідини Юлією Тимошенко обласного чи районного центру викликають масовий інтерес жителів.

Литвинівці нарощують м'язи

Найупевненіше почувається обласна організація Народної партії. В її лавах — майже 15 тисяч «шטיків», близько 800 первинних парторганізацій і потужне молодіжне крило. «Народники» мають двох «своїх» голів районних рад, чотирьох заступників райрад і 1534 депутати усіх рівнів. Обласний лідер «литвинівців», народний депутат України Сергій Терещук кожен позапарламентський тиждень проводить в окрузі. Партійний штаб «народників» працює чітко і зла-

годжено. Прийомні дні Терещука в районах відбуваються, як кажуть, за будь-якої погоди. Широко висвітлюється робота Народної партії у місцевих ЗМІ. Мають литвинівці й свою обласну партійну газету.

Всього цього не скажеш про діяльність обласного осередку Партії регіонів. Він значно програє в ініціативі, активності, наявності відомих особистостей у своїх лавах. Непоганий результат на минулих позачергових виборах до Верховної Ради — понад 15 відсотків голосів — це заслуга керівника партії Віктора Януковича.

Віталій МАСЕНКО, політолог, доктор історичних наук:

— Хто забере на майбутніх виборах голоси «розчарованих» — не зовсім ще відомо. Адже цілком імовірно, що апатія великої частини населення відіграє вирішальну роль. Стомлені політиками та їхніми інтригами люди просто проігнорують вибори. Проте навіть і в цій ситуації можна впевнено сказати, що Народна партія збільшить в області свій вплив. А ось соціалісти, котрі на Черкащині традиційно активні, все ж не зможуть повернути колись високих результатів у політичному змаганні.

Утім, самі черкаські соціалісти так не думають. Голова регіональної організації СПУ, народний депутат України кількох скликань Олексій Малиновський — частий гість у студіях місцевого телебачення і радіо. Його інтерв'ю з роз'яс-

АКТУАЛЬНО

Кадрові призначення в Держкомфінпослуг має здійснювати Кабінет Міністрів

Президент не має права призначати та звільняти голів, заступників та директорів департаментів Держкомфінпослуг. Учора про це повідомив КСУ в своєму рішенні в справі щодо відповідності Конституції положень Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

Зокрема, КС визнав неконституційними частини третю, п'яту статті 23 про затвердження Президентом Положення про уповноважений орган, про призначення на посади та припинення повноважень голови, заступників голови і членів уповноваженого органу — директорів департаментів; частини першу, другу, шосту статті 24 щодо призначення на посаду та звільнення з посади Президентом України голови уповноваженого органу і його відповідальності перед Президентом України за діяльність уповноваженого органу; а також частину першу статті 25 та частину першу статті 26 стосовно призначення на посади та звільнення з посад Президентом України заступників голови, директорів департаментів. З набуттям чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року ці повноваження Президента не відповідають статтям 8, 19, 106, 116 Конституції. Їх має здійснювати Кабінет Міністрів України.

Богдан ЛАВРЕНЮК.

ненням позиції партії займають цілі полоси комунальних і приватних друкованих видань. Самі соціалісти також випускають свою обласну газету, в якій переконують читачів, що найголовніше їх завдання — це вирішити соціальні проблеми населення. Часто соціалісти допомагають людям, котрі потрапили у біду. Як спрацює наполеглива робота партійців Олександра Мороза — покаже час.

Регіональну організацію створили, а що далі робити — ніхто не знає.

Цікава ситуація в обласній організації партії «Єдиний центр», котру очолює перший заступник голови ОДА Петро Гаман. Крім «засвітки» у ЗМІ з приводу створення осередку та однієї-двох прес-конференцій, більш ніяких форм діяльності «єдиноцентристів» не видно. Отже, як не крути, а висновок вимальовується сам: створити регіональну організацію — створили. А що далі робити — ніхто не знає.

Заради справедливості треба сказати, що всі партійні осередки області, почувши команду «старт», чекають тепер відбою. Адже готовність у кожного до змагань різна. І буде це спринт чи марафон — також невідомо. Проте, що на всіх чекають бар'єри — сумніву немає ні в кого.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

До кінця року профорієнтаційними терміналами будуть забезпечені всі школи й інтернати Криму, — **повідомила міністр праці й соціальної політики Людмила ДЕНІСОВА**

Правоохоронці Київщини викрили в Броварському районі аферу із землею комерційною вартістю близько 2 мільярдів 820 мільйонів гривень, **повідомляє прес-служба МВС України**

СПОРТ

Турнірна хроніка

Футбол. Чемпіонат світу-2010. Кваліфікаційний раунд. 15 жовтня.

Група 1. Мальта—Угорщина. 0:1. Португалія—Албанія. 0:0. Данія, Угорщина — по 7, Швеція, Португалія, Албанія — по 5, Мальта — 0.

Група 2. Латвія—Ізраїль. 1:1. Люксембург—Молдова. 0:0. Греція—Швейцарія. 1:2. Греція — 9, Ізраїль — 8, Швейцарія — 7, Латвія, Люксембург — по 4, Молдова — 1.

Група 3. Чехія—Словенія. 1:0. Словаччина—Польща. 2:1. Північна Ірландія—Сан-Марино. 4:0. Словаччина — 9, Словенія, Польща — по 7, Чехія, Північна Ірландія — по 4, Сан-Марино — 0.

Група 4. Росія—Фінляндія. 3:0. Німеччина—Уельс. 1:0. Німеччина — 10, Росія, Уельс — по 6, Фінляндія — 4, Ліхтенштейн, Азербайджан — по 1.

Група 5. Боснія—Вірменія. 4:1. Естонія—Туреччина. 0:0. Бельгія—Іспанія. 1:2. Іспанія — 12, Туреччина — 8, Бельгія — 7, Боснія — 6, Естонія — 1, Вірменія — 0.

Група 6. Хорватія—Андорра. 4:0 (Ракітич, 16, 86, Олич, 32 (п), Модрич, 76). Білорусь—Англія. 1:3 (Ситко, 28 — Джеррард, 11, Руні, 50, 74).

	В	Н	П	М	О
1. Англія	4	0	0	14—3	12
2. Хорватія	2	1	1	8—4	7
3. Україна	2	1	0	4—1	7
4. Білорусь	1	0	2	4—5	3
5. Казахстан	1	0	3	5—11	3
6. Андорра	0	0	4	1—12	0

Група 7. Литва—Фарери. 1:0. Австрія—Сербія. 1:3. Литва, Сербія — по 9, Румунія, Франція, Австрія — по 4, Фарери — 1.

Група 8. Грузія—Болгарія. 0:0. Ірландія—Кіпр. 1:0. Італія—Чорногорія. 2:1. Італія — 10, Ірландія — 7, Болгарія — 3, Чорногорія, Грузія — по 2, Кіпр — 1.

Група 9. Норвегія—Нідерланди. 0:1. Ісландія—Македонія. 1:0. Нідерланди — 9, Шотландія, Ісландія — по 4, Македонія — 3, Норвегія — 2.

Чемпіонат України серед команд ВНЗ. 4-й тур. 15 жовтня. **Інформаційну підтримку змаганням надає «Голос України».**
Група А.

«Легкпром» (Київ)— «Буревісник» (Кременець). 1:0. «Педуніверситет» (Тернопіль)— НУХТ (Київ). 2:1. «Університет» (Чернівці)— «Факел-ІФНТУНГ» (Івано-Франківськ). 1:1. «Сокіл-Скляр» (Бережани) — вихідний.

«Педуніверситет» — 12 очок, «Факел-ІФНТУНГ», «Університет» — по 4, «Сокіл-Скляр», НУХТ, «Буревісник», «Легкпром» — по 3.

Група В. «Меркурій» (Київ)— СДПУ (Слов'янськ). 3:1. «Юнга-Морська академія» (Одеса)— «Зооветеринарна академія» (Харків). 0:3. «КПУ-Спартак» (Запоріжжя)— МАУП (Київ). 1:3. КЕІ-КНЕУ (Сімферополь) — вихідний.

«Зооветеринарна академія» — 10, «Меркурій» — 9, МАУП — 8, СДПУ, «КПУ-Спартак» — по 3, КЕІ-КНЕУ — 1, «Юнга-Морська академія» — 0.

Хокей. Відкритий чемпіонат Росії. Вища ліга. Дивізіон «Захід». «Сокіл» (Київ)— «Титан» (Клин). 4:0 (1:0, 2:0, 1:0). «Сокіл» — 40 очок (16 ігор), «Дмитров» — 37 (14), МХК «Крилья Советов» — 29 (13), «Рись» — 27 (13), «Капітан» — 23 (13), «Кристал» — 21 (15), «Белгород» — 19 (13), «Липецьк» — 18 (15), «Рязань» — 14 (13), «Крилья Советов» — 12 (16), ВМФ — 8 (13), «Титан» — 4 (14).

Гроші люблять спокій і виважені рішення

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Глава Ради НБУ Петро Порошенко також висловив думку, що кошти Фонду гарантування вкладів не знадобляться для розрахунків із вкладниками Промінвестбанку, в якому з 7 жовтня працює тимчасова адміністрація, оскільки депозити в цій кредитно-фінансовій установі покриті якісним кредитним портфелем.

Поки що від політичної і фінансової кризи лише порожніють кишені бізнесу і великої промисловості, адже прийнята цього понеділка постанова Нацбанку про заборону дострокового зняття депозитів і обмеження кредитування банками, з одного боку, рятує фінансовий сектор господарства, а з другого — боляче б'є по інвестуванню будівництва, металургії, торгівлі і зернотрейдерів. Ім гроші потрібні, великі і швидко.

Банкіри зізнаються, що очікували цього рішення. Вони прогнозують, що ситуація в банківській сфері стабілізується вже через місяць. Причин для паніки немає, запевняють банкіри. Дії Нацбанку — рятувальний круг для всіх фінансових установ. Навіть маленькі банки, яким ще донедавна прогнозували крах, нині мають усі шанси вижити. Банкіри вже переживали подібне в 2004-му. Тоді Нацбанку вдалося стабілізувати ситуацію за місяць. Нині постанова має діяти півроку. Хоча, якщо ринок заспокоїться і криза мине, її можуть скасувати і раніше.

Додаткові питання з додаткових заходів

11 жовтня правління Національного банку України прийняло постанову №319 «Про додаткові заходи щодо діяльності банків», у якій, зокрема, сказано, що банки мають «виконувати свої зобов'язання за всіма типами договорів із залучення коштів у будь-якій валюті лише в разі настання строку завершення зобов'язань, незалежно від категорії контрагентів» (п. 2.5.) та «проводити з метою недопущення дострокового зняття коштів роз'яснювальну роботу зі своїми клієнтами. Активно проводити стимулюючу роботу із залучення готівки на депозити та пролонгації депозитних договорів. Виплати за умови настання строку згідно з договором здійснювати негайно» (п. 2.6.).

Здається, що це є більш ніж логічне рішення в умовах сьогодишньої кризи та її нагнітання. Відповідно до ст. 56 Закону України «Про Національний банк України» НБУ може видавати акти, які є обов'язковими для органів державної влади, юридичних та фізичних осіб. Водночас такі акти Національного банку підлягають обов'язковій державній реєстрації в Міністерстві юстиції України. У Мін'юсті ствердній відповіді на запитання про реєстрацію вказаної постанови редакції не дали. Більше того, повисло у повітрі і питання чи взагалі надходив до міністерства такий акт. Проте правомірність зобов'язання банків щодо повернення залучених ними коштів після настання строку закінчення дії відповідного договору викликає деякі сумніви. Фактич-

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

НАША ДОВІДКА

Востаннє розмір максимальної компенсації вкладникам збанкрутілих банків в Україні було підвищено 11 вересня 2007 року — з 25 тис. грн. до 50 тис. грн. За підсумками верес-

ня цього року Фонд гарантування вкладів фізичних осіб акумулював 1,689 млрд. грн., що на 26,5% перевищує цей показник на початок року. До 1 жовтня кількість банків-учасників фонду становила 177, кількість тимчасових учасників — два.

но майже кожен, наприклад, депозитний договір передбачає можливість дострокового повернення вкладником своїх коштів. Відмова банку у достроковому поверненні грошей вкладника є невиконанням взятого банком на себе зобов'язання. А отже, у вкладників завжди є право оскаржити відмову банку у

достроковому поверненні вкладу через суд. Однак перш ніж йти до суду, уважно вивчіть усі умови договору, особливо ті, які стосуються права банку відмовити вам у достроковому поверненні вкладу, а також пункт, на який майже ніколи не звертають уваги, — про форс-мажорні обставини.

ВІСТІ З ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

А народ гладшає!

За даними органів державної статистики, лише 46 відсотків населення Хмельниччини мають нормальну вагу, у 40 відсотків — надлишкова маса тіла, майже кожен восьмий мешканець області страждає на ожиріння, а кожна сота особа важить менше за норму. Самі громадяни першою причиною свого гладшання називають прихильність до борошняних виробів, а також нестачу коштів для збалансованого харчування.

Статисти також зауважують, що їх земляки ведуть малорухливий спосіб життя. Лише 32 відсотки чоловіків віком 18 років і старше займаються фізкультурою та спортом хоча б раз на тиждень. Частина жінок цього ж віку, що в такий спосіб намагаються підтримати свою фізичну форму, ще менша — 13 відсотків.

Віра ШПИЛЬОВА.

Нова палата для онкохворих дітей

Плазмовий телевизор, відеоплеєр, кондиціонер, мікрохвильова піч та зручні меблі тепер є в палаті дитячої онкології, відкритій на базі хірургічного відділення Хмельницького обласного онкодиспансеру. Маленьким пацієнтам її подарували благодійники. Крім того реконструйовано палату, в якій з'явилися автоматизовані ліжка, аналогів котрим не має жодна державна лікарня.

Ірина КОЗАК.

Засівають зерном тільки луганських елітних сортів

ВРОЖАЙ-2009

Тракторист Дмитро Лько (на знімку) задоволений своєю робо-

тою. У господарстві «Хліб України» на Луганщині засіяли остан-

ні гектари озимої пшениці. Торік удалося придбати нову закордонну техніку, що дало змогу успішно провести посівну кампанію і вчасно зібрати врожай. Сонашники зібрали по 29—30 центнерів з гектара, озима пшениця дала по 48,4 центнера з гектара, причому 3—4 класу. Фуражного зерна в поточному сільськогосподарському році не було. За словами головного агронома Василя Тарасова, господарство віддає перевагу зерновим луганської еліти — районованим сортам «Єрмак» і «Престиж». Вони адаптовані до кліматичних умов області і дають гарний урожай.

Алла АНТИПОВА.

Фото автора.

«Троїцький» демонтували за сто днів. Але з фінансовими проблемами

У Києві завершено демонтаж недобудованого торговельно-розважального центру «Троїцький» перед національним спортивним комплексом «Олімпійський». Як зазначив заступник голови КМДА Віталій Журавський, роботи було завершено вчасно, за 100 днів, як і обіцяла міська влада. Він нагадав, що на це було виділено 28 мільйонів гривень з міського бюджету. Як повідомив Володимир Петренко, гендиректор «Київметробуду» — компанії, що здійснювала демонтаж, на місці ТРЦ залишилося три відсотки підземної частини будівлі, тісно пов'язані з метрополітеном,

що проходить під площею. Проект підземного паркінгу із врахуванням цих залишків споруди та облаштування наземної частини розроблятиме компанія «Юджин», повідомляє УНІАН. Петренко сподівається, що до цих робіт залучать «Київметробуд». Він зазначив, що з фінансуванням робіт з демонтажу «Троїцького» існує проблема. І додав, що вже мав розмову з Київським міським головою Леонідом Черновецьким з цього питання, і той запевнив, що найближчим часом всі передбачені компанії кошти за виконані роботи надійдуть.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Банкіри прогнозують, що ситуація в банківській сфері стабілізується вже через місяць

З ким пірати ведуть переговори про викуп, незрозуміло

ПОЧАТОК НА 1 СТОР.

Учора судновласник і один із заступників керівника СБУ вирушили в Лондон для укладення угоди з представниками юридичної компанії, яка має світовий досвід з ведення переговорів з піратами, — відзначила секретар РНБО, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Раїса Богатирьова також сказала, що переговори з юридичною компанією вже почато, і нагадала, що питанням визволення заручників на судні «Файна» опікується постійно діюча група.

Секретар РНБО також відзначила, що українська сторона веде «дуже інтенсивні переговори» з кенійською стороною, для того щоб не тільки спростувати безпідставні звинувачення України в торгівлі військовим обладнанням й укла-

денні незаконних угод, а й для того, щоб «об'єднати зусилля і якомога швидше визволити живими наших людей».

От тільки питання: якщо переговори невідомих осіб з піратами, за словами останніх, йдуть успішно і наших моряків незабаром звільнять, то для чого потрібно їхати й укладати угоду з британськими юристами?.. Погодьтесь, у справі «Файни» чимало загадкового. Утім, важливий кінцевий результат — врятування людей.

Нагадаємо, пірати захопили судно «Файна» 25 вересня і вимагають викуп від 8 до 20 млн. доларів. Вони погрожують убити заручників у разі силової операції з їх визволення. Судно перевозило 33 танки Т-72, гранатомети, інше озброєння та боеприпаси.

Прокурор Дніпропетровщини загинув, пристрілюючи новий карабін?

За попередніми даними, смерть прокурора Дніпропетровської області Володимира Шуби настала внаслідок нещасного випадку під час пристрілювання мисливського карабіна. Однак на момент верстки номера правоохоронні органи Дніпропетровщини утримувалися від коментарів стосовно попереднього розслідування трагічної загибелі правоохоронця.

Нагадаємо, що у вівторок прес-служба прокуратури області поширила офіційне повідомлення такого змісту: «Сьогодні у Дніпропетровську, під час проведення учбових стрільбищ, близько 11 год. 45 хвилин у спортивному комплексі «Беркут» стався нещасний випадок, в результаті якого отримав смертельну травму прокурор Дніпропетровської області Володимир Шуба».

Під час стрільб у тирі разом із загиблим перебувало ще двоє осіб, які давали свідчення правоохоронцям. Проводяться слідчо-оперативні дії, для координації яких до Дніпропетровська виїхав перший заступник міністра внутрішніх справ Михайло Клюєв. Керівник прес-служби прокуратури Дніпропетровської області Світлана Чорна повідомила: не можна стверджувати, що прокурор застрелився, **передає УНІАН.**

ДОВІДКА

Шуба Володимир Васильович, 1953 р. н., державний радник юстиції 1-го класу, заслужений юрист України, почесний працівник прокуратури України, кандидат юридичних наук. В органах прокуратури працював з 1974 року на різних посадах: першим заступником прокурора Дніпропетровської області, прокурором Автономної Республіки Крим, а з 2000 р. — прокурором Дніпропетровської області.

Перші жертви отруйних грибів

Дві смерті й дев'ять отруєнь — такі сумні наслідки грибного сезону на Миколаївщині

Сезон тихого полювання ще не закінчився, а Миколаївську область уже накрила хвиля отруєнь. Еменесники б'ють на сполох: з початку року до лікарень через це потрапило 11 чоловік, двоє з них померли. Але така статистика не лякає інших грибників.

— Люди часто не знають, які гриби збирають, — каже заступник начальника ГУ МНС в Миколаївській області Сергій Корогод і нагадує: якщо ви все ж таки вирушили на тихе полювання, обов'язково дотримуйтесь певних правил. По-перше, не кладіть у кошик гриби, яких ви не знаєте, не збирайте старі, перезрілі або, навпаки, дуже молоді рослини, а також такі, що ростуть поблизу швидкіс-

них трас. Крім того не купуйте гриби на стихійних ринках або у продавців на дорогах.

Медики також не втомлюються повторювати, що грибних неприємностей можна уникнути, лише якщо повністю відмовитися від дикорослих рослин. Найбільше насторожує факт, що постійно серед тих, хто труїться, є діти, — зазначає інспектор Центру пропаганди ГУ МНС в області Валентина Чепелева.

Наталя АБРАМОВА.

На знімку: заступник начальника Миколаївського райвідділу ГУ МНС України в області Олег Бондаренко проводить профілактичну бесіду.

Фото надано Центром пропаганди ГУ МНС у Миколаївській області.

ФОТОФАКТ

У Деснянській РДА відбувся 10-й фестиваль творчості дітей та молоді з особливими потребами «Повір у себе».

На знімку: Надія Болдирєва з матір'ю Наталією біля своїх робіт.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Концентрація випарів ртуті все ще завелика, щоб мешканці двох тернопільських будинків змогли повернутися додому

Уже майже тиждень триває демеркурізація під'їздів і квартир будинків №27 та №31, що по вулиці 15 Квітня у Тернополі, яку проводять дві бригади рятувальників з Києва. **Як вже повідомляв «Голос України»**, тут розлило два кілограми ртуті. І хоча працюють рятувальники практично цілодобово, концентрація випарів отруйної речовини все ще завелика для того, щоб люди могли повернутися у свої домівки (всього евакуйовано майже 230 осіб). З 24-х перевірених працівниками санепідемстанції квартир лише у чотирьох ситуація була нормальною, у решті зафіксовано перевищення допустимих норм від 1,5 до 93 разів. А перші заміри показали їх перевищення у 748 разів! Гірша ситуація у будинку №27, мешканців якого

відселили лише на другий день після виявлення ртуті. Чим це може обернутися для їхнього здоров'я, не хочеться припускати, адже навіть розбитий термометр може призвести до хронічного отруєння. Тернопільський медичний університет ім. Івана Горбачовського, який надав для проживання мешканцям забруднених будинків свій гуртожиток, запропонував і обстеження у діагностично-лікувальному центрі. А загалом люди виявилися непередготовленими до таких ситуацій, не завжди на висоті були і спецслужби. Міський голова Тернополя Роман Заставний зазначає, що є необхідність організувати для населення спеціальні навчання, як діяти у надзвичайних ситуаціях. Адже, якби мешканці самостійно не витрушували ки-

лимоків, не змітали срібні кульки, якби працівники ЖЕКу не мили під'їзди, як звичайно, шкоди було б менше.

Наразі невідомо, коли евакуйовані зможуть повернутися додому. Прокуратура області порушила кримінальну справу (ст. 241, ч.1 Кримінального кодексу України) за фактом навмисного забруднення атмосферного повітря парами ртуті у будинках по вул. 15 Квітня, 27 та 31. Зловмисника поки що не знайдено. Версії різні: від звичайного хуліганства до спланованої диверсії. Однак лише слідство може дати відповіді на питання, пов'язані з розливом небезпечної речовини у великій кількості.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Шахтарі зустріли новий рік

Одразу дві шахти державного підприємства «Макіїввугілля» рапортували про дострокове виконання річної програми з видобутку вугілля. За традицією гірники, які піднімаються на-гора, запалюють гірлянди на новорічній ялинці в адміністративно-побутовому корпусі. Першою в об'єднанні новий рік святкувала шахта імені Кірова, яка видала на-гора 510 тисяч тонн палива. «Кіровчани» — давній лідер вуглевидобутку, їхня праця заслужено прирівнюється до подвигу. Адже вона означає, в кінцевому рахунку, тепло і світло в Україні», — зазначив генеральний директор «Макіїввугілля» Станіслав Толчін.

Досягнення іншої шахти — «Бутівської» — особливо цінне: вугільне підприємство, де кілька років тому сталася велика підземна пожежа, а виробки були затоплені водою, давно не відчувало смаку трудової перемоги. Тепер після відновлення шахта, якій виповнилося 80 років, переживає другу молодість. Протягом року тут введено в експлуатацію дві нові лави з добовим видобутком щонайменше 1000 тонн вугілля. З початку року колектив видав на-гора 350 тисяч тонн палива.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

СВІТ КОРОТКО

► ХЕРСОН

Німці навчатимуть скидати шлюпки

Спорудження спеціального навчального об'єкта незабаром розпочнеться на Херсонському суднобудівному заводі ім. Комінтерну. За угодою з місцевим морським інститутом, на причалі буде зведено тренажерний комплекс. Майбутні мореплавці, курсанти інституту, навчатимуться тут спускати на воду рятувальні шлюпки. Ініціатором побудови такої навчальної «аудиторії» виступили німці, які уклали угоду з інститутом на підготовку фахівців для морської галузі. За цією угодою німецька сторона вже зараз виплачує курсантам стипендію за навчання та гарантує працевлаштування на суднах свого флоту.

Алла БРУСИЛОВА.

► АФГАНІСТАН

Авіація НАТО бомбить позиції Талібана

Авіація коаліційних військ в Афганістані завдала ракетно-бомбового удару по позиціях талібських бойовиків з метою запобігти атаці на місто Лашкаргах у провінції Гільменд. За даними місцевої влади, у результаті авіанальоту було знищено близько 70 ісламістів, більшість з яких — іноземні найманці. Нагадаємо, що в провінції Гільменд діють 8 тисяч британських військовослужбовців, завдання яких — боротьба з талібами і наркоторгівлею. Адже тут виробляється велика частина афганського опіуму, що служить сировиною для виробництва героїну.

► АЗЕРБАЙДЖАН

Алієв знову президент

За попередніми даними, чинний глава Азербайджану Ільхам Алієв набрав 89,04% голосів на президентських виборах після підрахунку голосів у 70% виборчих дільниць. Про це повідомив голова ЦВК Мазар Анахов. «Серйозних порушень у ході голосування не було», — сказав він. Решта шість кандидатів набрали не більше 3 відсотків голосів виборців. За словами Анахова, базуючись на вимогах Виборчого кодексу, ЦВК протягом 14 днів від дня проведення виборів має обробити всю інформацію, що надійшла, і представити її громадськості. «Потім підсумки виборів можуть бути оголошені офіційно після затвердження їх Конституційним судом Азербайджанської Республіки». Явка на виборах становила 75,64%.

► США

Підсумковий рахунок теледебатів Обама — Маккейн: 3:0

За результатами опитувань громадської думки кандидат у президенти США Барак Обама утретє виграв передвиборні теледебати у свого суперника Джона Маккейна. Дослідження показало, що 58% американців, які стежили за суперечкою по телевізору, присудили перемогу Обамі. Маккейн називав переможцем тільки 31% американців. Дебати, що відбулися 15 жовтня, були третіми й останніми перед президентськими виборами, що відбудуться 4 листопада. До цього двічі з помітною перевагою також виграв Обама.

Борг споживачів за газ «Нафтогазу України» з початку року скоротився на 24,2 відсотка — до 4,993 мільярда гривень, *повідомляє прес-служба компанії*

Миколаївська ОДА виділила 500 тисяч гривень на ліквідацію наслідків вибуху газу в житловому будинку в Очакові (*Укрінформ*)

Як Україна забезпечує захист громадян від катувань, або Що зроблено для реалізації Факультативного протоколу проти катувань

Два роки тому ми порушували цю тему в газеті «Голос України» в статті «Українська держава повинна забезпечити захист громадян від катувань». Ця тема була актуальна тоді — Україна тільки-но ратифікувала Факультативний протокол до Конвенції ООН проти катувань, який сам набрав чинності 22 червня 2006 р. Президент підписав ратифікаційний закон, і всі очікували на імплементацію положень протоколу; тим більше, що проблема застосування катувань, особливо правоохоронними органами, як була, так і залишається дуже гострою. Але ця проблема не втратила своєї актуальності й зараз.

Невідповідність викликам у сфері прав людини

У 2005 році Європейський суд з прав людини виніс 100 рішень проти України; в 2006 — 119; у 2007 — 120; з 2001 по 2004 всього було винесено 23 рішення. Кількість справ, розглянутих Судом проти України, катастрофічно збільшується, і така тенденція, за даними експертів, посилюватиметься. Одна з вірогідних причин цього — невідповідність державної політики викликам у сфері забезпечення та дотримання прав людини, зокрема, у сфері свободи від тортур, заборони жорстоких та таких, що принижують людську гідність видів поведінки та покарання.

Можливо, саме з метою скорішого виправлення ситуації Україна не скористалася правом, яке надається країнам-учасникам відповідно до статті 24 протоколу: відтермінувати здійснення своїх зобов'язань. А це означає, що не пізніше як через один рік після набуття чинності цим протоколом країна *підтримує, призначає або створює* (виділено автором) один або кілька незалежних національних превентивних механізмів для недопущення катувань на національному рівні. Минуло вже більш як два роки з моменту набрання ним чинності, й що ж було зроблено за ці роки?

Нагадаємо, що відповідно до Протоколу, країни, які ратифікували його, мають:

а) створити систему та механізми національного контролю, здійснюваного незалежними національними та міжнародними органами, за місцями відбування;

б) створити глобальну систему регулярних відвідувань, що здійснюються незалежними міжнародними та національними органами, місць, де перебувають позбавлені волі особи, з метою недопущення катувань.

Для цього в системі ООН створюється Підкомітет з недопущення катувань, який виступає координуючим органом.

Але в Україні досі на державному рівні не вирішено, де й у який спосіб має формуватися інституція, котра координуватиме діяльність національного превентивного механізму попередження катувань. Дискусії навколо цього точаться вже більше двох років. Багато сподівань покладалося на Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, оскільки на цю структуру ратифікаційним законом покладена відповідальність за імплементацію протоколу. Справді, найприйнятнішою серед існуючих позицій є ідея стосовно створення такої інституції в секретаріаті Уповноваженого Верховної Ради з прав людини.

Уповноважений Верховної Ради має дуже широкі повноваження (в тому числі стосовно місць тримання затриманих, попереднього ув'язнення, установ відбування засудженими покарань та установ примусового лікування і перевиховання, психіатричних лікарень тощо).

Уповноважений зобов'язаний представляти Верховній Раді України щорічну доповідь про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні. Щоправда, остання була розглянута влітку 2005 року, і більше доповіді, всупереч закону, не подавалися.

Механізми попередження

А тим часом сусідні країни, які підписали або вже ратифікували Факультативний протокол проти катувань, демонструють просу-

вання вперед у сфері захисту своїх громадян від катувань. На початку жовтня 2008 р. на запрошення Офісу координатора проєктів ОБСЄ в Україні, Міністерства внутрішніх справ України та громадської організації «Харківський інститут соціальних досліджень» в Україні зібралися учасники національних превентивних механізмів попередження катувань із Великобританії, Румунії, Фінляндії, Молдови, Болгарії, Швейцарії, Словенії, України для обміну досвідом роботи у цій сфері.

У Болгарії (яка ще не ратифікувала протокол, але готується до цього) з 2005 року Інститут відкритого суспільства та Національний поліцейський директорат реалізує проєкт відвідувань місць позбавлення волі спеціально навченими волонтерами відповідно до положень про національні превентивні механізми. Члени Болгарського Гельсінкського комітету на основі спеціальної угоди з Міністерством юстиції здійснюють незалежний моніторинг пенітенціарних установ. Вони мають спеціальні посвідчення, які надають їм право входити в тюрми у супроводженні офіцера, вести бесіди з затриманими, знайомитися з тюремною документацією. Щорічно вони складають звіти з рекомендаціями щодо вдосконалення законодавства.

У Словенії завдання та повноваження національних превентивних механізмів реалізуються омбудсменом, а також, за його згодою (що дуже цікаво), громадськими організаціями, які зареєстровані в Словенії.

У Польщі як національний превентивний механізм обрано Комісара із захисту громадянських прав.

У Молдові створено консультативну раду з одинадцяти осіб при Центрі з прав людини, який очолює один з трьох омбудсменів Молдови. Десять членів ради обираються з представників громадянського суспільства. Роботу зі здійснення моніторингу рада розпочала в квітні 2008 року.

Фінляндія підійшла дуже виважено до ратифікації протоколу, який підписала ще в 2003 році. Тут було створено міжурядову роботу групу з ратифікації протоколу, яка вже на першому засіданні дійшла висновку, що парламентський омбудсмен Фінляндії є найбільш пристосованою інституцією для виконання функцій національного превентивного механізму. На кінець жовтня планується ратифікація протоколу парламентом Фінляндії.

У Румунії відвідування місць позбавлення волі координується Координаційним комітетом служб цивільних інспекцій.

У Великобританії існує більш як тридцять національних превентивних механізмів.

Один із них — це робота Асоціації незалежних відвідувань місць позбавлення волі, яка діє вже більше десяти років. Асоціація є неурядовою організацією, яка співробітничала з поліцією, поліцейськими радами, місцевими громадами, органами державної влади. Мета діяльності асоціації — покращення взаєморозуміння між поліцією та громадою. Незалежні відвідувачі місць позбавлення волі є членами місцевих громад, які без оголошення відвідують поліцейські дільниці з метою перевірки умов утримання та поведінки із затриманими. А організація незалежних відвідувань — це обов'язок кожної поліцейської ради спільно з шеф-констеблями.

Подібні приклади можна продовжувати. Що ж до України, то поки єдиним прообразом превентивних механізмів та відвідувань можна назвати мобільні групи з моніторингу дотримання прав людини в діяльності органів внутрішніх справ, створені в системі МВС України у співпраці з громадськими організаціями.

Подібні приклади можна продовжувати. Що ж до України, то поки єдиним прообразом превентивних механізмів та відвідувань можна назвати мобільні групи з моніторингу дотримання прав людини в діяльності органів внутрішніх справ, створені в системі МВС України у співпраці з громадськими організаціями.

Подолання спротиву

Що таке відвідування? Чому на створенні системи відвідувань наголошується в міжнародних документах? Так, стаття 3 Протоколу проти катувань прямо вказує, що кожна держава-учасниця створює, призначає чи підтримує на національному рівні один або кілька органів для відвідувань з метою недопущення катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки і покарання.

Чому так складно з подоланням супротиву як всередині міліцейської системи, так і поза нею пробираються собі шлях прихильники та ідеологи мобільних груп. Відповідно до національного законодавства доступ до місць позбавлення волі та осіб, яких там утримують, мають прокурори, Уповноважений Верховної Ради з прав людини, слідчі. Але всі вони є посадовими особами, потрапляють туди у зв'язку з виконанням своїх службових обов'язків. Представники організацій громадянського суспільства, місцевих громад, правозахисники не могли потрапити до спецустанов.

Але відомо, що закритість створює підґрунтя для порушень, жорстоких видів поведінки, застосування катувань. Для зламу такої ситуації і була запропонована система регулярних незалежних відвідувань усіх місць позбавлення волі, а також таких, де людина перебуває в залежності від персоналу (психіатричні лікарні, дитячі школи-інтернати, інтернати для осіб похилого віку, армійські підрозділи тощо).

Ідеологія відвідувань місць позбавлення волі була закладена в Європейській конвенції проти тортур, відповідно до якої кожні два роки група міжнародних експертів Європейського комітету проти тортур здійснює регулярні візити до країн-учасниць. Час проведення таких візитів до країни повідомляється, але місця, куди поїдуть експерти, тримаються в таємниці, що відповідає принципу раптовості. Позитивний європейський досвід було враховано під час підготовки Факультативного протоколу до Конвенції ООН проти катувань — таким чином система відвідувань перетворилася на всевітній глобальний механізм моніторингу дотримання прав людини в закритих установах.

Створення мобільних груп з питань дотримання прав людини було зумовлено необхідністю протидії порушенням прав людини з боку працівників міліції. На час створення мобільних груп в Україні в інших країнах Європи, окрім Великобританії, подібного досвіду не було. В 2006—2007 роках подібні форми громадського моніторингу з'явилися в Республіці Молдова, Республіці Вірменія та в Румунії.

Робота мобільних груп базується на принципах законності, гуманізму, об'єктивності, неупередженості та невтручання в оперативно-службову діяльність органів внутрішніх справ, професіоналізму, доступності для широких верств громадськості та засобів масової інформації. Участь громадських організацій — це обов'язкова умова для виїзду мобільної групи. Висновки, які містяться у моніторингових звітах, носять рекомендаційний характер і, відповідно до положень, повинні враховуватися органами внутрішніх справ. Протягом 2006—2008 рр. мобільними групами було здійснено більш як 400 виїздів (із них 85 — тільки в серпні 2008 року) та обстежено приблизно 80 відсотків ізоляторів тимчасового тримання. Їх робота завдяки створенню Управління моніторингу дотримання прав людини в діяльності органів внутрішніх справ та діяльності помічників міністра з прав людини налагоджена в усіх областях України. Серед основних систематичних порушень прав людини

з боку працівників ОВС на стадії до порушення кримінальної справи та в адміністративному процесі під час моніторингу фіксуються такі: використання адміністративної процедури (адміністративного затримання) для збирання доказів стосовно причетності громадянина до скоєння злочинного діяння; застосування заходів фізичного впливу під час затримання, навіть коли такі заходи не є вкрай необхідними, як на це вказує закон; формалізм у роз'ясненні підозрюваному у скоєнні злочину їх прав, що зводиться до підписання протоколу про роз'яснення прав згідно з чинним законодавством; перешкоджання участі захисника в кримінальному та адміністративному процесі; необґрунтовані відмови в задоволенні клопотань захисників та самих підозрюваних, обвинувачуваних; порушення процедури ознайомлення з матеріалами кримінальної справи колом зацікавлених осіб; відсутність можливості залучення безплатного захисника до процесу; навіть коли залучення здійснюється, дуже часто воно має номінальний характер; порушення існуючої процедури затримання за підозрою у скоєнні злочину; невідповідність умов тримання арештованих навіть національним нормам (площа на одну людину, санітарно-гігієнічні умови, харчування; помилки у веденні документації, що іноді призводить до «втрачання» людини тощо).

Представники організацій громадянського суспільства, місцевих громад, правозахисники не могли потрапити до спецустанов

Мобільні групи

Ініціативи МВС України, громадських та міжнародних організацій стосовно створення та розвитку діяльності мобільних груп з моніторингу дотримання прав людини в органах та підрозділах МВС можна розглядати як позитивне намагання одного правоохоронного відомства до здійснення моніторингової та попереджувальної діяльності, а з другого боку, до формування моделі, яка може згодом використовуватися на національному рівні. При цьому мобільні групи не підмінюють національного превентивного механізму і не відмінюють необхідності його створення.

Успішність досвіду роботи мобільних груп визнана міжнародними організаціями, світовою спільнотою. Так, під час звітування України в Раді ООН з прав людини в травні 2008 р. у виступах з приводу її доповіді представники двадцяти трьох країн відзначили як серйозне досягнення створення та діяльність мобільних груп. Комісар Ради Європи Томас Хаммерберг також підтримував спільну ініціативу української міліції та громадськості. Цей висновок дає підстави прогнозувати можливість поширення такої діяльності на інші правоохоронні органи, які мають у своєму відомстві місця позбавлення волі, перш за все на Державний департамент України з питань виконання покарань, а також інші державні структури, до яких входять установи, перебування в котрих є певним обмеженням свободи, — міністерства охорони здоров'я, оборони, праці та соціальної політики, освіти та науки України тощо. Тим більше, що стаття 4 визначає: позбавлення волі означає не тільки як будь-яку форму утримання під вартою чи тюремного ув'язнення, а й поміщення особи в державне чи приватне місце утримання під вартою, яке ця особа не має права залишити за власним бажанням.

Така робота має відбуватися з урахуванням принципів відкритості, обговорення, залучення інститутів громадянського суспільства, наукових, міжнародних та неурядових організацій, як це рекомендує Підкомітет з попередження Комітету ООН проти тортур: «національні превентивні механізми мають бути створені публічно, за участі усіх агентів громадянського суспільства з попередження катувань і на прозорих засадах». **Знаючи досвід та реалії України, можна передбачити, що саме прозорість та публічність може стати найбільшим викликом у цій сфері для нашої держави.**

Катерина ЛЕВЧЕНКО, доктор юридичних наук, професор, радник міністра внутрішніх справ України, науковий консультант Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, народний депутат України V скликання.

Історію Млинова творили особистості

АНТОЛОГІЯ МАЛИХ МІСТ

Попри свою територіальну «скромність», райцентр Млинів, який відзначає 500-річчя, має таку багату історію,

якій щиро заздять навіть великі міста-побратими

Привіт із минулого

Перші офіційні, тобто зафіксовані на папері, відомості про Млинів належать до початку XVI століття, коли литовський князь Олександр подарував поселення москвитянину Бобру.

А ось відомий археолог, доктор історичних наук Ігор Свешніков, проводячи розкопки у млинівських довколишностях, вважав, що на території селища і прилеглий до нього Муравиці люд селився ще до нашої ери. Як підтвердження — сліди майстерень крем'яних знарядь, виявлені південніше Млинова на правому березі Ікви. А житель селища Віктор Кондратенко, копаючи рів для

фундаменту під оселю, натрапив у 1995 році на бойовий, з вирізьбленим орнаментом, шолом. Глибше знайшов спис і меч. Вони збереглися не у своїй первісній формі, однак свідчать про давнє походження Млинова і його можливу приналежність до Київської Русі.

Терниста доля генерала Ходкевича

Олександр Ходкевич був меценатом, науковцем, книголюбом та поціновувачем старовини. Зокрема, він став опікувати талановитого художника Олешкевича, пославши його за власний кошт спочатку в Дрезден, а потім у Париж на навчання. У бібліотеці Ходкевича у Варшаві було 22 тисячі найкращих книг. Ходкевич займався науковими дослідженнями, зокрема такими на той час незрозумілими, як визначення ваги світла. А найбільше для Млинова Олександр Ходкевич прислужився, що розбудовував поселення. Коли, приміром, постало питання про те, щоб місцевий костел переобладнати у православну церкву, він переконав царські власті зберегти костел, а на зведення православної обителі виділив головний фундуєш.

Земля філософів і мудреців

З історією Млинова пов'язане ім'я Юзефа Крашевського — відомого польського письменника, публіциста, видавця, історика, філософа. Один із розділів книги «Спогади з Волині, Полісся й Литви» Крашевський присвятив опису Млинова, зокрема палацу Ходкевича. Загалом Ходкевич і Крашевський були близькими друзями, тому письменник не

раз гостював у графа. Їхні розмови-роздуми і лягли в основу розповідей про Млинів. Так, саме Юзеф Крашевський зафіксував, що найцікавішим документом у колекції Ходкевича був список Литовського статуту 1566 р., написаний старорусською мовою. Крім манускриптів, у палаці була також велика колекція старовинної зброї.

Млинів став останнім пристанищем для єврейського філософа, автора багатьох відомих трактатів Аарона Перлова. Проїжджаючи через селище, він тут захворів і помер. Похований на старому єврейському цвинтарі.

А ось для відомого єврейського письменника і вченого Шломо (Соломона) Манделькерна млинівська земля стала родовідною. Тут, у Млинові, 1846 року він народився, тут поховані його батьки. Шломо Манделькерн вважають одним із найвидатніших знавців та дослідників Біблії. А ще він першим переклав вірші Пушкіна на іврит. Першим також ознайомив Європу з творчістю Володимира Короленка, переклавши його «Сліпого музиканта» на кілька мов.

Тут знімали «Сліпого музиканта»

Саме у Млинові на графських маєткових помешканнях у 1960 році знімали фільм «Сліпий музикант» за однойменним твором В. Короленка. Тоді у масових сценах взяли участь більше сотні жителів селища та навколишніх населених пунктів. Роль пана Максима блискуче зіграв народний артист колишнього Союзу Борис Ліванов, а роль Петруся не менш блискуче — його син Василь, який запам'ятався глядачам також за участю у фільмі про Шерлока Холмса та доктора Ватсона. Коли «Сліпий музикант» вперше демонструвався у новозбудованому кінотеатрі «Жовтень», у залі, як кажуть, яблуку ніде було впасти. Загалом цей фільм на початку шістдесятих років став одним із лідерів кінопрокату.

Таран у перший день війни

У долі Млинова незагойну рану залишила війна. 22 червня 1941 року у бою з шістьма Хе-111 командир ланки винищувачів Іва-

ФАКТ

22 червня 1941 року, в перший день Великої Вітчизняної, з аеродрому на околиці Млинова на перехоплення фашистським літакам здійнялася ланка винищувачів під керівництвом Івана Іванова. Командир у цьому бою загинув, здійснивши перший повітряний таран Великої Вітчизняної війни.

нов витратив весь боезапас і майже все паливе, але все одно пішов на перехоплення противника. Щоб не допустити бомбометання, він протаранив «хейнкель», ведений унтер-офіцером Х. Вольфайлем. Німецький літак впав на землю і вибухнув, але і винищувач Іванова отримав важкі пошкодження. Через малу висоту Іванов не зміг скористатися парашутом. 2 серпня 1941 року старшому лейтенантові Івану Івановичу Іванову посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Старожил селища

Млинів — це люди. Вони — найбільше його багатство. З іншими мешканцями селища 500-річчя населеного пункту святкує і найстаріший його житель Степан Кирилович Кузьмич, якому від цього горічного вересня пішов уже 105-й рік. На традиційне «У чому секрет довголіття?» він каже: «Комусь важка праця, можливо, вкоротила віку, а мені, дав Бог, продовжила». Втім, робота роботою, а найбільшим своїм надбутком Степан Кирилович вважає родину. Ще б пак: онуків, правнуків та праправнуків у нього — більше трьох десятків.

Олександра ЮРКОВА,
Євген ЦИМБАЛЮК.

Рівненська область.

На знімках: герб 500-літнього Млинова; млинівські маєтності, змальовані відомим художником Наполеоном Ордою (XIX ст.).

Мариновані огірочки Маневицького лісгоспу охоче купують канадці, а в наших супермаркетах їх не знайдеш...

Понад 70 найменувань цілющих й біологічно активних продуктів щороку виготовляють волинські лісівники

Волинь першою в колишньому Радянському Союзі розпочала комплексно використовувати лісові ресурси: деревину, ягоди, гриби, березовий сік, горіхи, лікарські рослини. Не втратили своїх лідируючих позицій тутешні лісівники і сьогодні.

Щораз дивуюся, коли в магазині пропонують персиковий сік по шість гривень за літр. Що то за продукт, якщо на ринках кіло персиків менше як за 10 гривень не купиш? А там ще й кісточка велика! Дурять нашого брата споживача! Зовсім інша справа, коли знаходжу на прилавках продукцію консервних цехів держлісгоспів області. Виробляється вона із біологічно цінної дикорослої сировини без будь-яких синтетичних домішок, хімічних підсолоджувачів, консервантів, штучних барвників і ароматизаторів. Асортимент цієї продук-

НАША ДОВІДКА

За вісім місяців 2008 року лісгоспи обласного управління лісового та мисливського господарства виробили продукції з недревних ресурсів на 3,2 мільйона гривень, у тому числі консервованої продукції — 3,1 мільйона умовних банок на 2,8 мільйона гривень.

ції досить широкий: плодово-ягідні соки, напої, пюре, ягоди протерті з цукром, варення, джеми, компоти, сік березовий звичайний та купажований з плодово-ягідними соками, а ще — настояний на лікарських травах, мариновані гриби та овочі, мінеральна вода «Оконська джерельна», цукерки «Журавлина в цукровій пудрі». Всього понад сімдесят найменувань.

Цех Маневицького лісгоспу — найпотужніший із семи діючих консервних цехів обласного управління лісового та мисливського господарства. Під час наших відвідин у середині вересня там саме виготовляли мариновані помідори на замовлення однієї з канадських фірм. Як розповіла начальник цеху Галина Зінич, туди ж, за океан, вони експортують також мариновані огірки, гриби, варення із журавлини, чорниці... У сусідню Польщу маневичани відправляють майже весь березовий сік. Один із тамтешніх підприємців добре налагодив його продаж. У магазинах, де реалізують сік, є яскрава

вивіска, а до кожної баночки прикріплена невеличка книжечка про його корисність. Шкода, але у нас не вміють так рекламувати цю справжню «живу воду».

Про корисність виготовленої продукції Галина Федорівна може розповідати годинами. Пригадала, як на прохання однієї літньої жінки з Дніпропетровської області надсилали їй баночки перетертої з цукром чорниці. Казала, що дуже допомагає зміцнити зір. Інша жінка купувала шоміяця по двадцять баночок журавлини, аби збити високий тиск. А хіба не лікують людей

У сусідню Польщу маневичани відправляють майже весь березовий сік. Один із тамтешніх підприємців добре налагодив його продаж. У магазинах, де реалізують сік, є яскрава вивіска, а до кожної баночки прикріплена невеличка книжечка про його корисність.

консервовані чорноплідна горобина, калина, бруслиця?

Консервації Маневицького держлісгоспу входять у меню школярів району. Це ще один факт її корисності. Батьки ніколи б не дозволили давати дітям неякісний продукт. На жаль, виробництво лісових делікатесів обмежує збут. Торговельні організації чомусь неохоче беруть їх. Спробуйте знайти в супермаркетах той же березовий сік. А в радянські часи бази бакалії замовляли його ще з осені. І до середини літа склади на переробних підприємствах були вже порожніми.

Складність збуту, подорожчання склотари, кришок, фільтрпаперу (кілограм якого коштує 18 гривень) негативно позначилося на роботі унікальних за своїм асортиментом лісгоспівських консервних цехів. Сьогодні в області їх залишилося сім (колись було одинадцять). Ще один діє в Любешівському міжгосподарському лісгоспі. Та й ті вижили лише завдяки підтримці начальника облуправління лісового і мисливського господар-

ства, Заслуженого лісівника України Богдана Колісника. Для порівняння: у сусідній Рівненщині з тринадцяти колишніх держлісгоспівських консервних цехів не працює жоден. Шкода, якщо втратимо такі підприємства і на Волині. Адже в сусідній Польщі заготовляти і переробляти той же березовий сік немає кому. Та й з грибів там консервують переважно вирощені на грядках печериці або гливи. А в нас ще можна побачити консервовані маслюки, білі гриби, опеньки, зелені гриби, грузді, моховики...

Або візьмемо ті самі цілющі волинські лісові бальзамы, які через недосконале законодавство перестали виготовляти в Цумані на підприємстві «Журавка». Тож, можливо, варто ввести державне дотування продукції з лісових плодів, аби здешевити її. Наш поки що не багатий споживач теж мав би купувати корисні для здоров'я продукти. Щоб зробити їх доступними для населення, незабаром у Луцьку на проспекті Волі відновить роботу закритий двадцять років тому фірмовий магазин обласного управління лісового та мисливського господарства. Приємно, що

ДО РЕЧІ

Цех Маневицького лісгоспу на початку 90-х років минулого століття за сезон переробляв 800—1000 тонн березового соку, 100—135 тонн грибів, 100 тонн — чорниці, 50 — ожини. Тепер про такі обсяги на підприємстві можуть лише мріяти.

вагоме місце в його асортименті займатиме і продукція консервного цеху Маневицького держлісгоспу.

Микола ЯКИМЕНКО.

На знімках: начальник консервного цеху Галина Зінич демонструє свою продукцію.

Фото автора.

Спробуйте знайти в супермаркетах той же березовий сік

Держава має регулювати

У сфері земельних відносин в нашій країні за останнє десятиріччя накопичилося надто багато проблем. Відносини ці потребують не тільки регулювання на селі, а й у різних галузях економіки. Вони специфічні, оскільки пов'язані з власністю на землю, котра займає особливе місце серед інших видів власності. Про стан та перспективи цієї делікатної і болючої теми для людей та держави розмовляємо з першим заступником голови Державного комітету України із земельних ресурсів **Антоном ТРЕТЯКОМ**.

Паї роздали, а хазяїна як не було, так і немає

— Не одна п'ятирічка минає, **Антоне Миколайовичу, як розпавали землі, а у нас не тільки немає заможного селянина, власника земельної ділянки, а навіть села зникають з карти України...**

— Тут цілий клубок проблем. Ми не сформували до кінця економічні відносини власності на землю, не сформували бачення землі як капіталу в економічному обороті. На місцях не розмежовано комунальну і державну власність на землю. Загальмувало цей процес і те, що за роки реформ наукових фундаментальних досліджень в галузі земельних відносин так і не було проведено. Незважаючи на те, що багато говоримо про ринок земель, особливо сільськогосподарського призначення, економічні відносини з нею в ринковій економіці свідчать про те, що земля як капітал у нас ще не має вільного обігу.

Але про цей вільний обіг можна говорити лише тоді, коли є відповідні правила, розвинене законодавство та інша нормативна база стосовно обороту землі як капіталу. Цього, на жаль, ми теж ще не досягли. Передавши на селі земельні частки та паї у власність громадян, ми не створили справжніх умов, як передбачалося у перші роки земельної реформи, щоб ці люди їх обробляли та стали господарями на землі. Ось чому нині дедалі більше пропагується оренда. Загалом це правильно, бо орендні відносини на землі мають розвиватися. Але коли у нас понад 80 відсотків землі сільгосппризначення перебуває в оренді, і ця оренда, як правило, — короткотермінова (до п'яти років), то сівозміни для відновлення родючості ґрунтів, яка має відбуватися кожні 7—10 років, немає — ніхто про це не думає, бо кожен орендар намагається отримати максимальний прибуток.

Чому у нас сьогодні переважають великі площі посівів соняшнику, ріпаку та інших виснажливих для ґрунту культур? З погляду економічної доцільності це — правильно, але з погляду розумного використання нашого земельного багатства — навряд. Саме тут держава самоусунулася від регулювання цих процесів, а наука не дає відповіді щодо обґрунтованості відносин між власниками земельних ділянок та юридичними особами, які використовують їх. Не завжди навіть у договорах, які укладаються, вказані умови щодо збереження ґрунтової родючості. Всі ці проблеми мають не лише економічний характер, а й створюють екологічну і навіть національну небезпеку.

Або інший аспект, який сьогодні мало хто розглядає: соціальна напруга на селі. Формуючи крупних сільгоспвиробників, ми забуваємо, що село повинно розвиватися і насамперед — його соціальна сфера та інфраструктура. Тобто відрахування бізнесменів, які розвивають свій бізнес на якійсь території, мають сприяти їх розвитку. Сьогодні територіальні громади не мають достатньо основних ресурсів — землі та

фінансів — для розвитку своїх територій. Стратегія комплексного розвитку сільських територій має визначити, які види виробництва там мають бути.

— **Що має передбачати комплексний розвиток території?**

— У межах будь-якої територіальної громади, сільської чи селищної ради, як правило, є не лише сільгоспвиробництво, хоча на багатьох територіях — це основний вид виробництва. На Закарпатті, наприклад, в останні роки динамічно розвивається зелений туризм. І це нормально, адже завдяки йому розвивається рекреація. Так само й інші території мають значний рекреаційний потенціал і оздоровчі ресурси. Паралельно на таких територіях необхідно створювати умови для розвитку малого та середнього бізнесу, сфери послуг.

У багатьох країнах сільські території створюють найбільше доданої вартості не в сільгоспвиробництві, а у сфері торгівлі, послуг. Наприклад, приміські території поблизу Києва мають величезний попит, що межує зі справжнім ажіотажом, але територіальні громади від цього не мають жодної користі. Куди йдуть кошти від продажу та купівлі землі? Від обороту землі як капіталу частина коштів має бути спрямована на розвиток територіальних громад. Отож у цій сфері, як бачите, проблем і проблем, які не так просто розв'язати, але найголовніше те, що держава має повернутися обличчям до територіальних громад з позиції системного вирішення цих проблем.

Аграрні кооперативи не для нас?

— **В Європі і в світі загалом популярна кооперативна форма господарювання, а в нас тільки й чути, що всю землю в Україні закупить півсотні олігархів. Невже немає іншого шляху?**

— Сьогодні сільськогосподарське виробництво відновлює втрачені позиції і активно розвивається, але необхідно вивчити: які господарські відносини у цій галузі формуються і як вони сприяють розвитку територій з погляду соціального аспекту та екологічної безпеки. Нові економічні відносини, які розвиваються на селі, мають насамперед сприяти розвитку територій, а не давати надприбутки транснаціональним корпораціям. Інакше це просто виснаження ресурсів. Звичайно, проблема врожайності різних культур, розвитку сучасних аграрних підгалузей, які можуть бути конкурентоспроможними на світовому ринку, важливі, але не можна забувати про інші аспекти. Наприклад, про розвиток духовності, що пов'язано з розвитком фермерства та трансформацією колективних господарств у колективні товариства. Чому не розвиваються аграрні кооперативи, які, можливо, не такі ефективні з економічної точки зору, але значно ефективніші з соціальної? Адже кооперативна форма практикується у дуже багатьох країнах світу. Все залежить від форми кооперації. Сьогодні вона вийшла на новий, значно вищий рівень. З погляду дрібних фермерів

З ДОСЬЄ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

ТРЕТЯК Антон Миколайович. Народився 24 червня 1949 року в селі Дзвиняч Заліщицького району Тернопільської області. Закінчив Львівський сільгоспінститут. Працював інженером-землевпорядником на Вінниччині, очолював чернівецьку філію інституту землеустрою, а згодом і цей інститут УААН. Доктор економічних наук. Член-кореспондент УААН. Професор землевпорядного проектування.

кооперативи надзвичайно вигідні для збуту продукції. А в Україні навіть дрібні селянські фермерські господарства не кооперувалися. Тому, можливо, для нашого перехідного періоду варто запроваджувати не кооперацію вищого рівня, а кооперацію на рівні територій — сільської ради, на рівні району. Щоб створити необхідні умови для розвитку економічних відносин власності на землю. Тому що саме через економічні відносини ми зможемо визначити та запропонувати можливі варіанти кооперації. Вже сьогодні в деяких областях починає зароджуватися кооперація з обслуговування техніки, доставки та використання добрив, але це перші паростки, проростати яким держава, на жаль, не допомагає.

Закон чинний, але недієвий

— **Як вирішуються у нас проблеми використання земельних ресурсів?**

— Проблем у сфері землекористування дуже багато. Наприклад, у 2003 році був ухвалений закон «Про охорону земель», який передбачає розробку загальнодержавної програми використання і охорони земель. Така загальнодержавна програма була розроблена, але з 2004 року її досі не прийняли з різних причин: то коштів немає, то парламент вирішив об'єднати цю програму з Національною програмою охорони родючості ґрунтів. Це організаційні проблеми, які можна швидко вирішувати і не затягувати процес. Але через те, що немає загальнодержавної програми використання і охорони земель, немає розуміння планового підходу до їх використання, немає усвідомлення того, що на будь-якій території використання землі має бути прогнозованим і плановим, які передбачають використання землі, залежно від її придатності, тому цей процес у нас і тут загальмувався. До речі, специфікою цільового та зваженого використання землі займається і наш комітет.

— **Чого більше тут бракує: якісного законодавства чи відсутності політичної волі вирішувати ці проблеми на рівні держави, парламенту?**

— Бракує одного й другого. Уряди змінюються, вони змінюють і свою політику і ніхто не звертає уваги на те, що навіть чинні закони не виконуються. Не виконуються через те, що вони не наповнені підзаконними нормативними актами. Наприклад, для дієвості закону «Про охорону земель» необхідно було розробити 75 державних стандартів, норм і правил. За цей час розроблено лише 12. Як же цей закон може діяти? Звичайно, він чинний, але недієвий. І таких прикладів безліч. Ми підраховували, що в най-

ближчий період для наповнення прийнятих законів вичерпною нормативною базою необхідно розробити майже 500 різноманітних нормативних актів. Треба розробити і прийняти Державний земельний кадастр, до якого мають долучитися міністерства, відомства, наш комітет. Після затвердження кадастру урядом, частина документів діятимуть як відомчі накази та урядові постанови. Але щоб так сталося, тут має бути спільна позиція уряду, парламенту, комітету та всіх державних установ, причетних до його розробки та схвалення.

— **За який час можна розробити згадані 500 нормативних актів, щоб закони почали діяти?**

— У сфері земельних відносин сьогодні немає спеціалізованої наукової установи, яка б займалася фундаментальними дослідженнями. Постає питання: хто і на якій базі буде розробляти ці документи? Проблема не у дефіциті фахівців, а у відсутності структури, яка б працювала над розробкою таких проектів. Якби була спеціалізована наукова установа, ми б знали, що за рік 30 чи 50 нормативних документів має бути розроблено. Не маючи наукової установи та фінансування, ми не можемо й сказати, коли це зробимо.

Або інше. Якось я проаналізував, наскільки у нас сформоване і дієве повне право приватної власності на землю. З'ясувалося, що в нашому чинному законодавстві є 16 типів прав. Це право володіння, право користування, право розпорядження, право управління, право на дохід, право сервітуту, право суперфіції, право емфітевзису і т. п. Ці права мають бути забезпечені нормативною базою, інфраструктурою для їх реалізації. Коли я розписав всі види по 10 пунктах, виявилось, що лише три типи цих прав мають задовільне нормативне забезпечення — це права володіння, користування і розпорядження, а всі інші майже не мають забезпечення. Тож про які економічні відносини можна говорити щодо регулювання відносин права власності на землю? Ми не відпрацьовуємо відносин, які стосуються права на управління, тим паче, що в нас з'явилися нові типи прав, які я вже згадував, — право суперфіції, право емфітевзису та право сервітуту.

ДОВІДКОВО

Суперфіції (лат.) — право користування чужою земельною ділянкою під забудову. Емфітевзис (лат.) — право особливого виду довгострокового користування чужою землею. Сервітут (лат.) — обмеження права користування чужою земельною ділянкою.

Нові права, як і концепція відносин, поки що в проекті

— **Як ці нові права вписуються у наше правове поле, і що вони можуть дати?**

— На ринку США, наприклад, право сервітуту є найбільшим за питомою вагою у ринковому обороті. Це право доступу інших осіб до земельної ділянки, які на ній розміщують свої об'єкти — лінії електропередач, нафто- чи газопроводи і т. п. Ці об'єкти необхідно обслуговувати, до них має бути доступ, для цього має бути сформований сервітут. За ці сервітуту, за право доступу та проїзду користувачі сплачують власникам землі вартість втраченого доходу від використання землі за прямим призначенням. Підрахунки показують, що наші сільгоспвиробники могли б шороку отримувати за надання права сервітутів близько мільярда гривень. Але цим ніхто не займається. Весь цей клубок проблем потребує системного вирішення.

Сьогодні потрібні не локальні дії, розраховані на вирішення проблем сьогодення, а динамічні зміни для розвитку в перспективі. Локальні заходи нічого не вирішують, навпаки, вони створюють дедалі більше колізій та неузгодженості в законодавстві. Внесли, наприклад, зміни в Лісовий кодекс, а це зачепило сферу регулювання земельних відносин, і в результаті з'явилися нові проблеми — і з використанням лісів, і з регулюванням земельних відносин. Закон «Про планування і забудову територій» втрутився в сферу земельних відносин, створив проблему щодо передачі землі під забудову. Отож проблеми й далі накопичуватимуться, якщо ми не будемо системно підходити до регулювання земельних відносин. Саме про це мусять не забувати наші законодавці.

— **Хто розробляв концепцію земельних відносин в Україні?**

— У тому числі й наш комітет. Нам було доручення, ми розробили концепцію як Державну програму розвитку земельних відносин, де визначили ключові напрями розвитку та регулювання цих відносин. Але знову постає питання: коли вона буде прийнята? Необхідно якомога швидше прийняти таку програму розвитку до 2015 року. Якщо цього не відбудеться, як сталося зі схваленням законопроектів про ринок земель, про земельний кадастр, то всі плани будуть марними. Наприклад, законопроект про земельний кадастр вперше внесли на розгляд парламенту у 1999 році. Відтоді вже пройшло майже 10 років, а закону й досі немає.

— **Чому його так довго не приймають?**

— Цей законопроект розроблявся у 1998—1999 роках; він технологічний і призначався для врегулювання та впорядкування земельних відносин. Уже тоді він проходив дуже важко і, зрештою, з сучасного технологічного перетворився на політичний. Після цього розпочалися дискусії щодо необхідності створення муніципального кадастру, хоча законопроект таких питань не розглядає, він стосується ведення земельно-кадастрової документації для органів місцевого самоврядування і як державний кадастр, тому й має відповідну назву — Державний земельний

і планувати земельні відносини

кадастр. Це перша причина, чезр яку не маємо такого закону.

Відтоді законопроект майже не змінився, він на 90% залишився старим, а життя змінюється швидко, необхідно вносити корективи. Друга проблема: якщо держава від свого імені гарантує непорушність права власності на землю, то для реалізації таких гарантій має бути створена система реєстрації речових прав на нерухоме майно. Інформація з кадастру має пересилатися до цієї системи реєстрації. І тут розпочалися дискусії про те, кому має підпорядковуватися система реєстрації — Мін'юсту чи Держкомзему? І знову замкнене коло: не буде кадастру, не буде й системи. Все це свідчить, що реальних перешкод для прийняття законів та створення сучасної системи регулювання земельних відносин і гарантування прав власності немає. А є лише політизація цього питання, хтось прагне показати свої амбіції щодо запровадження земельного кадастру або мати доступ до інформаційної бази кадастру. Ну, а законопроект про ринок земель вже проходить у парламенті третє коло. Головна проблема полягає в тому, що законопроект також став політичним, а не технічним. Тому для прийняття цих законопроектів вже необхідна політична воля. Адже в країні кілька років поспіль діє мораторій на продаж земель сільгосппризначення, і він систематично пролонговується. Мораторій ускладнює систему землевідносин і породжує таке явище, як тіньовий ринок земель.

Мораторій за мораторієм, а земля спливає...

— Як довго, на ваш погляд, ще триватиме мораторій на продаж земель сільгосппризначення?

— Проблема полягає в тому, що доки не прийняті закони про ринок земель та земельний кадастр, запровадити цивілізований земельний ринок неможливо. Тобто без цих законів мораторій скасувати практично неможливо, це замкнене коло. Навіть якщо законопроект про земельний кадастр і приймуть, то законопроект про ринок земель можуть знову заблокувати. Є три варіанти цього законопроекту — два, розроблені народними депутатами, і один урядовий. Єдиного узгодженого законопроекту немає, що унеможливлює його прийняття.

— Як ж ринок землі діє, закон обходять, землю продають і купують!

— Тіньовий земельний ринок з кожним роком розвивається, його обсяги зростають. І найгірше те, що через відсутність законодавчої бази ми не маємо вичерпної і повної інформації про його стан та обсяги операцій купівлі-продажу. Той факт, що значна частина земель перебуває в тіньовому обігу, свідчить про те, що ринок практично існує сам по собі, неконтрольований державою.

— Яким чином через відсутність законів може існувати та розвиватися тіньовий ринок землі?

— Завдяки колізіям у законодавстві, що виникають між Цивільним і Земельним кодексами.

Багато хто з правників навіть не розуміє, що земельне законодавство — це спеціальний напрямок законодавства, бо він регулює специфічні відносини. І тому не можна положення Цивільного кодексу, який регулює майнові відносини, переносити на земельні відносини. У нас існував і залишається діяти інститут постійного користування землею. Він чимось схожий із закордонними інститутами суперфіцій і емфітевзису. Але коли ми розробляли Земельний кодекс, то розуміли: якщо і нам вводити такі інститути, то треба відмовитись від інституту постійного користування землею. Доки не завершено розмежування земель державної і комунальної власності, просто так відмовитися не можна. Нещодавно прийняли вольове рішення: привести положення Земельного кодексу у відповідність до Цивільного кодексу. З'явилися додаткові колізії в регулюванні земельних відносин. Запровадили поняття ренти при передачі землі в оренду без економічного обґрунтування, а тепер вже треба вирішувати проблему з правами. А чи буде це підвищувати ефективність використання землі? Ось і маємо результат таких нововведень: перенесення норм Цивільного кодексу у сферу земельних відносин стримує розвиток економічних відносин у сфері землекористування.

— Це сталося через незнання, чи хтось робив свідомо?

— Є те й інше, я б сказав. Багато хто не розумів, бо вважав, якщо ці інститути нормально функціонують за рубежом, то і в нас працюватимуть. Але за кордоном законодавство розвивало-

ся еволюційно досить тривалий час, отже, і в нас воно мусить пройти якийсь етап розвитку. А ми спочатку приймаємо правові норми, а потім думаємо, як під ці норми підлаштувати економічні відносини. І тому у нас нерідко з'являються якісь гідроїдеї: трішки щось нашого, українського, щось зарубіжного. А в результаті цей гібрид не працює, бо має бути навпаки: спочатку розвивати й моделювати економічні відносини, а потім вони мають отримати правове оформлення. Економіка — це дуже збалансована і прозора система, що працює за своїми правилами, тому ці правила мають бути зрозумілими для всіх. Якщо ж правила більшості незрозумілі, одразу з'являються зацікавлені погріти руки на тіньовому ринку.

— Оренда землі в нашій країні — це глум над її власниками. Чи довго це триватиме?

— Якщо є тіньовий ринок землі, значить, є й тіньовий ринок орендних відносин. Можу сказати лише одне — держава має взяти на себе регулювання, контроль і планування оренди землі, саморегуляція призводить до масового нехтування інтересами власників землі орендарями. У Європі є прекрасний механізм — централізоване планування використання землі через зонування для сільгосппотреб, під забудову, під рекреацію. Про ці плани знають місцеві органи влади, громади, вони з ними заздалегідь погоджуються. Такий план розробляється терміном на 10—25 років, він дає зрозумілу перспективу використання земель, завдяки плану місцева громада має змогу управляти вико-

ристанням земель. У нас до 1990 року діяло планування використання земель через розробку проектів землеустрою для сільгосппідприємств. Сьогодні таких проектів ніхто не робить, держава відмовилася, а власники не зобов'язані цього робити. Орендар не надає власнику землі бізнес-план з використання його землі, не визначає рівень мінімального доходу та плати за використання землі. Бізнес-план має включати сівозміну, охорону земель, розрахунок прибутку, плату за оренду. Тоді це цивілізований орендний ринок, а нині, на мою думку, — нерегульований процес.

— І який же вихід?

— Необхідно інтенсивно працювати над законодавчою базою, яка б вирішувала не лише поточні проблеми, а й закладала основу розвитку на перспективу. В нас наукової установи, яка б працювала над розробкою стратегії, на жаль, немає, а сам комітет має безліч поточних справ. Розробка і супроводження будь-якого нормативного документа потребує чимало часу і зусиль. Для цього необхідно створювати спеціальні колективи фахівців, які мають високий рівень професійної підготовки.

— Про що найбільше пишуть громадяни, звертаючись до комітету?

— Листів і пропозицій дуже багато, а ще більше скарг. Але чимало питань, у тім числі і скарги, можна вирішувати, якщо працюють закони та інші нормативні документи. А якщо вони не працюють, ми, на превеликий жаль, тут майже безсилі.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

«Краще дати відчутти дитині, що вона талановита, ніж відкупитися від неї цукеркою»

БЛАГОДІЙНИЦТВО

«Майже рік тому я створила і очолила благодійний фонд під назвою «Обдаровані діти — майбутнє України». Це було не спонтанне, а виважене, свідоме рішення підтримати талановитих, обдарованих дітей із малозабезпечених родин, сиріт або напівсиріт, щоб дати їм шанс, дати надію розкрити свої здібності й домогтися омріяних вершин». Це слова з доповіді президента благодійного фонду «Обдаровані діти — майбутнє України» Влади Литовченко, що була виголошена нещодавно на щорічному освітньому форумі «Артеківські діалоги». На цьому заході фахівці та експерти розмірковували про виховання дітей, про підвищення освітнього рівня, радилися, як зробити навчання корисним та цікавим, як сприяти появі в Україні нового покоління творчої інтелігенції. Саме з цього питання своїм досвідом поділився БФ «Обдаровані діти — майбутнє України».

Він існує рік, але цей час становлення благодійники провели в плідній роботі. Влада вирішила не розпоршувати сили, а адресно допомагати кільком школам-інтернатам Києва та Броварів (звідки вона родом), де вчаться діти, позбавлені батьківського піклування.

— Може, це звучить занадто амбіційно, але ставимо за мету сприяти появі в нашій країні нової творчої еліти, формуванню ініціативного, самостійно мислячого, відповідального покоління. Бо, на жаль, протягом усіх років незалежності люди були зайняті зароблянням грошей, виживанням у складних економічних умовах. Головне було — прогодувати свої родини. А творчий, духовний розвиток дітей відійшов на другий план. Ми ризикуємо через десятиок років залишитися без культурної, творчої еліти і як нація втратити свою національну ідентичність, духовність, моральність. Ні за які капітали цього не купити. Тому необхідно запобігти культурній деградації суспільства вже зараз, — переконана Влада Литовченко.

Вона вважає дуже важливим, щоб на шляху кожного маленького громадянина зустрілися дорослі, котрі підтримують його таланти. Незалежно від того, стане ця дитина знаменитою чи ні. Саме така мета стоїть перед її фондом. І ці слова підкріплені конкретними справами. Благодійний фонд Литовченко засновує спеціальні стипендії, сприяє участі дітей у творчих конкурсах і фестивалях, реалізує проекти, гроші від яких ідуть на допомогу обдарованим дітям, влаштовує концерти, де виступають діти з інтернатів.

— Така турбота, на мій погляд, буває важливішою за матеріальну допомогу. Краще дати дитині відчутти, що вона потрібна, цікава як особистість, талановита (бо немає безталанних дітей), ніж відкупитися від неї цукеркою чи іграшкою, — каже співрозмовниця.

А ще бізнес-леді хоче організувати фестивалі дитячої та юнацької творчості, на яких розкривалися б юні таланти, та в перспективі відкрити в Києві дитячу школу мистецтв.

Ольга ВІТЕР.

Фото автора.

На знімку: під час благодійної акції.

ДОСВІД

Світле місто

Програма «Світле місто», яка ось уже два роки успішно втілюється в обласному центрі, завоювала прихильність полтавців. Більше того — вона стала зразком для наслідування іншими містами України. Міські голови, профільні заступники, керівники комунальних підприємств з усієї України з'їхалися цими днями до Полтави на республіканський семінар «Світле місто-2008». Зроблене презентувало ТОВ «ЕСТ», яке й реалізовувало ініціативи полтавської міської влади.

Так, за період з 1 вересня 2006 року й донині було замінено 14500 і додатково встановлено 4500 енергоощадних світильників. Це дало змогу зменшити витрати на утримання освітлення в місті вдвічі. Сучасне освітлення — комфортне для очей, енергоефективне, має тривалий термін експлуатації. Приділено увагу архітектурному освітленню, яке надає нічним ландшафтам Полтави особливого привабливості, впливає на зниження рівня злочинності. Встановлено систему «СПРУТ» для автоматизації моніторинга, енергозбереження і управління сіткою вуличного освітлення, що складається з локальних терміналів. Вона дає можливість контролювати стан усіх шаф управління зовнішнього освітлення.

Особливий акцент учасники зібрання робили на встановленні сучасних енергоощадних світильників з електронними баластами в навчальних закладах. Як зазначив заступник міського голови Олександр Русін, нині в такий спосіб освітлено одну школу, а також два спеціалізовані заклади, де навчаються діти із вадами зору. На все це цього року витрачено 307 тисяч гривень — і недаремно.

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.
Полтава.

ЯК ВИЖИВАЄШ, СТУДЕНТЕ?

Гуртожиток для міністрів

Члени Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Студентська платформа» пікетували Кабінет Міністрів.

— Прагнемо привернути увагу виконавчої влади до гуртожитків, — каже лідер МГО Володимир Шемаєв. — Ми побудували будинок із паперових коробок для міністрів. Хочу нагадати, що згідно із законом про державний бюджет на 2008 рік Міносвіти має на реконструкцію і ремонт гуртожитків 92 мільйони гривень, але жодної копійки ВНЗ не отримали. Ми наполягаємо освоїти передбачені кошти та у проект державного кошторису на 2009 рік закласти не менші суми саме на гуртожитки.

— Я студент Київської політехніки, сьогодні приєднався до акції. Приєднався, бо мені набридла кімната в 15 квадратів, у якій туляться шестеро, у нас немає гарячої води, вчитися мені доводиться у парку, бо там тихіше і спокійніше. В університеті одна з найкращих у країні бібліотека, але за вікном інформаційна ера. Варто підключити гуртожитки до мережі Інтернет, — зазначає активіст Сергій.

КЛАСНА РОБОТА

Так би частіше і повсюди

Київський міський голова продовжує приємно вражати педагогів. У 2006-му заснував заохочувальний знак «Відмінник столичної освіти» (у конверті до нього додається два посадові оклади).

Торік 97 освітян отримали квартири, цього року — 25 вчителів, вихователів, пенсіонерів (досі таких щасливчиків було не більше десяти в рік).

Недавно введено в експлуатацію п'ять нових дитсадків, чотири школи, побудовано міжшкільний басейн та корпус для педуніверситету імені Б. Грінченка.

«Ми робитимемо все, щоб праця вчителя була достойно оцінена, а якість освіти постійно зростала», — зазначає Леонід Черновецький.

ПЕДРАДА

Про минуле не згадували

Торік Кабінет Міністрів ухвалив Постанову «Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Школа майбутнього» на 2007—2010 роки».

Нею передбачено створення та випробування п'яти інноваційних моделей в новітніх навчальних закладах, діяльність яких спрямовується на вдосконалення механізму надання освітніх послуг. Такі заклади створюються в Автономній Республіці Крим, Донецькій, Кіровоградській, Тернопільській та Херсонській областях.

У Криму, на базі загальноосвітньої школи I-III ступеня №2 м. Ялти, реалізується пілотний проект соціальної програми «Школа майбутнього», адаптований до умов конкретного населеного пункту.

Нещодавно проведено Всеукраїнський науково-практичний семінар.

Основним його завданням було розроблення оптимальної стратегії створення та функціонування загальноосвітніх навчальних закладів у рамках зазначеної програми.

Провідні вчені провели із представниками п'яти регіонів науково-практичні заняття з використання модульно-розвиваючих технологій, діагностики вивчення стану духовного та морального здоров'я особистості учнів, удосконалення змісту та поліпшення якості освіти.

Не школа радості

ТРИВОЖНИЙ ДЗВІНОК

Більш скандального навчального закладу, ніж Куп'янська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат для розумово відсталих дітей-сиріт, гадаю, знайти важко. «Гнилий клімат у школі», —

точно зазначила місцева газета.

У цьому переконався особисто, побувавши в ній за колективним листом. Тоді і я, і працівник облуправління освіти і науки, який мене супроводжував, констатували: автори скарги в «Голос України» багато в чому мають рацію, тодішній директор не «озонував» мікроклімат у ЗОШ. Керівника змінили. А незабаром я одержав послання від нового: її звинуватили в пияцтві на робочому місці й змусили звільнитися «за власним бажанням» («З'їдені», «Голос України» за 13.10.07). За рік до пенсії. Влаштуватися в інтернат на гідну посаду не вдалося — директор Наталя Пушкар не знайшла місця для колеги, хоча людині «з вулиці» Л. Д., що не має відповідної педагогічної

освіти, місце під сонцем надали. А що дивуватися, якщо самому Пушкар було призначено на посаду «без відповідної дефектологічної освіти, що суперечить п. 57 Положення...». Що дозволено голові облдержадміністрації, дозволено, мабуть, і «князкам» з облуправління освіти. Крім Л. Д., з подачі, напевно, Пушкар прийнято без відповідної спеціалізації й лікаря С. Взагалі в школі трудяться кілька родин: лікарями, кухарями, сторожами, дітсестрами. Не заборонено, втім, родичам бути ближче до кухні, якщо не перебувають вони в прямому підпорядкуванні й не є держслужбовцями. Законом не заборонено, а моральним кодексом?...

...Провідний спеціаліст го-

Козачки ж ми, гей!

ХТО ОБРАЖАЄ ПЕДАГОГА?

«Голос України» 05.09.08 р. надрукував матеріал «Хто ображає педагога?» і запросив читачів до обговорення болючої теми. У редакційній пошті з'явилися перші відгуки, які ми публікуватимемо під рубрикою «Хто ображає педагога?». Надруковані (і не надруковані!) листи «Освіта...» має намір надіслати міністру. Отже, хто і як вас ображає, шановні вчителі? Слово — нашому постійному автору.

Порушені у статті питання зачіпають, пердусім, відданих педагогіці вчителів. Це крик стражденного, загнаного у глухий кут педагога, який хоче працювати у демократичній школі.

Але що це за демократія, коли директора призначають, не враховуючи думки колективу? Він не зв'їтає перед підлеглими і батьками, які довірили своїх чад державній установі. Нерідко перша особа у школі поводить по-хамськи,

зневажливо ставиться до колег, принижує їх словом і матеріально. Чи дозволив би собі порядний керівник висловити на кшталт «Я тут цар, що хочу, те і роблю!», якби обирався «холопами»?

У школі, вважаю, панує дух авторитаризму. Педагог — безправний сіяч доброго і вічного. Тому багато вчителів, щоб вижити, бігають «козачками» у адміністрації.

... Нещодавно столичними школами прокотилася хвиля добровільного перерахування одиної зарплати постраждалим від повені. А хоч би хто запитав: згодна я на таку добродійність, чи, може, здатна переказати вдвічі більше? Як «верхи» вирішили, так і вчинили із безсловесними «козачками». Чому посадовці розпоряджаються моїми кривими? За якими такими демократичними законами?

Директора не мучать докори сумління, коли примушує підлеглого ставити потрібну оцінку Оксани чи переписувати екзаменаційний протокол на угоду батькам Вовочки.

Де ще дозволено директорів, не проводячи уроків, отримувати звання, ордени і медалі? Нездивно, що і директор стає «козачком» при чиновниках райдержадміністрації, управлінні освіти, з благословення яких він і став керівником.

Тож у якому ми живемо суспільстві, коли, за словами поета, «...вищий нижчого тусая та ще й б'є затим, що сила є?».

Вікторія МИЛОВИДОВА.

Київ.

Довгобуд став зразковим закладом

ШИРШЕ КОЛО

В Яроповичах Андрівського району діти вчаться у

новій школі. Незабаром сюди, вочевидь, їхатимуть за досвідом з різних кінців країни. Адже подібної ЗОШ нема.

Приміщення почав споруджувати ще 1991 року місцевий колгосп. Потім настало безгрошів'я, діти навчалися в колишньому панському маєтку, звідки вийшло чимало відомих особистостей.

— Кошти почали виділяти два останні роки. Якби їх давали по сто тисяч, як до того, будівництво тривало б іще 15 років, — сказала голова Андрівської райдержадміністрації Катерина Курсон.

Тут немає звичної котельні, батарей, школу обігривають електрикою. Цю ідею допоміг реалізувати колишній випускник школи, а нині голова правління ВАТ «Житомиробленерго» Анатолій Левицький.

— Кошти окупляться шонайбільше за три роки, — запевнив головний енергетик області. — Газ постійно дорожчає, а електроенергії в нічний час надлишок. Система облаш-

тована так, що вночі акумулюється тепло, а вдень використовується.

Це вже третє шкільне новосілля в області з початку навчального року. Попереду ще два. У регіоні залишились дев'ять шкільних довгобудів.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

На знімку: вперше в новій школі.

Фото автора.

школи. Сирота мріяв про родину. Напевно, хтось поніс сувору відповідальність за недогляд, недбалість, неухважність. Смію це припустити, знаючи про звільнення вчительки Тетяни Григор'євої. «За вчинення аморального поступку, несумісного з продовженням роботи». Наказ, крім начальника головного управління, підписала, до слова, і Тараненко...

— Якщо коротко, мене обвинували в тім, що учня п'ятого класу Д. хтось із хлопців побив, — пояснює педагог. — Я ж до цього інциденту не мала й найменшого відношення. Вважаю це розправою й помстою за викривальні свої листи.

У цьому маю розібратися із черговим віздом на місце. Але вже можу підтвердити: окремі факти в скаргах «з'їденої» вчительки підтвердилися.

Р. С. Доки матеріал готувався до друку, мені повідомили, що наклав на себе руки ще один вихованець інтернату. Цього разу — за межами території. Що ж там діється? Якщо Григор'єву і справді звільнили за синці на обличчі учня, то яка має бути кара за більші гріхи?..

Іван ІЛІЯШ.

Харківська область.

ПРОФОРІЄНТАЦІЯ

Порадсья з терміналом

Унаслідок дисбалансу між ринком праці і ринком освітніх послуг значна кількість підприємств відчуває потребу в кваліфікованих токарях, верстатниках, будівельниках, слюсарях-інструментальниках, фрезерувальниках, електрогазозварниках тощо. В Україні не вистачає лікарів, медсестер, учителів, інженерів, інших фахівців високої кваліфікації.

Для забезпечення якісного функціонування системи професійного інформування населення, пердусім учнів загальноосвітніх навчальних закладів, Державним центром зайнятості Міністерства праці та соціальної політики за участю Міністерства освіти і науки розроблено профорієнтаційний термінал.

Термінал — це молодіжний профорієнтаційний Інтернет-портал, доступ до якого здійснюється через спеціальні електронні пристрої (татч-скрини), які знаходяться в навчальних закладах.

Впровадження профорієнтаційних терміналів у ЗОШ дасть змогу забезпечити профорієнтаційну роботу якісною інформацією, збільшити рівень працевлаштування випускників професійних освітніх закладів, сформувати у школярів та їхніх батьків ефективні стратегії поведінки на ринку праці тощо.

До кінця поточного року першу тисячу терміналів розмістять в школах, ліцеях та гімназіях. Упродовж 2009—2010 років їх отримають ще 10,5 тисячі шкіл.

Презентація профорієнтаційного терміналу (за участю керівників відповідних міністерств) відбулася нещодавно в ЗОШ № 25 Сімферополя.

Видатний цукровар України

Народився В. Булда 29 березня 1922 року в селі Хорсіка, що на Полтавщині. Ще зі шкільних років разом із батьком працював у колгоспі, заробляв трудовні, щоб купити собі зошити та книжки. Після успішного закінчення десяти

До Василя Антоновича Булди за порадою і тепер звертаються цукровики. Досвідчений фахівець охоче ділиться з ними своїми практичними знаннями, бо за плечима у нього — шлях від інженера до директора заводжки в десятки років.

класів Василь поїхав на Далекий Схід служити в Червоній Армії...

Після Великої Вітчизняної війни навчався у Смілянському технікумі цукрової промисловості, а далі була практична школа на Немирівському цук-

ровому заводі. У 1955 році В. Булду призначили заступником керівника Вінницького цукротресту, якому було підпорядковано 41 завод! Василь Антонович постійно підвищував свою кваліфікацію, отримав вищу освіту. Результатом його досягнень та прогресивних починань стало просування кар'єрними сходами до начальника Головного управління цукрової промисловості Міністерства харчової промисловості УРСР. За півтора десятка років керівництва В. Булди цукрова промисловість досягла найвищого розквіту.

Набутий практичний досвід, уже у 80-х роках, Василь Антонович узагальнив у корисних рекомендаціях для цукрової галузі Радянського Союзу, пра-

цюючи директором Всесоюзного науково-дослідного інституту.

За великі досягнення в розвитку цукрової промисловості полковника у відставці Василя Булду нагороджено численними державними відзнаками. Йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник промисловості України».

Увесь час ветерана-фронтовика підтримує дружина Ганна Яківна, з якою в мирі і злагоді живуть більше 50 років, виховали двоох дітей, мають онуків. На яскравих прикладах батьків в дружних сім'ях ростуть їхні діти.

Василь ТИМОЩИК, ветеран війни і праці, полковник у відставці.

Київ.

Дякуємо за оперативність

У кінці березня цього року ми звернулися до «Голосу України» із проханням допомогти отримати знецінені вклади. Через два дні в нашій касі вже висіли списки на 200 вкладників (всього — 900 осіб). Перші отримували в районі, а решта, через місяць, отримували у своїй касі.

Ми хочемо подякувати працівникам «Голосу України» за оперативність, людяність та доброту. Від щирого серця бажаємо колективу редакції здоров'я, сімейного щастя та творчої наснаги!

Люди́мила САМОХВАЛ — від імені всіх вкладників.

Чорномин
Пішанського району
Вінницької області.

Замість законотворчості — перевибори

Коли подивившись на роботу Верховної Ради України, то вже з перших хвилин складається враження, що депутатів не турбує облаштованість держави й захист її незалежності. Ім бай-дужа Україна, про це свідчить навіть чужа мова — деякі вперто відмовляються від державної мови. Вони постійно провадять виборчі кампанії та захищають інтереси своїх партій, замість загальнонародних.

Багато депутатів чомусь зовсім не хочуть зрозуміти, що їх вибрав народ для облаштованості української держави, розвитку її економіки і захисту незалежності й волі. Замість законотворчості вони переймаються виборами й перевиборами, чим вкрай набридли своїм виборцям!

Микола КОТОВ.

Дніпродзержинськ
Дніпропетровської області.

Не бачиш і не знаєш, що купуєш

Господь Бог створив рослинний і тваринний світ, щоб його ж чада, працюючи «в поті чола», були забезпечені харчами. Але чорт усе перевернув на свій лад. Спочатку створив кухарку, а потім — технологів харчової промисловості. І — маємо те, що маємо...

Нещодавно я купила на базарі біля автобусної зупинки «ковбасний витвір», ціна якого 42 гривні за кілограм. Мій шматочок потягнув на дванадцять гривень з копійками, а знайома продавщиця гарантувала його свіжість.

Удома шукала (з лупою!) термін придатності на вакуумній упаковці. І таки знайшла — 15 діб. Але дати виготовлення не було. Відкрила пластикову упаковку — і, о диво, на рідній м'ясокомбінатівській обгортці — придатність до споживання була вже п'ять діб. Ось так: що не купиш — з чортом поділяси. А приказка «бачили очі, що купували...» — не актуальна, бо не бачиш і не знаєш, що придбаєш.

Згадувала я наших виробників нецензурними словами. Та, хвалити Бога, що наші та європейські хіміки-технологи розробили пігулку від соєвої бурди. Ними й лікувалися...

М. ВОЛОШИНА.

Радомишль
Житомирської області.

За ударну працю маю злиденне життя

За роки української незалежності у Верховній Раді, адміністрації Президента і Кабінеті Міністрів крутяться одні й ті самі люди. А що ж вони зробили за цей час для нас? На мій погляд, обікрали народ: яскравим прикладом є наші неповернуті заощадження. Зруйнували і пограбували державу — де наше сільське господарство, промислові підприємства? Інколи дехто, закерувавшись, зникає за кордоном.

Згідно із нашими законами пенсійний стаж жінок становить 20 років, а чоловіків — 25. Отже чиновники заздалегідь забезпечили собі заслужений відпочинок. А зарплатами вони себе ніколи не обділяли!

У старшого покоління робочий стаж сягає за сорок, а то й п'ятдесят років. За тих часів працювали заводи і фабрики, крутилися турбіни, елеватори були заповнені зерном, пункти з приймання буряків — цукровою сировиною. З колгоспів наповнені молоковози поспішали на маслозаводи, вантажівки везли худобу на м'ясокомбінати. За усім цим — труд людини, яка, живучи у розвиненій країні, мала гідну оплату. Нині ж за свої заслуги отримуємо злиденну пенсію.

Віктор ВАЛЯЄВ.

Нові Санжари
Полтавської області.

Павло ЛОГІНОВ.

Світловодськ
Кіровоградської області.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

Передплатників не так уже й багато

Дуже вдячний за публікацію «Передплата на наступний рік під загрозою зриву» у № 179. Без сумніву, якщо будуть підвищені тарифи на передплатні видання, кількість бажаючих придбати їх різко зменшиться. Отож тим, хто мусолить так довго розгляд цього питання, слід спуститися на землю. Варто взяти на вибір будь-який будинок у будь-якому населеному пункті і підрахувати, скільки мешканців отримують нині газети. Можна переконатися, що поштарі в деякі під'їзди взагалі не заходять. Я вже мовчу про віддалені села. А якщо поцікавитися в кіосках з вивіскою «Преса», скільки видань залишається нерелізованими, то цифра буде вражаюча. І не тому, що вони нецікаві — просто надто дорого за наших пенсій і зарплат. Вважаю, що до розв'язання цього питання варто долучитися Верховній Раді і Кабміну. Можливо, якимсь виданням віднайти дотацію, адже подальше підвищення тарифів веде в нікуди.

Леонід СЛАДЬ.

Бровари
Київської області.

З доставкою газет справи дуже кепські

Доброго дня, шановна редакціє! Я ваш постійний передплатник. Газетою «Голос України» задоволений, але останнім часом з доставкою преси справи дуже кепські. Приносять не в день виходу і навіть не на другий день, а лише три-чотири рази на тиждень. Суботній номер, приміром, приносять у вівторок. За такої доставки багато людей відмовляються від передплати щоденних видань. Шкода, що пресі, як і роботі «Укрпошти», взагалі не приділяють належної уваги ні Кабінет Міністрів, ні Верховна Рада України. Якщо я не буду впевнений у вчасній п'ятиразовій доставці «Голосу України», то я також відмовлюся від передплати на 2009 рік.

Микола ЛИННИК.

Миколаївка
Близнюківського району
Харківської області.

Дістали!

Коли ж закінчиться це знушання над громадянами України? Що це за безвідповідальність і цинізм? Чому в поштовому відомстві такі нікчемні, пробачте за вис-

ловлювання, керівники? Уже вкотре в обласному і районному центрах скорочують штат листонош. Теж мені, знайшли стрілочників! І це не бажання зробити роботу відомства краще, а бажання свій гаманець зробити товстішим. Інакше таке свавілля не назвеш. У мене були різні нарікання на роботу поштових відділень, але думав: мало що може бути — різні нестиківки, неполадки, колізії. Уже дістало все це. Ось у вересні за один тільки тиждень із шести передплатених мною видань одержав один номер газети «Урядовий кур'єр». «Голос України», «Дзеркало тижня», а інших не було взагалі. Журнал «Пенсія» — рідкість, але за липень, шоправда, одержав. Кому потрібна така доставка? Чи пошту возять на равликах? Мій листоноша каже, що із семи людей на роботі залишилося троє, тому й не встигають. А ще рознесення пенсій...

Але ж робити щось треба! Та ще й напередодні передплатної кампанії. З жахом згадую торішню передплату, коли мені, інвалідові, довелося виписувати періодичку за допомогою обласної адміністрації...

Ви, газетарі, винні в такій роботі пошти. Чому не змусите безвідповідальних, безпринципних людей працювати?

Віктор ЩЕРБИНА.

Запоріжжя.

Край, де добре працювати, але важко жити

ДОНЕЧЧИНА: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД

На початку вересня у Краматорську сталася трагедія на межі фарсу. В одній із квартир виявили літню жінку, яка померла десять років тому. Всі десять років її тіло пролежало в коридорі за щільно зачиненими дверима. Незважаючи на те, що бабусю вважали зниклою безвісти, на її адресу справно приходили рахунки за комунальні послуги. Тривогу забила сусідка знизу, в котрої залило квартиру. Комунальники, до яких звернулася мешканка, вдалися до кардинальних заходів — перекрили воду всьому під'їзду. І лише через три тижні представники ЖЕКУ разом із міліціонерами з'явилися відчиняти аварійну квартиру. Цікаво, що на питання, як можна десять років жити поруч із трупом і не відчувати запаху, сусіди знизували плечима: мовляв, у нашому під'їзді стоїть такий запах, створюваний сміттєпроводом та алкоголіками, які полюбляють справляти нужду на сходах, що ми вже звикли. До того ж у квартирі старенької весь час була відчинена кватирка, що створювало ефект природного провітрювання...

Цей моторошний випадок є чудовою ілюстрацією відстані, яка подекуди виникає між місцевими чиновниками й звичайними мешканцями області. Про «оперативність» комунальників годі й казати. Якщо покійниці десять років носили квитанції, чому ніхто не поцікавився причиною заборгованості? І наскільки тоді правдивими є суми боргів, що ними комунальники аргументують чергове підвищення тарифів? Пізніше з'ясувалося, що в базі даних Пенсійного фонду пенсіонерки немає, у соцзабезі — також. Коли на початку 2000-х передавали справи й підтверджували пільги, старенька, звичайно, з'явилася не могла. А немає папірця — немає людини.

Тезу про те, що Донецщина, де мешкає 10 відсотків населення України, виробляє п'яту частину загальнонаціонального валового продукту, люблять повторювати керівники області. Транснаціональні й великі вітчизняні компанії вважають регіон одним із ключових, відкриваючи тут свої представництва. У Донецькій області непогано робити кар'єру з прицілом на перспективу: широкий вибір навчальних закладів, попит на фахівців із боку великих підприємств та фірм, висока густина населення, що визначає місткий ринок товарів та послуг. Все це — переваги індустріальної густонаселеної області. Та індустріальність і густонаселеність зовсім не означають кращої якості життя. Чому, працюючи важко, мешканці регіону не живуть краще? Спробуємо розібратися в цьому парадоксі.

Колективи завмерли в очікуванні скорочення штатів і зарплати

У краю, який називають шахтарським, останні півтора десятка років провідну роль відіграє металургія — галузь, що забезпечує приблизно половину надходжень до бюджету й три чверті експорту регіону. З одного боку, потужні металургійні під-

Донецька область є найбільшою з областей України за чисельністю населення. Тут проживає 4,58 мільйона осіб (10 відсотків населення країни). Густина населення становить 173 особи на 1 квадратний кілометр, 90,4 відсотка населення мешкає в містах.

Промисловий потенціал області є основою господарського комплексу регіону й посідає важливе місце в економіці України. Область володіє майже п'ятою частиною основних промислово-виробничих фондів країни, забезпечує майже 20 відсотків загальнодержавного обсягу реалізованої промислової продукції, займає перші та провідні місця з випуску багатьох видів промислової та сільськогосподарської продукції.

Наявність в області власних паливно-енергетичних і мінерально-сировинних ресурсів, близькість залізрудних родовищ Криворізького басейну, вихід до моря зумовили формування потужного промислового комплексу з високою концентрацією галузей важкої промисловості, створення достатньо розвиненої виробничої, наукової та соціальної інфраструктури, високий ступінь урбанізації.

приємства — це робочі місця, досить висока зарплата, відрахування до місцевого бюджету й додаткова допомога робітничим містам і селищам. З другого — залежність від кон'юнктури світового ринку металу, коли найменші коливання позначаються на фінансовому становищі підприємств. Зокрема, останні місяці демонструють несприятливу для металургів тенденцію: світові ціни на металопродукцію падають, тоді як внутрішні ціни на сировину зростають. Якщо після вступу країни до Світової організації торгівлі виробничники сподівалися на полегшення експортних процедур і збільшення прибутків, то сьогодні оцінки, м'яко кажучи, суперечливі. **У вересні область втратила приблизно 8 відсотків обсягу виробництва, а за прогнозами, за підсумками року приріст становитиме нуль відсотків і піде «в мінус».** Причина — криза та скорочення обсягів виробництва в чорній металургії.

За останні роки металургійні підприємства області розгорнули масштабну реконструкцію, викликану насамперед подорожчанням газу та сировини. На заводах у Донецьку, Єнакієвому, Маріуполі споруджено доменні печі, які можуть використовувати технологію пилувугільного вдування: це дає змогу суттєво скоротити витрати природного газу, а дорогий кокс замінити дешевшими марками вугілля. До речі, свого часу цю технологію було винайдено на Донецькому металургійному заводі, але знадобилося майже чотири десятиліття, щоб ідея, яку використовують по всьому світу, була масово підхоплена вітчизняними металургами.

На другому етапі реконструкції більшість підприємств ставлять завдання відмовитися від мартенівських печей і перейти на інші способи виробництва сталі: конвертерний та електросталеплавильний. І тут головним стимулом є ціна російського газу: мартенівський спосіб надзвичайно витратний. Закриття печей допомогло б виробничникам витримати ціновий удар і чергове (не останнє) підвищення вартості блакитного палива. Однак цей етап модернізації розпочався в умовах несприятливої для металургів

кон'юнктури ринку. І оскільки кредити вже взято, обладнання замовлене й зупинити процес неможливо, у скрутні часи власники металургійних активів можуть обрати непопулярні кроки. У колективах завмерли в очікуванні скорочення штатів та урізання зарплати. Все це, безумовно, позначиться й на стані місцевого бюджету.

Утім, небагато хто із виробничників уголос говорить про проблеми. Наприклад, про ймовірний дефіцит металообробку після вступу України до СОТ і зняття обмежень на експорт брухту. За кордоном він

дорожчий, а тому не виключено, що вітчизняні металурги залишаться без сировини.

Генеральний директор ЗАТ «Донецьксталь» — металургійний завод» Олександр Риженков, відповідаючи на запитання кореспондента «Голосу України», заявив так: «Повірте, не буде металообробку — ми все одно не зупинимося. Сьогодні більшість металургів уже працюють над темою прямого відновлення заліза із руди. А залізною рудою Україна забезпечена повністю».

Якщо говорити про інші ключові для регіону галузі, то поки що найбільші темпи зростання демонструють машинобудівники. Не в останню чергу це пов'язано з обсягами реконструкції на металургійних підприємствах. Якщо вітчизняні металурги скоротять замовлення, невеликі машинобудівні підприємства, які працюють виключно на внутрішньому ринку, можуть опинитися на межі банкрутства. Тоді як у велетів — «Азовмашу» та Новокраматорського машинобудівного заводу, приміром, — вистачить запасу міцності.

Вугільна галузь відіграє в області не так економічну, як соціальну роль

«Гвардійці праці», як колись називали шахтарів, за останні п'ять—вісім років зазнали класового розшарування. Одну групу

становлять успішні приватні підприємства, як-от ВАТ «Вугільна компанія «Шахта «Красноармійська-Західна №1» (нині входить до складу ВАТ «Шахтоуправління «Покровське» і контролюється концерном «Енерго»), ВАТ «Шахта «Комсомолец Донбасу» (входить до складу Донбаської паливно-енергетичної компанії й контролюється компанією СКМ), орендне підприємство «Шахта імені Засядька», а також низка шахт недержавної форми власності. Вони видобувають приблизно третину донецького вугілля. До цієї ж групи можна віднести такі успішні державні шахти, як шахтоуправління «Донбас» чи державне підприємство «Вугільна компанія «Краснолиманська». До другої категорії належить більшість державних шахт. Третя група — так звані малі вугільні підприємства, тобто приватні шахти, організовані на місці колись закритих.

Кожній із груп притаманні свої, особливі, проблеми, але загальним висновком є те, що держава так і не стала ефективним власником шахт. Бюджетне фінансування галузі з року в рік збільшується, тоді як результати роботи погіршуються. Приватні вугільні підприємства мають в 2-3 рази вищу продуктивність праці, ніж середня по галузі, і відповідно — вищу зарплату для працівників. Попри це, всі шахти, і найкращі також, відчують більшою чи меншою мірою брак кваліфікованих кадрів.

Не заперечую проти підвищення зарплати вугільникам. Але неможливо збудувати «кому-

нізм» в одній окремо взятій галузі. Потрібна комплексна реформа оплати праці. Адже робоча сила в нас недооцінена. Запам'ятав випадок, коли один із керівників об-

ласті, виступаючи перед іноземною делегацією із європейської країни, закликав вкладати гроші в різноманітні підприємства на території Донецчини, аргументуючи це... дешевою робочою силою. Хоч би як там не було, але навряд чи цим варто пишатися. Та все ж основним критерієм рівня зарплати повинна бути така кваліфікація та кращі результати роботи. А не приналежність до шахтарів (хіміків, медиків тощо).

Двигун торгівлі — не реклама, а домовленості з чиновниками

Економісти передрікають важкі часи для промисловості найближчими роками. Для Донецчини, добробут якої прямо залежить від низки галузей індустрії, криза буде особливо відчутною. Що могло б пом'якшити удар? Безумовно, розвиток дрібного приватного підприємництва. **За статистикою, малі підприємства дають трохи менше 3 відсотків загального обсягу виробництва в області. Здавалося б, краплина в морі. Але водночас вони забезпечують зайнятість 13 відсотків працюючих.** Наприклад, наприкінці 90-х років минулого століття у Слов'янську після банкрутства низки великих підприємств стали масово створюватися майстерні з виробництва кераміки.

ДОВІДКА

Вугільну галузь у Донецькій області представляють 114 шахт та шахтоуправлінь, 28 діючих збагачувальних фабрик, підприємств з ремонту гірничошахтного обладнання, науково-дослідні й проектні інститути. Виробничі потужності вуглевидобувних підприємств області оцінюються в 48,9 мільйона тонн вугілля, а розвідані запаси — в 14,1 мільярд тонн. Питома вага видобутку вугілля шахтами Донецької області в загальнонаціональному обсязі становить 48,7 відсотка, коксівного вугілля — майже 80 відсотків.

Там працювали звільнені з заводів робітники. Сьогодні близько двох сотень підприємців у місті пов'язані з керамічним бізнесом, який вносить суттєву частку доходу до місцевого бюджету.

Утім, повторити нині досвід 15-річної давності, тобто розпочати власну справу з нуля, не вдасться. Так, процедура реєстрації нових підприємств через «єдине вікно» максимально спрощена. Але проблеми починаються вже за «вікном». Підприємці скаржаться на відсутність стартового капіталу, доступних офісних і виробничих приміщень, на законодавство, яке не сприяє приватній ініціативі.

Людмила Валентинова, директор приватного підприємства «Обліково-інформаційний центр», голова депутатської комісії з питань економічної політики, бюджету й фінансів Слов'янської міської ради: «У більшості своїй підприємств безсилі перед сваволею чиновників. Через незнання своїх прав підприємець змушений приймати ті правила, які йому нав'язують чиновники. А вони часто забувають, хто для кого перебуває на службі. Якщо з боку підприємця допущене найменше порушення закону, він відповість з усіма наслідками, які звідси випливають: штрафи, пені тощо. Але чи часто ми стикаємося з ситуаціями, коли чиновник несе відповідальність за непрофесійні дії, наслідком яких стали матеріальні й моральні втрати у підприємця? Не кажу вже про такі «дрібниці», як порушення режиму роботи, неетична поведінка із клієнтом, нехтування своїми службовими обов'язками, приховане й навіть пряме вимагання».

І ще одна особливість бізнесу по-донецьки: відсутність у багатьох випадках конкурентного середовища. Не торкатимемося теми виділення земельних ділянок

лише сторонній погляд помічає невідповідність: чому шахтар, який так важко працює під землею, після зміни повертається до квартири, де вода з'являється дві години на добу? Чому металург, відстоявши зміну в «гарячому цеху», удома не може відчинити вікно й подихати свіжим повітрям — через дим, що тягнеться з рідного заводу? Чому селянин повинен діставатися на прийом до лікаря за 40—50 кілометрів? Саме якість життя і є мірилом привабливості того чи іншого регіону.

Протягом останніх семи років Донецька область посідає найнижчі (26—27) місця у загальнонаціональному рейтингу індексу людського розвитку. Регіон — лідер в економіці виявився аутсайдером у придатності для життя. В основу індексу людського розвитку покладено довголіття як результат здорового способу життя, доступ до знань і гідний рівень життя.

Вирішальну роль у низьких рейтингах Донецчини відіграв стан навколишнього природного середовища, який впливає на показники здоров'я населення й демографію. Показники материнської смертності та смертності немовлят в області вищі від

Пряма мова

Анатолій Близнюк, голова Донецької обласної ради: «Значення інтегрального індексу людського розвитку свідчить, що досить високий рівень матеріального добробуту в нашій області й розвиток ринку праці не сприяють демографічному розвитку, підвищенню рівня освіти, стану й охороні здоров'я, поліпшенню умов проживання й соціального середовища. Крім того, важливою проблемою для області залишається захист навколишнього природного середовища. І це вкотре змушує нас замислитися: якщо людина, її потреби й розвиток є найвищою цінністю для держави та місцевої влади, значить, тут варто шукати нові підходи, звідси — треба вибудовувати загальну ідеологію й стратегію наших конкретних дій на перспективу. На жаль, в Україні, на відміну від світового досвіду, соціальна політика не розглядається як важлива складова стратегії забезпечення сталості економічного зростання, а людський потенціал не враховується під час визначення факторів відновлення. Поки що принцип виміру розвитку економіки залишається в галузевих показниках».

А в кранах — сухо...

На знімку: мешканки одного із шахтарських селищ прийшли до виконкомку за порожніми відрами, вимагаючи вирішити проблему з водою. Дефіцит прісної води в степовому краї — одна з найбільших проблем. Область «напуває» канал Сіверський Донець—Донбас, який тягнеться на 132 кілометри. За даними обласної санепідстанції, у переважній більшості населених пунктів вода цілорічно подається за графіком. Найменша кількість питної води на особу подавалася у Дружківці, Селидовому, Торезі, Красноармійську, Тельманівському, Старобешівському, Ясинуватському, Шахтарському, Першотравневому районах — від 56 до 90 літрів на людину на добу. Чимало селищ і сіл узагалі не мають централізованого водопостачання.

Фото Володимира СЛОТИ.

під спорудження різноманітних об'єктів: дії влади інколи взагалі не піддаються логіці. Конфлікти навколо новобудов систематично спалахують у різних містах області, і в цьому є певна користь. Забудовники потроху вчаться працювати з населенням, наводять лад на прилеглий території, а в деяких випадках — і змінюють плани після дуже активних протестів. Щоправда, гласності у процесі планування населених пунктів так і немає. Але це, схоже, загальноукраїнська проблема місцевої влади. А ось суто донецька прикмета — відсутність регіонального ділового видання. Символічно, що перша місцева ділова газета «Негоціант», яка протягом багатьох років відбивала процес становлення ринкової економіки, в умовах донецького ринку нещодавно припинила своє існування.

Регіон-лідер виявився аутсайдером за якістю життя

У 2008 році в лексиконі керівництва області вперше з'явилося словосполучення «індекс людського розвитку». За традицією, успішність регіону вимірюють у мільйонах тонн, мегаватах і кілометрах, мільярдах гривень і сотнях мільйонів доларів. І

Хвороба таланту не зашкодить

Всього на Донецчині налічується 16 тисяч дітей з особливими потребами. Один з найкращих центрів соціальної реабілітації для дітей-інвалідів створено у Красному Лимані (на знімку). Вихованці цього закладу відвідують бібліотеку, займаються на спеціальних тренажерах, а також виявляють творчі здібності: малюють, виготовляють аплікації, ліплять. До речі, більшість дітей надзвичайно талановиті. Нині тут понад 20 вихованців. Курс реабілітації розрахований на півроку, багато хто з інвалідів потребує повторного курсу. Підопічні навчаються тримати ручку, олівець, вирізати фігури з паперу, користуватися посудом, плитою, пральною машинкою тощо. Організація такого центру дозволила вивести в світ хворих дітей, які раніше були замкнені в чотирьох стінах. Це особливо важливо для села, адже родин, які мають дітей із особливими потребами, в Краснолиманському районі понад 150.

Фото Олексія БУДЬКА.

чі громадян вирішення абсолютно всіх комунальних проблем, як це намагається зробити місцева влада, несправедливо. Жоден гаманець не витримає неефективного господарювання: із неутепленими будинками, дір'явими трубами, підвалами, залитими водою. Крім того, надто відчутна різниця між благополучними містами і так званими депресивними. Мешканці останніх сплачують за комунальні послуги навіть більше, ніж мешканці обласного центру. А ось якість цих послуг залишає бажати кращого.

У словесний конфлікт між керівниками Донецька й Макіївки переросло питання про формування нового генерального плану розвитку обласного центру. На думку міського голови Донецька Олександра Лук'яненка, частина Червоногвардійського району Макіївки, яка перебуває в межах об'їзного шляху, має бути приєднана до шахтарської столиці. «Батько» сусіднього міста Олександр Мальцев категорично заявив, що «не дасть розірвати місто». І запропонував донеччанам насамперед відремонтувати житло й дороги для мешканців околицного району. Остаточне вирішення питання — у компетенції Верховної Ради. Не секрет, що Донецьк хоче отримати нові землі для забудови та бізнес-проектів, Макіївка не бажає позбутися району з великими платниками податків. Чиє лобі візьме гору, невідомо. «Крайніми» виявляються мешканці Червоногвардійки: деякі будинки від обласного центру відділяє лише вулиця, але за цією межею — «велика земля»: газ, вода, асфальт...

Це тільки поодинокі приклад «уваги» чиновників до проблем «маленьких людей». Зрозуміло, бізнес розвивається за своїми законами, і було б naïвно вимагати від інвесторів дбати насамперед про інтереси мешканців території. Але місцева влада повинна це робити. Хорошим прикладом поєднання інтересів стала ліквідація старого терикона, на місці якого збудують торговельний центр. І підприємцям прибуток, і мешканцям радість.

«Не пийте воду з крана — вона огидна...»

Наведу цитату, взятую з відгуку американського туриста із Флориди, який побував торік у Маріуполі — відвідував наренчену за листуванням. Ось що він написав на англomовному туристичному інтернет-форумі: «Хочу сказати: якщо ви плануєте зупинитися на квартирі, ви не будете задоволені. Квартири навіть гірші, ніж у нас у бідних районах США. Я зупинявся в готелі «Спартак». Це дуже близько до центру міста, його можна порівняти з «Holiday Inn» у США. Там дуже люб'язний персонал і багато хто розмовляє англійською. Якщо ви — любитель кави, будьте готові, що найкраща кава в місті — розчинна Нескафе, і вони роблять її міцною та в маленьких чашечках. Не пийте води в цьому місті, вона огидна (це речення в тексті виділено великими літерами, — Авт.). Металургійний завод забруднює все в цьому місті. Якщо ви звикли дихати чистим повітрям, ви маєте взяти з

собою якийсь засіб проти набряку, бо у вас з'явиться кашель від брудного повітря. Ви прогулюватиметеся вулицею, і все буде гаразд, але повернете за ріг — і потрапите на 50 кроків назад. У цьому місті не дуже багато такого, на що варто подивитися, хоча тут чимало чарівних леді. Усі люди були дуже люб'язні, навіть якщо вони не могли розмовляти англійською, і знаходили для мене когось, хто міг. Не втрачайте здоровий глузд і залишайтеся на головних вулицях». «Не носіть вульгарний і блискучий одяг, усі чоловіки одягнені в темне, — підхоплює тему ще один турист. — Але в цілому це безпечна країна, ви будете приємно вражені».

У когось ці подорожні нотатки викличуть посмішку, у когось — обурення. Та заперечити іноземцеві важко. Ну не переконувати ж його в тому, що металургійні підприємства Маріуполя дають левову частку бюджетних надходжень в області. Сторонній погляд найперше звертає увагу на якість життя: повітря, воду, чистоту та освітленість вулиць... Чи готові чиновники оцінювати досягнення і недоліки під таким кутом зору? На жаль, поки що ні. Слухаючи звіти керівників міст і районів, помічаю одну спільну деталь: розмова точиться навколо того, скільки коштів виділено й наскільки ця сума стала більшою порівняно з минулими роками. А де ефект? Хіба поліпшилося здоров'я мешканців від того, що більше профінансували лікарні, але практично 90 відсотків грошей пішло на зарплату, оплату тепла, води та електроенергії? Зрозуміло, що ні. Тому й існують влада і народ у різних системах вимірів. В одній системі цифри свідчать, що грошей стало більше. «Зате жити важче», — уперто стверджує друга система.

Ліна КУЩ.

ЦИФРИ І ФАКТИ

За даними обласного управління статистики, середня заробітна плата в області у серпні 2008 року дорівнювала 2151 гривні. Порівняно з серпнем 2007-го середній рівень зарплати номінально підвищився на 36 відсотків, реально (з урахуванням податків та рівня інфляції) — на 6,5 відсотка.

Перше місце за рівнем зарплатної плати посідають працівники морського транспорту (4724 гривні), друге — авіатори (4036 гривень), третє — працівники фінансових установ (3476 гривень), четверте — працівники вугільної промисловості (3058 гривень), п'яте — металурги (2928 гривень). Більше за середню зарплату по області отримують працівники підприємств із виробництва коксу й продуктів нафтопереробки (2684 гривні), державні службовці (2621 гривню), залізничники (2506 гривень) та деякі інші. Найнижчий рівень оплати праці — у галузі охорони здоров'я (1150 гривень), культури й мистецтва (1139 гривень) та легкої промисловості (1137 гривень).

Заборогованість мешканців Донецької області за житлово-комунальні послуги становить майже 1,5 мільярда гривень, що дорівнює сумі нараховуваних сім місяців. Рівень оплати населенням послуг — 96,5 відсотка.

Правом на отримання житлових субсидій скористалися 40 тисяч сімей, або 2,3 відсотка від загальної кількості сімей у регіоні. Середньомісячний розмір субсидії — 131 гривня 40 копійок.

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху

Верховна Рада України **постановляє**:
1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кримінальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25-26, ст. 131):

1) в абзаці другому частини першої статті 286 слова «до ста» замінити словами «від двохсот до п'ятисот»;

2) у статті 287:
в абзаці першому слова «яка перебуває в стані сп'яніння» замінити словами «яка перебуває в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції»;

в абзаці другому слова «до ста» замінити словами «від двохсот до п'ятисот»;

3) у статті 288:
в абзаці першому слова «шляхів» та «шляхових споруд» замінити відповідно словами «автомобільних доріг» та «дорожніх споруд»;

в абзаці другому слова «до ста» замінити словами «від двохсот до п'ятисот»;

4) в абзаці другому статті 290 слова «від п'ятдесяти до двохсот» замінити словами «від ста п'ятдесяти до двохсот п'ятдесяти»;

5) у статті 291:
абзац перший після слів «що забезпечують рух» доповнити словами «а також правил, норм і стандартів виготовлення, переобладнання, ремонту транспортних засобів»;

в абзаці другому слова «до ста» замінити словами «від двохсот до п'ятисот».

2. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) у частині другій статті 13 слова і цифри «частинами першою і другою статті 130» замінити словами і цифрами «частинами першою, другою і третьою статті 130, статтею 139»;

2) доповнити статтею 14 1 такого змісту:
«Стаття 14і. Відповідальність власників (співвласників) транспортних засобів

До адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху у разі їх фіксації працюючими в автоматичному режимі спеціальними технічними засобами, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобами фото- і кінозйомки, відеозапису притягаються власники (співвласники) транспортних засобів.

За наявності обставин, які свідчать про вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, іншою особою, власник (співвласник) транспортного засобу може протягом десяти днів з дня вручення йому постанови про накладення штрафу повідомити про відповідні обставини (транспортні засіб знаходився у володінні чи користуванні іншої особи, вибув з його володіння внаслідок протиправних дій інших осіб тощо) орган (посадову особу), що виніс постанову про накладення адміністративного стягнення. На період з'ясування та перевірки цих обставин виконання постанови про накладення адміністративного стягнення зупиняється до моменту встановлення особи, яка вчинила це правопорушення»;

3) у статті 15:
у третьому реченні частини першої слова «виправні роботи» замінити словами «громадські роботи, виправні роботи»;

частину третю виключити;

друге речення частини четвертої викласти в такій редакції: «У випадках, зазначених у цій статті, органи (посадові особи), яким надано право накладати адміністративні стягнення, передають матеріали про правопорушення відповідним органам для вирішення питання про притягнення винних до дисциплінарної відповідальності»;

4) частину першу статті 24 доповнити пунктом 5¹ такого змісту:

«5¹ громадські роботи»;

5) частину першу статті 30 замінити двома частинами такого змісту:

«Позбавлення наданого даному громадянину права полювання застосовується на строк до трьох років за грубе або систематичне порушення порядку користування цим правом.

Позбавлення наданого даному громадянину права керування транспортними засобами застосовується на строк до трьох років за грубе або повторне порушення порядку користування цим правом або на строк до десяти років за систематичне порушення порядку користування цим правом».

У зв'язку з цим частини другу та третю вважати відповідно частинами третьою та четвертою;

у частині третій слова «в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння» замінити словами «в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції»;

а слова «на наявність алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння» замінити словами «на наявність алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції»;

6) доповнити статтею 30¹ такого змісту:
«Стаття 30¹. Громадські роботи

Громадські роботи полягають у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, у вільній від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування.

Громадські роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею) на строк від двадцяти до шістдесяти годин і відбуваються не більш як чотири години на день.

Громадські роботи не призначаються особам, визнаним інвалідами першої або другої групи, вагітним жінкам, жінкам, старше 55 років та чоловікам, старше 60 років»;

7) у статті 38:

частину першу доповнити словами «за винятком випадків, коли справи про адміністративні правопорушення відповідно до цього Кодексу підвідомчі суду (судді)»;

після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«Якщо справи про адміністративні правопорушення відповідно до цього Кодексу чи інших законів підвідомчі суду (судді), стягнення може бути накладено не пізніш як через три місяці з дня вчинення правопорушення, а при тривалому правопорушенні — не пізніш як через три місяці з дня його виявлення».

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою;

8) абзац другий статті 80 викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності від вісімдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

9) в абзаці другому статті 81 слова «від одного до трьох» замінити словами «від тридцяти до п'ятдесяти»;

10) абзац другий статті 108 викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу від шести до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування зазначеними машинами на строк до одного місяця»;

11) у частині шостій статті 116 слова і цифри «частині третій статті 130, частині першій статті 131» замінити словами і цифрами «частині п'ятій статті 130»;

12) статтю 121 викласти в такій редакції:

«Стаття 121. Порушення водіями правил експлуатації транспортних засобів, правил користування ремнями безпеки або мотошоломами

Керування водіями транспортними засобами, що мають несправності гальмової системи, рульового управління, тягово-зчіпного пристрою, зовнішніх світлових приладів (темної пори доби) чи інші технічні несправності, з якими відповідно до встановлених правил експлуатації їх забороняється, або переобладнаними з порушенням відповідних правил, норм і стандартів, або такими, що своєчасно не пройшли державного технічного огляду, —

тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Керування водіями транспортними засобами, які використовуються для надання послуг з перевезення пасажирів, що мають несправності, передбачені частиною першою цієї статті, або технічний стан і обладнання яких не відповідає вимогам стандартів, правил дорожнього руху і технічної експлуатації, —

тягне за собою накладення штрафу від сорока до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених частиною першою або другою цієї статті, —

тягне за собою позбавлення права керування транспортними засобами на строк від трьох до шести місяців або адміністративний арешт на строк від п'яти до десяти діб.

Порушення правил користування ремнями безпеки або мотошоломами —

тягне за собою накладення штрафу від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Керування водіями транспортними засобами, не зареєстрованими або не переєстрованими в установленому порядку, без номерного знака або з номерним знаком, що не належить цьому засобу чи не відповідає вимогам стандартів, або з номерним знаком, закріпленим у не встановленому для цього місці, закритим іншими предметами чи забрудненим, що не дозволяє чітко визначити символи номерного знака з відстані двадцяти метрів, перевернутим чи неосвітленим, а також без талона про проходження державного технічного огляду чи з талоном, що не належить цьому засобу або не відповідає вимогам стандарту, —

тягне за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених частиною п'ятою цієї статті, —

тягне за собою накладення штрафу від п'ятнадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого.

Під транспортними засобами у статтях 121-126, 127¹-128¹, частинах першій і другій статті 129, частинах першій — четвертій статті 130, статтях 132¹, 133¹, 133², 139 і 140 слід розуміти всі види автомобілів, трактори та інші самохідні машини, трамваї і тролейбуси, а також мотоцикли та інші транспортні засоби»;

13) статтю 121¹ викласти в такій редакції:
«Стаття 121¹. Експлуатація водіями транспортних засобів,

ідентифікаційні номери складових частин яких не відповідають записам у реєстраційних документах

Експлуатація водіями транспортних засобів, ідентифікаційні номери складових частин яких не відповідають записам у реєстраційних документах, знищені або підроблені, —

тягне за собою накладення штрафу від п'ят-

надцяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

14) доповнити статтею 121² такого змісту:

«Стаття 121². Порушення правил перевезення пасажирів при наданні послуг з перевезення пасажирів

Перевезення водіями транспортних засобів, що працюють у режимі маршрутних таксі, пасажирів понад максимальну кількість, передбачену технічною характеристикою транспортного засобу або визначену в реєстраційних документах на цей транспортний засіб, а також перевезення водіями транспортних засобів, що здійснюють міжміські чи міжнародні перевезення, пасажирів, кількість яких перевищує кількість місць для сидіння, передбачену технічною характеристикою транспортного засобу або визначену в реєстраційних документах на цей транспортний засіб, —

тягне за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення водіями транспортних засобів, що працюють у режимі маршрутних таксі, правил зупинки під час здійснення посадки (висадки) пасажирів —

тягне за собою накладення штрафу від п'ятнадцяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Перевезення пасажирів на автобусному маршруті протяжністю понад п'ятсот кілометрів одним водієм —

тягне за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

15) статтю 122 викласти в такій редакції:

«Стаття 122. Перевищення водіями транспортних засобів встановлених обмежень швидкості руху, проїзд на заборонний сигнал регулювання дорожнього руху та порушення інших правил дорожнього руху

Перевищення водіями транспортних засобів встановлених обмежень швидкості руху транспортних засобів більш як на двадцять кілометрів на годину, порушення вимог дорожніх знаків та розмітки проїзної частини доріг, правил перевезення вантажів, буксирування транспортних засобів, зупинки, стоянки, проїзду пішоходних переходів, ненадання переваги у русі пішоходам на нерегульованих пішохідних переходах, а так само порушення встановленої для транспортних засобів заборони рухатися тротуарами чи пішохідними доріжками, —

тягнуть за собою накладення штрафу від п'ятнадцяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення водіями транспортних засобів правил проїзду перехресть, зупинок транспортних засобів загального користування, проїзд на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника, ненадання переваги в русі маршрутним транспортним засобам, порушення правил обгону і зустрічного роз'їзду, безпечної дистанції або інтервалу, розташування транспортних засобів на проїзній частині, порушення правил руху автомагістралями, користування зовнішніми освітлювальними приладами або попереджувальними сигналами при початку руху чи зміні його напрямку, використання цих приладів та їх переобладнання з порушенням вимог відповідних стандартів, користування водієм під час руху транспортного засобу засобами зв'язку, не обладнаними технічними пристроями, що дозволяють вести переговори без допомоги рук (за винятком водіїв оперативних транспортних засобів під час виконання ними невідкладного службового завдання), а так само порушення правил навчальної їзди, —

тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти п'яти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Перевищення водіями транспортних засобів встановлених обмежень швидкості руху транспортних засобів більш як на п'ятдесят кілометрів на годину, ненадання переваги в русі транспортним засобам аварійно-рятувальних служб, швидкої медичної допомоги, пожежної охорони, міліції, що рухаються з увімкненими спеціальними світловими або звуковими сигнальними пристроями, а так само порушення правил зупинки, стоянки, що створюють перешкоди дорожньому руху або загрозу безпеці руху, —

тягнуть за собою накладення штрафу від тридцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин.

Порушення, передбачені частинами-першою, другою або третьою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки, а саме: примусили інших учасників дорожнього руху різко змінити швидкість, напрямку руху або вжити інших заходів щодо забезпечення особистої безпеки або безпеки інших громадян, що підтверджені фактичними даними, а саме: поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілого, свідків, показань технічних приладів та засобів фото- і відеоспостереження та іншими документами, —

тягнуть за собою накладення штрафу від сорока до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від шести місяців до одного року»;

16) статтю 122¹ виключити;

17) у статті 122²:

у назві слова «залишення місця дорожньо-

транспортної пригоди» виключити;

в абзаці першому слова «а також залишення ними на порушення встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, до якої вони причетні» виключити;

абзац другий викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу від дев'яти до одинадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від трьох до шести місяців»;

18) статтю 122³ виключити;

19) доповнити статтями 122⁴ і 122⁵ такого змісту:

«Стаття 122⁴. Залишення місця дорожньо-

транспортної пригоди

Залишення водіями транспортних засобів, іншими учасниками дорожнього руху на порушення встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, до якої вони причетні, —

тягне за собою накладення штрафу від п'ятнадцяти до вісімнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, або адміністративний арешт на строк від десяти до п'ятнадцяти діб.

Стаття 122⁵. Порушення порядку встановлення і використання спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв

Порушення визначеного порядку встановлення і використання на транспортних засобах спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв —

тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв або без такої»;

20) у статті 123:
в абзаці другому частини першої слова «від двох до чотирьох» замінити словами «від двадцяти до двадцяти п'яти «;

в абзаці другому частини другої слова і цифри «від 0,5 до двох» замінити словами «від п'ятнадцяти до двадцяти»;

частину третю викласти в такій редакції:

«Порушення, передбачені частиною першою або другою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки та підтверджені фактичними даними, а саме: поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, свідків, показань технічних приладів та засобів фотоі відеоспостереження та іншими документами, —

тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від одного до двох років, або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин»;

21) статтю 124 викласти в такій редакції:

«Стаття 124. Порушення правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна

Порушення учасниками дорожнього руху правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна, —

тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від шести місяців до одного року»;

22) в абзаці другому статті 124¹ слова «від одного до трьох» замінити словами «від чотирьох до восьми»;

23) в абзаці першому статті 125 слова і цифри «частинами першою і другою статті 131» виключити;

24) статтю 126 викласти в такій редакції:

«Стаття 126. Керування транспортними засобами особами, які не мають відповідних документів або не пред'явили їх для перевірки

Керування транспортними засобами водіями, які не мають при собі або не пред'явили чи не передали для перевірки посвідчення водія відповідної категорії, талона до нього, реєстраційних та інших документів, що підтверджують право користування чи розпорядження транспортним засобом, а у випадках, передбачених законодавством, належно оформленого дорожнього (маршрутного) листа або документів на вантаж, що перевозиться, ліцензійної картки на транспортний засіб, а так само поліса (договору) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката «Зелена картка»), —

тягне за собою накладення штрафу від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Керування транспортним засобом особою, яка не має права керування таким транспортним засобом, або передача керування транспортним засобом особі, яка не має права керування таким транспортним засобом, —

тягнуть за собою накладення штрафу від тридцяти до тридцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Керування транспортним засобом особою, позбавленою права керування транспортними засобами, —

тягне за собою накладення штрафу від тридцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Примітка: Положення частин першої та другої цієї статті не застосовуються до осіб, які у встановленому порядку навчаються водінню транспортного засобу»;

25) у статті 127:

у назві слова «возіями та іншими особами» замінити словами «та особами, які керують гужовим транспортом, і погоничами тварин»;

в абзаці другому частини першої слова і цифри «від 0,1 до 0,5 неоподатковованого міні-

муму» замінити словами «від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів»;

у частині другій:

абзац перший викласти в такій редакції:

«Порушення правил дорожнього руху особами, які керують велосипедами, гужовим транспортом, і погоничами тварин»;

в абзаці другому слова і цифри «від 0,2 до 0,5 неоподатковуваного мінімуму» замінити словами «від п'яти до восьми неоподатковуваних мінімумів»;

в абзаці другому частини третьої слова «від двох до чотирьох» замінити словами «від восьми до десяти»;

частину четверту викласти в такій редакції:

«Порушення, передбачені частиною першою або другою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки, —

тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин»;

26) доповнити статтею 127¹ такого змісту:

«Стаття 127¹. Порушення порядку перевірки технічного стану транспортного засобу

Неналежне проведення перевірки технічного стану транспортного засобу та видача відповідного документа про його технічну справність — тягне за собою накладення штрафу на особу, відповідальну за видачу документа про технічну справність транспортного засобу, від дев'яноста до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Видача талона про проходження державного технічного огляду без документа, що підтверджує технічну справність транспортного засобу, —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від дев'яноста до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

27) статті 128 і 128¹ викласти в такій редакції:

«Стаття 128. Випуск на лінію транспортних засобів, технічний стан яких не відповідає встановленим вимогам, або без необхідних документів, передбачених законодавством

Випуск на лінію транспортних засобів, технічний стан, обладнання або комплектність яких не відповідає вимогам правил і стандартів, що стосуються забезпечення дорожнього руху, технічної експлуатації, переобладнаних без відповідного погодження, не зареєстрованих у встановленому порядку, таких, що не пройшли державного технічного огляду або без поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката «Зелена картка») чи без ліцензійної картки на транспортні засіб, без відміток у дорожньому листі про проходження шосьмінного медичного огляду та контролю технічного стану, а також направлення в рейс одного водія при здійсненні пасажирських перевезень на автобусному маршруті протяжністю понад п'ятсот кілометрів —

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб, відповідальних за технічний стан, обладнання, експлуатацію транспортних засобів, громадян — суб'єктів господарської діяльності від сорока до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, відповідальних за технічний стан, обладнання, експлуатацію транспортних засобів, громадян — суб'єктів господарської діяльності від п'ятдесяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 128¹. Порушення або невиконання правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху

Порушення або невиконання правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності під час виготовлення та ремонту транспортних засобів і деталей до них або встановлення на них інших предметів додатково-го обладнання, не передбаченого конструкцією транспортного засобу, а також під час будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів і дорожніх споруд —

тягне за собою накладення штрафу від ста до ста двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення, передбачені частиною першою цієї статті, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна, —

тягнуть за собою накладення штрафу від ста п'ятдесяти до ста вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

28) у статті 129:

у назві слово «сп'яніння» замінити словами «алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції»;

абзац другий частини першої викласти в такій редакції:

«Тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, відповідальних за технічний стан, обладнання, експлуатацію транспортних засобів, громадян — суб'єктів господарської діяльності від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

частину другу викласти в такій редакції:

«Допуск до керування транспортним засобом особи, яка не має права на керування транспортним засобом, —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, відповідальних за технічний стан, обладнання, експлуатацію транспортних засобів, громадян — суб'єктів господарської діяльності від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

у частині третій:

в абзаці першому слово «сп'яніння» замінити словами «алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції»;

в абзаці другому слова «від чотирьох до восьми» замінити словами «від шістдесяти до сімдесяти п'яти»;

29) статтю 130 викласти в такій редакції:

«Стаття 130. Керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції

Керування транспортними засобами особами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, а також передача керування транспортним засобом особі, яка перебуває в стані такого сп'яніння чи під впливом таких лікарських препаратів, а так само відмова особи, яка керує транспортним засобом, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, —

тягнуть за собою накладення штрафу на водіїв від ста п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від одного до двох років, або громадські роботи на строк від сорока до п'ятдесяти годин, або адміністративний арешт на строк від семи до десяти діб і на інших осіб — накладення штрафу від ста п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до п'ятдесяти годин, або адміністративний арешт на строк від семи до десяти діб.

Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, —

тягне за собою на водіїв позбавлення права керування транспортними засобами на строк від двох до трьох років з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого або громадські роботи на строк від п'ятдесяти до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк від десяти до п'ятнадцяти діб і на інших осіб — оплатне вилучення транспортного засобу чи без такого або громадські роботи на строк від п'ятдесяти до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк від десяти до п'ятнадцяти діб.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яка двічі протягом року піддавалася адміністративному стягненню за керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, за відмову від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, —

тягнуть за собою на водіїв позбавлення права керування транспортними засобами на строк до десяти років з оплатним вилученням транспортного засобу і на інших осіб — оплатне вилучення транспортного засобу.

Вживання водієм транспортного засобу після дорожньо-транспортної пригоди за його участю алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, що входять до офіційно затвердженого складу аптечки або призначені медичним працівником), або після того, як транспортний засіб був зупинений на вимогу працівника міліції, до проведення уповноваженою особою медичного огляду з метою встановлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, чи до прийняття рішення про звільнення від проведення такого огляду, —

тягне за собою на водіїв позбавлення права керування транспортними засобами на строк від двох до трьох років або адміністративний арешт на строк від десяти до п'ятнадцяти діб.

Керування річковими або маломірними суднами судноводіями в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а так само передача керування судном особі, яка перебуває в стані такого сп'яніння чи під впливом таких лікарських препаратів, а також відмова осіб, які керують річковими або маломірними суднами від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, —

тягнуть за собою накладення штрафу від ста п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування всіма видами плаваючих засобів на строк від одного до трьох років, або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк від десяти до п'ятнадцяти діб.

Дії, передбачені частиною п'ятою цієї статті, вчинені особами, які не мають права керування річковими або маломірними суднами, —

тягнуть за собою накладення штрафу від ста п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або адміністративний арешт на строк від десяти до п'ятнадцяти діб»;

30) статті 131 та 132 виключити;

31) доповнити статтею 132¹ такого змісту:

«Стаття 132¹. Порушення правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів та правил проїзду великогабаритних і великовагових транспортних засобів автомобільними дорогами, вулицями та залізничними переїздами

Порушення правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів, правил проїзду великогабаритних і великовагових транспортних засобів автомобільними дорогами, вулицями та залізничними переїздами —

тягне за собою накладення штрафу на водіїв від тридцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, відповідальних за технічний стан, обладнання, експлуатацію транспортних засобів, уповноважених з питань безпеки перевезення небезпечних вантажів, громадян — суб'єктів господар-

ської діяльності — від сорока до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

32) у статті 133:

в назві слова «великогабаритних та великовагових вантажів» виключити;

в абзаці другому частини першої слова «від одного до трьох» замінити словами «від шести до десяти»;

в абзаці другому частини другої слова «від одного до п'яти» замінити словами «від шести до десяти», а слова «від двох до шести» — словами «від десяти до п'ятнадцяти»;

в абзаці другому частини третьої слова «від двох до восьми» замінити словами «від десяти до двадцяти», а слова «від трьох до десяти» — словами «від двадцяти до тридцяти»;

частину четверту виключити;

в абзаці другому частини п'ятої слова та цифри «від 0,5 до двох» замінити словами «від десяти до п'ятнадцяти»;

33) у статті 133¹:

назву викласти в такій редакції:

«Стаття 133¹. Порушення правил надання послуг та вимог безпеки при наданні послуг з перевезення пасажирів чи вантажів автомобільним транспортом»;

в абзаці другому частини першої слова «в розмірі двадцяти» замінити словами «від двадцяти до двадцяти п'яти»;

в абзаці другому частини другої слова «від одного до трьох» замінити словами «від тридцяти п'яти до сорока», а слова «від п'яти до десяти» замінити словами «від сорока до п'ятдесяти»;

в абзаці другому частини третьої слова «у розмірі двох» замінити словами «від двох до п'яти»;

в абзаці другому частини четвертої слова «в розмірі трьох» замінити словами «від трьох до семи»;

в абзаці другому частини п'ятої слова «від одного до трьох» замінити словами «від десяти до двадцяти»;

абзац другий частини шостої викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу на водіїв від сорока до сорока п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності — від шістдесяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

доповнити частинами восьмою та дев'ятою такого змісту:

«Зберігання транспортних засобів, що використовуються для перевезення пасажирів на комерційній основі, поза встановленими місцями їх стоянки, —

тягне за собою накладення штрафу від сорока до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Перевезення пасажирів чи вантажів водієм, який не пройшов щосьмінного передрейсового медичного огляду водіїв транспортних засобів, або перевезення без проведення передрейсового контролю технічного стану транспортних засобів —

тягне за собою накладення штрафу від тридцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

34) статтю 139 викласти в такій редакції:

«Стаття 139. Пошкодження автомобільних доріг, вулиць, дорожніх споруд, залізничних переїздів і технічних засобів регулювання дорожнього руху, створення перешкод для руху та невжиття необхідних заходів щодо їх усунення

Пошкодження автомобільних доріг, вулиць, дорожніх споруд, залізничних переїздів, трамвайних колій, технічних засобів регулювання дорожнього руху, самовільне знімання, закриття чи встановлення технічних засобів регулювання дорожнього руху, створення перешкод для дорожнього руху, в тому числі забруднення дорожнього покриття, або невжиття необхідних заходів щодо їх усунення та попередження інших учасників руху про небезпеку, що виникла, або невжиття посадовими особами, відповідальними за технічний стан, обладнання, експлуатацію транспортних засобів, утримання автомобільних доріг та вулиць, громадянами — суб'єктами господарської діяльності заходів щодо заборони руху підвідомчих технологічних транспортних засобів, сільськогосподарської техніки і машин на гусеничному ході автомобільними дорогами і вулицями, покриття яких може бути пошкоджене, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від двадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, і накладення штрафу на посадових осіб, відповідальних за технічний стан, обладнання, експлуатацію транспортних засобів, утримання автомобільних доріг та вулиць, громадян — суб'єктів господарської діяльності — від тридцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин.

Порушення, передбачені частиною першою цієї статті, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів чи іншого майна, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від тридцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин»;

35) у статті 140:

у назві слова «шляхів» та «дорогах» замінити відповідно словами «автомобільних доріг і вулиць» та «автомобільних дорогах і вулицях»;

у частині першій:

в абзаці першому слова «шляхів» та «шляхових споруд» замінити відповідно словами «автомобільних доріг і вулиць» та «дорожніх споруд»;

в абзаці другому слова «від одного до чотирьох» замінити словами «від шістдесяти до вісімдесяти»;

частину другу викласти в такій . редакції:

«Порушення визначеного законодавством порядку погодження з Державною автомобільною інспекцією: встановлення рекламоносіїв, технічних засобів організації дорожнього руху, проведення будь-яких робіт на автомобільних дорогах, вулицях, залізничних переїздах; розроблення проектної документації на будівництво, реконструкцію і ремонт автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та об'єктів дорожнього сервісу; здійснення пасажирських перевезень за встановленими маршрутами руху транспортних засобів загального користування —

тягне за собою накладення штрафу на громадян від двадцяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності — від тридцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

у частині третій:

в абзаці першому слова «на дорогах» та «дороги» замінити відповідно словами «на автомобільних дорогах, вулицях, залізничних переїздах» та «автомобільної дороги, вулиці, залізничного переїзду»;

абзац другий викласти в такій редакції:

«тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від тридцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності — від сорока до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

частину четверту викласти в такій редакції:

«Порушення, передбачені частинами першою, другою або третьою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки або пошкодження транспортних засобів, вантажів, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від сорока до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і накладення штрафу на посадових осіб, громадян — суб'єктів господарської діяльності від п'ятдесяти до шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або адміністративний арешт на строк від п'яти до десяти діб»;

36) доповнити статтями 188²⁷ та 188²⁸ такого змісту:

«Стаття 188²⁷. Невиконання законних вимог посадових осіб органу технічного нагляду Міністерства аграрної політики України

Невиконання законних вимог посадових осіб органу технічного нагляду Міністерства аграрної політики України щодо усунення порушень нормативних актів щодо експлуатації машин та актів з охорони праці під час їх експлуатації або створення перешкод для діяльності цих органів —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від восьми до чотирнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 188²⁸. Невиконання законних вимог посадових осіб Державної автомобільної інспекції Міністерства внутрішніх справ України

Невиконання законних вимог (приписів) посадових осіб Державної автомобільної інспекції Міністерства внутрішніх справ України щодо усунення порушень правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, —

тягне за собою накладення штрафу від п'ятнадцяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

37) у статті 221:

слово та цифри «статтями 121, 122, 122¹, 122², 123, 124, 130, 132» замінити словами та цифрами «частинами третьою та шостою статті 121, частинами третьою та четвертою статті 122, статтями 122², 122³, 122⁴, частиною третьою статті 123, статтею 124, частиною четвертою статті 127, частиною другою статті 127¹, статтею 130»;

після слів та цифр «частиною третьою статті 133» доповнити словами і цифрами «статтею 139, частиною четвертою статті 140», а після цифр «188²⁵» доповнити цифрами «188²⁷, 188²⁸»;

38) у статті 222:

у частині першій:

після слів і цифр «(частина перша статті 44» доповнити словами і цифрами «статті 80 і 81 (в частині перевизначення нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах транспортних засобів)», слова і цифри «статті 122³, 124»—128¹, частини перша і друга статті 129, стаття 132, частини перша, друга, четверта і п'ята статті 133» замінити словами і цифрами «частини перша, друга, четверта і п'ята статті 121, статті 121¹, 121², частини перша і друга статті 122, частини перша і друга статті 123, статті 124¹-126, частини перша, друга і третя статті 127, частина перша статті 127¹, статті 128-129, частини перша, друга та п'ята статті 133, стаття 133¹»;

слово і цифри «статті 137, 139, 140» замінити словами і цифрами «стаття 137, частини перша, друга і третя статті 140, статті»;

пункти 2 і 3 частини другої викласти в такій редакції:

«2) за адміністративні правопорушення, передбачені статтями 80 і 81 (в частині перевизначення нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах транспортних засобів), статтею 124¹, частинами другою і третьою статті 126, частиною третьою статті 127, частиною першою статті 127¹, статтями 128-129, статтею 132¹, частиною шостою статті 133¹, частинами першою, другою і третьою статті 140 цього Кодексу, - начальник або заступник начальника відділення (відділу, управління, департаменту), командир або заступник командири окремого підрозділу Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, начальник відділу внутрішніх справ або особа, яка виконує його обов'язки;

3) за адміністративні правопорушення, передбачені частинами першою, другою, четвертою і п'ятою статті 121, статтями 121¹, 121², частинами першою і другою статті 122, частинами першою і другою статті 123, статтею 125,

частиною першою статті 126, частинами першою і другою статті 127, частинами третьою, восьмою і дев'ятою статті 133' цього Кодексу, — працівники Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, які мають спеціальні звання»;

39) у статті 225: у частині першій слова і цифри «частини третя і четверта статті 130, стаття 131» замінити словами і цифрами «частини п'ята і шоста статті 130»;

у пункті 3 частини другої слова і цифри «частинами першою і четвертою статті 130, статтею 131» замінити словами і цифрами «частинами п'ятою і шостою статті 130»;

40) у частині першій статті 229 слово і цифри «статті 133'» замінити словами і цифрами «частини перша, друга, четверта, п'ята і сьома статті 133', стаття»;

41) у статті 235': у частині першій слова і цифри «частинами першою і другою статті 121, статтею 121', частинами першою, другою і третьою статті 122, статтею 122', частинами першою і другою статті 123, статтею 125, частиною другою статті 132, частиною четвертою статті 133» замінити словами і цифрами «частинами першою, четвертою і п'ятою статті 121, статтею 121', частинами першою і другою статті 122, частинами першою і другою статті 123, статтями 124'-126, статтею 132'»;

у частині п'ятій слова «до відповідальності згідно з Дисциплінарним статутом Збройних Сил України» замінити словами «до дисциплінарної відповідальності»;

42) у частині першій та пункті 1 частини другої статті 242' цифри і слова «80-83 (крім порушень санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил і норм)» замінити цифрами і словами «80-83 (крім порушень санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил і норм, а також перевезення нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах транспортних засобів)»;

43) статтю 244 викласти в такій редакції: «Стаття 244. Органи Міністерства аграрної політики України

Органи Міністерства аграрної політики України розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням правил технічної експлуатації самохідних сільськогосподарських машин і правил техніки безпеки під час їх експлуатації (стаття 108).

Від імені органів Міністерства аграрної політики України розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право начальник Державної інспекції нагляду за технічним станом машин, обладнанням та якістю пально-мастильних матеріалів Міністерства аграрної політики України та його заступники, начальники інспекцій державного технічного нагляду Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та їх заступники або уповноважені ними посадові особи»;

44) друге речення статті 251 після слів «технічних приладів» доповнити словами «та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису»;

45) у статті 254: доповнити частиною другою такого змісту: «Протокол про адміністративне правопорушення, у разі його оформлення, складається у двох екземплярах, один з яких під розписку вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності».

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою і викласти в такій редакції: «Протокол не складається у випадках, передбачених статтею 258 цього Кодексу»;

46) у статті 255:

у частині першій: в абзаці другому пункту 1 слово і цифри «статті 121, 122, 122', 122', 123, 124, 130, 132» замінити словами і цифрами «частини третя і шоста статті 121, частини третя і четверта статті 122, стаття 122', частина третя статті 123, стаття 124, частина четверта статті 127, стаття 130», після слів і цифр «стаття 136 (про порушення на автомобільному транспорті)» доповнити словами і цифрами «стаття 139, частина четверта статті 140», а після цифр «186'-188» доповнити цифрами «188^{2б}»;

у пункті 3 та в абзаці другому пункту 9 цифри «132» виключити;

у пункті 11 слово та цифри «(стаття 212^б)» замінити словами та цифрами «(частина друга статті 127', стаття 212^б)»;

у частині другій:

у пункті 2 цифри і слова «121-128, частини перша і друга статті 129, частини перша і друга статті 130, статті 139, 140» виключити;

у пункті 3 слова і цифри «частини перша і друга статті 131» виключити;

у пункті 11 слова і цифри «частина перша статті 132» виключити; пункт 12 виключити;

47) у статті 256: у частині першій слова «особу порушника» замінити словами «особу, яка притягається до адміністративної відповідальності (у разі її виявлення)», а слова «пояснення порушника» — словами «пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності»;

у частині другій слова «особою, яка вчинила адміністративне правопорушення» замінити словами «особою, яка притягається до адміністративної відповідальності»;

у частині третій слова «відмовлення особи, яка вчинила правопорушення» замінити словами «відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності», а слова «Особа, яка вчинила правопорушення» — словами «Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності»;

у частині четвертій слово «порушникові» замінити словами «особі, яка притягається до адміністративної відповідальності»;

48) у статті 258: у частині першій слова і цифри «частинами третьою, четвертою і п'ятою статті 133'» виключити;

частину третю замінити чотирма частинами такого змісту:

«У випадках, передбачених частиною першою цієї статті, уповноваженими органами (посадовими особами) на місці вчинення правопорушення вноситься постанова у справі про адміністративне правопорушення відповідно до вимог статті 283 цього Кодексу.

Якщо під час складання постанови у справі про адміністративне правопорушення особа оспорить допущене порушення і адміністративне стягнення, що на неї накладається, то уповноважена посадова особа зобов'язана скласти протокол про адміністративне правопорушення відповідно до вимог статті 256 цього Кодексу. Цей протокол є додатком до постанови у справі про адміністративне правопорушення.

Постанова у справі про адміністративне правопорушення складається у двох екземплярах, один з яких вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності.

У разі виявлення адміністративного правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксованого за допомогою працюючих в автоматичному режимі спеціальних технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, протокол «про адміністративне правопорушення не складається, а постанова у справі про адміністративне правопорушення вноситься без участі особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Копії постанови у справі про адміністративне правопорушення та матеріалів, зафіксованих за допомогою працюючих в автоматичному режимі спеціальних технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, надсилаються особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, протягом трьох днів з дня винесення такої постанови»;

49) назву глави 20 викласти в такій редакції: **«Глава 20
ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ
ПРО АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ»;**
50) у статті 260:

частину першу доповнити словами «у тому числі посвідчення водія, талона про проходження державного технічного огляду, ліцензійної картки на транспортний засіб, тимчасове затримання транспортного засобу, відсторонення водіїв від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції»;

частину другу після слів «вилучення речей та документів» доповнити словами «у тому числі посвідчення водія, талона про проходження державного технічного огляду, ліцензійної картки на транспортний засіб, тимчасове затримання транспортного засобу, відсторонення водіїв від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також щодо вживання лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції»;

доповнити частиною третьою такого змісту: «Відшкодування шкоди, заподіяної громадянинові незаконним застосуванням заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, проводиться в порядку, встановленому законом»;

51) останню частину статті 265 виключити;
52) доповнити статтями 265¹, 265² та 265³ такого змісту:

«Стаття 265¹. Тимчасове вилучення посвідчення водія

У разі наявності підстав вважати, що водієм вчинено порушення, за яке відповідно до цього Кодексу може бути накладено адміністративне стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортними засобами, працівник Державної автомобільної інспекції тимчасово вилучає посвідчення водія до набрання законної сили постановою у справі про адміністративне правопорушення, але не більше ніж на три місяці з моменту такого вилучення, і видає тимчасовий дозвіл на право керування транспортними засобами. Про тимчасове вилучення посвідчення водія робиться запис у протоколі про адміністративне правопорушення.

Після закінчення тримісячного строку тимчасового вилучення посвідчення водія, у випадках, якщо судом не прийнято рішення щодо позбавлення водія права керування транспортним засобом або якщо справа про адміністративне правопорушення не розглянута у встановлений законом строк, особа має право звернутися за отриманням вилученого документа. Таке звернення особи є обов'язковим для його виконання незалежно від стадії вирішення справи про адміністративне правопорушення.

За подання такого звернення та повернення особі тимчасово вилученого посвідчення водія не може стягуватися плата.

Порядок тимчасового вилучення посвідчення водія визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 265². Тимчасове затримання транспортних засобів

У разі наявності підстав вважати, що водієм вчинено порушення, передбачені частинами першою, другою, третьою, п'ятою і шостою статті 121, статтями 121', 126, частинами першою, другою, третьою і четвертою статті 130, статтями 132', 206¹ цього Кодексу, працівник Державної автомобільної інспекції тимчасово затримує транспортний засіб шляхом блокування або доставляє його для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку (якщо розміщення затриманого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху), в тому числі за допомогою спеціального автомобіля — евакуатора. Про тимчасове затримання робиться відповідний запис у протоколі про адміністративне правопорушення.

Після тимчасового затримання транспортного засобу працівник Державної автомобільної інспекції зобов'язаний надати особі можливість повідомити про тимчасове затримання тран-

спортного засобу та своє місцезнаходження іншу особу за власним вибором і вжити заходів щодо повернення автомобіля до місця постійної дислокації, а також забороняє експлуатацію транспортного засобу до усунення несправностей, виявлених у процесі його огляду.

Транспортний засіб може бути тимчасово затриманий на строк до вирішення справи про адміністративне правопорушення, але не більше трьох днів з моменту такого затримання. Після закінчення триденного строку тимчасового затримання транспортного засобу особа має право звернутися за отриманням тимчасово затриманого транспортного засобу. Таке звернення особи є обов'язковим для його виконання незалежно від стадії вирішення справи про адміністративне правопорушення.

За подання такого звернення та повернення особі тимчасово затриманого транспортного засобу не може стягуватися плата. Порядок тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках та стоянках визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 265³. Тимчасове вилучення талона про проходження державного технічного огляду або ліцензійної картки на транспортний засіб

У разі експлуатації транспортного засобу, що має несправності гальмової системи, рульового управління, тягово-зіпінного пристрою, зовнішніх світлових приладів (темної пори доби), або не укомплектований відповідно до призначення чи має інші технічні несправності, з якими відповідно до встановлених правил експлуатація їх забороняється, або переобладнаний з порушенням відповідних правил, норм і стандартів, або є таким, що своєчасно не пройшов державного технічного огляду, — працівник Державної автомобільної інспекції тимчасово вилучає талон про проходження державного технічного огляду.

У разі експлуатації транспортного засобу під час надання послуг з перевезення пасажирів або вантажів без відміток у дорожньому листі про проходження щозмінного передрейсового медичного огляду та перевірку технічного стану транспортного засобу, без посвідчення водія відповідної категорії, а також направлення в рейс одного водія при здійсненні пасажирських перевезень на автобусний маршрут протяжністю понад п'ятсот кілометрів працівник Державної автомобільної інспекції тимчасово вилучає ліцензійну картку на транспортний засіб.

Про тимчасове вилучення талона про проходження державного технічного огляду або ліцензійної картки на транспортний засіб складається відповідний акт. Порядок тимчасового вилучення талона про проходження державного технічного огляду або ліцензійної картки на транспортний засіб визначається Кабінетом Міністрів України»;

53) статтю 266 викласти в такій редакції:

«Стаття 266. Відсторонення осіб від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції

Особі, які керують транспортними засобами, річковими або маломірними суднами і щодо яких є підстави вважати, що вони перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, підлягають відстороненню від керування цими транспортними засобами, річковими або маломірними суднами та оглядові на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції.

Огляд водія (судноводія) на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, проводиться з використанням спеціальних технічних засобів працівником міліції у присутності двох свідків.

У разі незгоди водія (судноводія) на проведення огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, працівником міліції з використанням спеціальних технічних засобів або в разі незгоди з його результатами огляд проводиться в закладах охорони здоров'я. Перелік закладів охорони здоров'я, яким надається право проведення огляду особи на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, затверджується управліннями охорони здоров'я місцевих державних адміністрацій. Проведення огляду осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, в інших закладах забороняється.

Огляд осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, здійснюється в закладах охорони здоров'я не пізніше двох годин з моменту встановлення підстав для його здійснення. Огляд у закладі охорони здоров'я та складення висновку за результатами огляду проводиться в присутності працівника міліції. Кожен випадок огляду осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, у закладі охорони здоров'я реєструється в порядку, визначеному спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я.

Огляд особи на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, проводиться в порядку, визначеному спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я.

Направлення особи для огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, проводиться в порядку, визначеному спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я.

акції, і проведення такого огляду здійснюються в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

У разі відсторонення особи від керування транспортним засобом, річковим або маломірним судном можливість керування цим транспортним засобом, річковим або маломірним судном надається уповноваженій нею особі, яка має посвідчення водія (судноводія) відповідної категорії та може бути допущена до керування транспортним засобом, річковим або маломірним судном»;

54) у статті 267: назву викласти в такій редакції: «Стаття 267. Оскарження заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення»;

після слів «речей та документів» доповнити словами «у тому числі посвідчення водія, талона про проходження державного технічного огляду, ліцензійної картки на транспортний засіб, тимчасове затримання транспортного засобу, відсторонення водіїв від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції»;

доповнити частиною другою такого змісту: «Оскарження чи опротестування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення не зупиняє їх виконання»;

55) у частині другій статті 276 слова і цифри «статтями 128, 129, частинами першою і другою статті 130, статтею 132, частиною четвертою статті 133» замінити словами і цифрами «127'-129, частинами першою, другою, третьою і четвертою статті 130»;

56) у частині другій статті 283 слово «викладення» замінити словом «опис»;

57) статтю 285 після частини четвертої доповнити новою частиною такого змісту:

«У випадках, передбачених статтею 258 цього Кодексу, копія постанови уповноваженої посадової особи у справі про адміністративне правопорушення вручається особі, щодо якої її винесено, на місці вчинення правопорушення».

У зв'язку з цим частину п'яту вважати частиною шостою;

58) статтю 286 виключити;

59) частину другу статті 287 викласти в такій редакції:

«Постанова районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду (судді) про накладення адміністративного стягнення може бути оскаржена в порядку, визначеному цим Кодексом»;

60) у статті 288:

у пунктах 1-3 частини першої слова «рішення якого є остаточним» замінити словами «у порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України, з особливостями, встановленими цим Кодексом»;

останню частину замінити двома частинами такого змісту:

«Постанову уповноваженого органу (посадової особи) про накладення адміністративного стягнення може бути скасовано або змінено за протестом прокурора керівником відповідного органу, а також незалежно від наявності протесту прокурора — керівником вищестоящого органу.

Особа, яка оскаржила постанову у справі про адміністративне правопорушення, звільняється від сплати державного мита»;

61) текст статті 290 доповнити словами «протягом десяти днів з дня винесення постанови»;

62) статтю 291 викласти в такій редакції:

«Стаття 291. Набрання постановою адміністративного органу (посадової особи) у справі про адміністративне правопорушення законної сили

Постанова адміністративного органу (посадової особи) у справі про адміністративне правопорушення набирає законної сили після закінчення строку оскарження (опротестування) цієї постанови, за винятком постанов про застосування стягнення, передбаченого статтею 26 цього Кодексу, а також у випадках накладення штрафу, що стягується на місці вчинення адміністративного правопорушення»;

63) статтю 294 викласти в такій редакції:

«Стаття 294. Набрання постановою судді у справі про адміністративне правопорушення законної сили та перегляд постанови

Постанова судді у справах про адміністративне правопорушення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги чи протесту прокурора, за винятком постанов про застосування стягнення, передбаченого статтею 32 цього Кодексу.

Постанова судді у справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржена особою, яку притягнуто до адміністративної відповідальності, її законним представником, захисником, потерпілим, його представником або на неї може бути внесено протест прокурора протягом десяти днів з дня винесення постанови. Апеляційна скарга, протест прокурора, подані після закінчення цього строку, повертаються апеляційним судом особі, яка її подала, якщо вона не заявляє клопотання про поновлення цього строку, а також якщо у поновленні строку відмовлено.

Апеляційна скарга, протест прокурора подаються до відповідного апеляційного суду через місцевий суд, який виніс постанову. Місцевий суд протягом трьох днів надсилає апеляційну скаргу, протест прокурора разом із справою у відповідний апеляційний суд.

Апеляційний перегляд здійснюється суддею судової палати апеляційного суду в кримінальних справах протягом двадцяти днів з дня надходження справи до суду.

Апеляційний суд повідомляє про дату, час і місце судового засідання особу, яка подала скаргу, прокурора, який приніс протест, інших осіб, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, не пізніше ніж за три дні до початку судового засідання.

Неявка в судове засідання особи, яка подала скаргу, прокурора, який вніс протест, інших

осіб, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, не перешкоджає розгляду справи, крім випадків, коли є поважні причини неявки або в суду відсутня інформація про належне повідомлення цих осіб.

Апеляційний суд переглядає справу в межах апеляційної скарги. Суд апеляційної інстанції не обмежений доводами апеляційної скарги, якщо під час розгляду справи буде встановлено неправильне застосування норм матеріального права або порушення норм процесуального права. Апеляційний суд може дослідити нові докази, які не досліджувалися раніше, якщо визнає обґрунтованим ненадання їх до місцевого суду або необґрунтованим відхилення їх місцевим судом.

За наслідками розгляду апеляційної скарги, протесту прокурора суд апеляційної інстанції має право:

- 1) залишити апеляційну скаргу чи протест прокурора без задоволення, а постанову без змін;
 - 2) скасувати постанову та закрити провадження у справі;
 - 3) скасувати постанову та прийняти нову постанову;
 - 4) змінити постанову.
- У разі зміни постанови в частині накладення стягнення, в межах, передбачених санкцією статті цього Кодексу, воно не може бути посилено.

Постанова апеляційного суду набирає законної сили негайно після її винесення, є остаточною й оскарженню не підлягає.

Після закінчення апеляційного провадження справа не пізніше ніж у п'ятиденний строк направляється до місцевого суду, який її розглядав»;

64) у другому реченні частини першої статті 303 слова «зупинення виконання» замінити словами «оскарження чи опротестування»;

65) у частині третій статті 306 цифри і слова «125, частиною першою статті 127» виключити;

66) у частині третій статті 307 слово «Ощадного» виключити;

67) статтю 308 доповнити частиною другою такого змісту:

«У порядку примусового виконання постанови про стягнення штрафу за вчинення адміністративного правопорушення з правопорушника стягується:

подвійний розмір штрафу, визначеного у відповідній статті цього Кодексу;

витрати на облік зазначених правопорушень. Розмір витрат на облік правопорушень визначається Кабінетом Міністрів України»;

68) у частині першій статті 317 слова і цифру «у пункті 2» замінити словами і цифрами «у пунктах 2 і 3»;

69) у частині першій статті 318 слова «відповідно до частини п'ятої статті 265 цього Кодексу» виключити;

70) статтю 320 виключити;

71) частину другу статті 321 викласти в такій редакції:

«Після закінчення призначеного строку позбавлення спеціального права особи, щодо якої застосовано даний захід адміністративного стягнення, повертаються в установленому порядку вилучені в неї документи. Вилучене посвідчення водія транспортного засобу повертається особі, яку було позбавлено права керування транспортними засобами, після успішного складання нею в Державній автомобільній інспекції іспитів для отримання права керування»;

72) доповнити главою 30-А такого змісту:

**«Глава 30-А
ПРОВАДЖЕННЯ ПРО ВИКОНАННЯ
ПОСТАНОВИ ПРО ЗАСТОСУВАННЯ
ГРОМАДСЬКИХ РОБІТ**

Стаття 321¹. Виконання постанови про застосування громадських робіт

Постанова районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду (судді) про застосування громадських робіт надсилається на виконання органу Державного департаменту України з питань виконання покарань не пізніше наступного дня після її винесення.

Виконання стягнення у вигляді громадських робіт здійснюється на основі участі порушників у суспільно корисній праці, види якої визначають органи місцевого самоврядування.

Стаття 321². Обчислення строку відбування громадських робіт

Строк стягнення у виді громадських робіт обчислюється в годинах, протягом яких порушник виконував визначену суспільно корисну працю.

Громадські роботи виконуються не більш як чотири години на день, а неповнолітніми — дві години на день.

Стаття 321³. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування порушником громадських робіт

На власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування порушником громадських робіт покладається:

- погодження з органом Державного департаменту України з питань виконання покарань переліку об'єктів, на яких порушники відбувають громадські роботи, та видів цих робіт;
- контроль за виконанням порушниками визначених для них робіт;

своєчасне повідомлення органів, що відають виконанням даного виду стягнення, про ухилення порушника від відбування стягнення; ведення обліку та інформування органів, що відають виконанням даного стягнення, про кількість відпрацьованих порушником годин.

Стаття 321⁴. Наслідки ухилення особи від відбування громадських робіт

У разі ухилення порушника від відбування громадських робіт постановою судді невідбутий строк громадських робіт може бути замінено адміністративним арештом з розрахунку один день арешту за п'ять годин громадських робіт, але не більш як на п'ятнадцять днів».

3. У Бюджетному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 37—38, ст. 189):

1) частину першу статті 29 доповнити пунктом 4 такого змісту:

«4) 50 відсотків надходження адміністративних штрафів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, що накладаються уповноваженими органами (посадовими особами)»;

2) частину першу статті 64 доповнити пунктом 6¹ такого змісту:

«б¹) 50 відсотків надходження адміністративних штрафів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, що накладаються уповноваженими органами (посадовими особами)».

4. У Законі України «Про міліцію» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 4, ст. 20; Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 27, ст. 213; 2005 р., № 1, ст. 1, № 10, ст. 187):

1) статтю 5 доповнити частиною чотирнадцятю такого змісту:

«У приміщеннях і на виділених територіях, де знаходяться органи і підрозділи міліції, забороняється організація діяльності суб'єктів господарювання незалежно від форми власності та виду господарської діяльності»;

2) у пункті 12 частини першої статті 10 слова «здійснювати реєстрацію та облік автоматотранспортних засобів» замінити словами «здійснювати державну реєстрацію (перереєстрацію) і облік транспортних засобів та систематизацію відомостей про їх власників, проводити державний технічний огляд зареєстрованих транспортних засобів»;

3) у пункті 21 частини першої статті 11:

в абзаці першому слово «шляхів» замінити словом «доріг», а слова «страхового поліса (сертифіката), про укладення договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів; проводити технічний огляд автоматотранспорту» замінити словами «поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката «Зелена картка»), а у випадках, передбачених законодавством, ліцензійної картки на транспортний засіб»;

в абзаці другому слова «позбавляти водіїв у передбачених законодавством випадках права керування транспортними засобами» замінити словами «тимчасово вилучати посвідчення водія транспортного засобу, талон про проходження державного технічного огляду та ліцензійну картку на транспортний засіб»;

абзаци третій і п'ятий викласти в такій редакції:

«використовувати передбачені нормативно-правовими актами технічні засоби, в тому числі засоби фото- і відеоспостереження, для виявлення та фіксування порушень правил дорожнього руху, а у випадках, передбачених законом, тимчасово затримувати і доставляти на спеціальні майданчики чи стоянки для зберігання транспортні засоби, експлуатація яких не допускається або забороняється законом»;

«вимагати від фізичних та юридичних осіб усунення порушень правил утримання та експлуатації автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів, у встановленому порядку видавати приписи на усунення виявлених порушень, обмежувати або забороняти проведення ремонтно-будівельних робіт та здійснення інших заходів на автомобільних дорогах, вулицях і залізничних переїздах, якщо при цьому не додержуються вимоги щодо забезпечення громадської безпеки і безпеки дорожнього руху та його учасників».

5. Пункт 3 статті 18 Закону України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 35, ст. 236; 2005 р., № 5, ст. 116) викласти в такій редакції:

«3) спільно з відповідними підрозділами міліції тимчасово обмежувати або забороняти під час здійснення охоронних заходів рух транспортних засобів та пішоходів на вулицях і дорогах під час проїзду автомобільним транспортом Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, а також глав іноземних держав, парламентів і урядів, керівників міжнародних міжурядових організацій та іноземних делегацій, які перебувають в Україні з офіційним візитом, не допускати громадян на окремі ділянки місцевості та об'єкти, вимагати від них залишатися на конкретних місцях або залишити їх».

6. У Законі України «Про дорожній рух» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 31, ст. 338; 1994 р., № 46, ст. 414; 1999 р., № 19, ст. 173; 2002 р., № 26, ст. 176, № 29, ст. 194; 2003 р., № 29, ст. 233; 2004 р., № 6, ст. 38, № 22, ст. 317; 2005 р., № 1, ст. 1, № 5, ст. 116; 2006 р., № 22, ст. 184):

1) статтю 3 викласти в такій редакції:

«Стаття 3. Державне управління у сфері дорожнього руху

Державне управління у сфері дорожнього руху та його безпеки здійснюється Кабінетом Міністрів України, спеціально уповноваженими на це центральними органами виконавчої влади, органами виконавчої влади в Автономній Республіці Крим, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування.

Забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні покладається на Державну автомобільну інспекцію (далі — Державтоінспекція) Міністерства внутрішніх справ України), яка входить до системи органів Міністерства внутрішніх справ України»;

2) статтю 4 доповнити абзацями тринадцятим — шістнадцятим такого змісту:

«визначення порядку здійснення державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку транспортних засобів, проведення їх державного технічного огляду;

визначення порядку оформлення і видачі погоджень та дозволів, надання інших послуг, пов'язаних із забезпеченням безпеки дорожнього руху, а також визначення розміру плати за оформлення і видачу таких погоджень та дозволів, надання відповідних послуг;

встановлення правил приймання іспитів із знань Правил дорожнього руху і навичок керування транспортними засобами;

встановлення єдиних вимог і затвердження типових навчальних програм для учасників до-

рожного руху, формування належної дорожньої культури та організація навчання різних груп населення правил дорожнього руху»;

3) в абзаці шістнадцятому статті 9 слова «для виклику державтоінспекції» замінити словами «для виклику міліції»;

4) статтю 10 доповнити абзацом восьмим такого змісту:

«створення за наявності більше п'ятнадцяти одиниць транспортних засобів, що дислокуються в одному населеному пункті, автотранспортного підприємства з відокремленою територією та комплексом відповідних умов, із введенням посад фахівців з безпеки дорожнього руху, відповідальних за зберігання, технічне обслуговування та експлуатацію транспортних засобів»;

5) в абзаці четвертому частини другої статті 12 слова «алкогольного чи наркотичного сп'яніння, або у хворобливому стані, або під впливом ліків, що знижують їх реакцію і увагу» замінити словами «алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції»;

6) частину другу статті 13 виключити;

7) в абзаці четвертому частини третьої і частині четвертій статті 14 слово «органів» замінити словом «підрозділів»;

8) статтю 15 викласти в такій редакції: «Стаття 15. Основні положення щодо допуску до керування транспортними засобами

Кожний громадянин, який досяг визначеного цим Законом віку, не має медичних протипоказань та пройшов повний курс навчання за відповідними програмами, може в установленому порядку отримати право на керування транспортними засобами відповідної категорії.

Право на керування транспортними засобами відповідної категорії може бути надано:

мототранспортними засобами і мотоциклами (категорії А1, А) — особам, які досягли 16-річного віку;

автомобілями, колісними тракторами, самохідними машинами, сільськогосподарською технікою, іншими механізмами, які експлуатуються на вулично-дорожній мережі, всіх типів (категорії В1, В, С1, С, Т), за винятком автобусів, трамваїв і тролейбусів, — особам, які досягли 18-річного віку;

автомобілями з причепами або напівпричепами (категорії ВЕ, С1Е, СЕ), а також призначеними для перевезення великогабаритних, великогазових і небезпечних вантажів, — особам, які досягли 19-річного віку;

автобусами, трамваями і тролейбусами (категорії D1, D, D1Е, DE, Т) — особам, які досягли 21-річного віку.

Перелік медичних протипоказань (захворювань і вад), за наявності яких особа не може бути допущена до керування відповідними транспортними засобами, визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я.

Особа, яка бажає отримати право на керування транспортними засобами відповідної категорії чи типу, зобов'язана пройти медичний огляд, підготовку або перепідготовку відповідно до типової навчальної програми, успішно скласти теоретичний і практичний іспити. Порядок підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів визначається Кабінетом Міністрів України.

Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів здійснюються в акредитованих закладах незалежно від форми власності та підпорядкування, які за результатами атестації отримали відповідний атестат. Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації водіїв здійснюються спеціалістами, які відповідають визначеним кваліфікаційним вимогам. Перелік вимог до закладів, кваліфікаційні вимоги до спеціалістів, які здійснюють таку підготовку, визначаються спільним актом Міністерства внутрішніх справ України, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань освіти і науки, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань автомобільного транспорту, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань праці та соціальної політики.

Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України створює та веде реєстр закладів, які здійснюють підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів, та здійснює державний контроль за додержанням ними вимог законодавства у цій сфері. Основною формою державного контролю у сфері безпеки дорожнього руху за діяльністю закладів незалежно від форми власності і підпорядкування є державна акредитація закладу та атестація його викладачів, яка проводиться не рідше одного разу на п'ять років у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Уповноважений орган Міністерства аграрної політики України створює та веде реєстр закладів, які здійснюють підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації трактористів-машиністів та здійснює державний контроль за додержанням ними вимог законодавства у цій сфері.

Теоретичний і практичний іспити для отримання права на керування транспортними засобами відповідної категорії складаються в підрозділах Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України та в уповноваженому органі Міністерства аграрної політики України.

Право на керування транспортними засобами відповідної категорії підтверджується посвідченням водія транспортного засобу з установленням терміном дії і талоном до посвідчення водія транспортного засобу. На території України відповідно до Конвенції про дорожній рух діють національні та міжнародні посвідчення водія. Порядок видачі, обміну та встановлення терміну дії таких посвідчень визначається Кабінетом Міністрів України.

Забороняється керування транспортними засобами особам, до яких застосовано адміністративне стягнення чи кримінальне покарання у виді позбавлення права керування транспортними засобами, протягом строку позбавлення»;

9) у статті 16:

в абзаці п'ятому частини другої слова «у хво-

робливому, втомленому стані, під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, а також не передавати керування транспортним засобом особі, яка перебуває у такому стані» замінити словами «алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також не передавати керування транспортним засобом особі, яка перебуває в такому стані або під впливом таких препаратів»;

частину четверту виключити;

10) статтю 20 викласти в такій редакції:

«Стаття 20. Навчання різних груп населення Правил дорожнього руху

Навчання громадян Правил дорожнього руху здійснюється згідно з типовими навчальними програмами, підготовленими спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань освіти і науки, погодженими з Міністерством внутрішніх справ України і спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань автомобільного транспорту та затвердженими Кабінетом Міністрів України.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань освіти і науки забезпечує вивчення Правил дорожнього руху в дошкільних, позашкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах, а також підготовку і перепідготовку педагогічних працівників, діяльність яких пов'язана з навчанням громадян Правил дорожнього руху та підготовкою, перепідготовкою і підвищенням кваліфікації водіїв транспортних засобів.

Розвиток у дітей навичок безпечної поведінки на дорогах розпочинається в дошкільних навчальних закладах із трирічного віку. У загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах може проводитися навчання учнів Правил дорожнього руху за програмами підготовки водіїв категорій А1, А, В1, В.

Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України, засоби масової інформації надають допомогу у проведенні профілактичних заходів і в навчанні різних груп населення Правил дорожнього руху»;

11) частину першу статті 22 доповнити словами «(у тому числі встановлення автоматизованих систем керування дорожнім рухом із звуковим сигналом)»;

12) статтю 25 доповнити частиною другою такого змісту:

«Власники автомобільних доріг надають інформацію про існування, проектування або будівництво об'єктів дорожнього сервісу для внесення її до Єдиної автоматизованої системи обліку об'єктів дорожнього сервісу Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України»;

13) у статті 26:

частину першу після слів «обмежити рух на основі» доповнити словами «погодженого з Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України»;

частину третю після слів «місцевого самоврядування» доповнити словом «підрозділам»;

14) у статті 26-1:

частину першу доповнити реченням такого змісту: «Супроводження транспортних засобів, у яких пересуваються глави іноземних держав, парламентів і урядів, керівники міжнародних міжурядових організацій та іноземних делегацій, які перебувають в Україні з офіційним візитом, здійснюється з урахуванням принципу взаємності»;

частину другу викласти в такій редакції:

«Безпечний та безперешкодний проїзд транспортних засобів з особами, зазначеними в частині першій цієї статті, забезпечується підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України шляхом запровадження тимчасових обмежень, заборони руху інших учасників дорожнього руху або його регулювання підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України. Супроводження таких транспортних засобів здійснюється спеціальними підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України з використанням спеціальних автомобілів або мотоциклів з розпізнавальним пофарбуванням і написами відповідно до вимог стандартів та увімкненими спеціальними світловими та в разі потреби звуковими сигнальними пристроями»;

у частині шостій слова «мобільним загоном мотоциклів або автомобілів» замінити словами «спеціальними підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України»;

15) статтю 27 викласти в такій редакції:

«Стаття 27. Організація дорожнього руху на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах

Організація дорожнього руху на автомобільних дорогах, вулицях та залізничних переїздах здійснюється із застосуванням технічних засобів та автоматизованих систем керування дорожнім рухом відповідно до правил і стандартів, а також на основі проектів і схем організації дорожнього руху, погоджених із Державтоінспекцією

Міністерства внутрішніх справ України. До вказаних проектів і схем за приписами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України можуть бути внесені зміни та доповнення.

Організація дорожнього руху здійснюється спеціалізованими службами, що створюються відповідними органами: на автомобільних дорогах, що перебувають у власності територіальних громад, — органами місцевого самоврядування; на інших автомобільних дорогах — органом державного управління автомобільними дорогами загального користування; на залізничних переїздах — відповідними територіальними органами Державної адміністрації залізничного транспорту України.

Зміни в організації дорожнього руху з метою підвищення інтенсивності руху транспортних засобів за рахунок зниження рівня безпеки дорожнього руху не допускаються.

У разі виникнення загрози безпеці дорожнього руху, перешкод у русі транспортних засобів і пішоходів відповідні посадові особи Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, дорожніх і комунальних служб

мають право вносити оперативні зміни в організацію дорожнього руху і вживати необхідних заходів щодо усунення перешкод.

При виникненні місць концентрації дорожньо-транспортних пригод усі заходи щодо ліквідації їх причин та умов виконуються позачергово»;

16) статтю 28 викласти в такій редакції:

«Стаття 28. Організація руху велосипедистів, гужового транспорту та прогону тварин

Рух велосипедистів, гужового транспорту та прогін погоничами домашніх тварин організовуються з використанням дублюючих шляхів, узбіч. На автомобільних дорогах державного значення такий рух обмежується»;

17) у статті 29:

частину першу після слів «на відповідність цим вимогам» доповнити словами «укомплектовані у встановленому порядку»;

у частині другій слова «за окремим дозволом» виключити;

18) у статті 30:

назву викласти в такій редакції:

«Стаття 30. Основні вимоги до виробництва і торгівлі транспортними засобами та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери»;

у частині третій слова «автомобілів та автобусів, повинні мати відповідну ліцензію» замінити словами «механічних транспортних засобів, повинні мати відповідне свідоцтво про погодження конструкції механічного транспортного засобу щодо забезпечення безпеки дорожнього руху»;

доповнити частинами четвертою — шостою такого змісту:

«Підприємства, установи, організації та інші суб'єкти господарювання незалежно від форм власності, які мають право здійснювати оптову або роздрібну торгівлю та оформлення відповідних документів на реалізацію транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери, зобов'язані вести облік реалізованих транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери. Порядок оптової та роздрібної торгівлі транспортними засобами та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери, визначається Кабінетом Міністрів України.

Облік підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання незалежно від форм власності, які здійснюють оптову або роздрібну торгівлю і оформлення відповідних документів на реалізацію транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери, здійснюється Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України. Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України створює та веде реєстр таких підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання».

Облік підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання незалежно від форм власності, які здійснюють оптову або роздрібну торгівлю і оформлення відповідних документів на реалізацію тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери, здійснюється уповноваженим органом Міністерства аграрної політики України. Уповноважений орган Міністерства аграрної політики України створює та веде реєстр таких підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання»;

19) статтю 34 викласти в такій редакції:

«Стаття 34. Реєстрація та облік транспортних засобів

Державна реєстрація транспортного засобу полягає у здійсненні комплексу заходів, пов'язаних із перевіркою документів, які є підставою для здійснення реєстрації, звіркою і, за необхідності, дослідженням ідентифікаційних номерів складових частин та оглядом транспортного засобу, оформленням і видачею реєстраційних документів та номерних знаків.

Державний облік зареєстрованих транспортних засобів включає в себе процес реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про зареєстровані транспортні засоби та їх власників.

Державний реєстрації та обліку підлягають призначені для експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування транспортні засоби усіх типів: автомобілі, автобуси, мотоцикли всіх типів, марок і моделей, самохідні машини, причепи та напівпричепи до них, мотоколяски, інші прив'язані до них транспортні засоби та мопеди, що використовуються на автомобільних дорогах державного значення.

Державна реєстрація та облік автомобілів, автобусів, мотоциклів та мопедів усіх типів, марок і моделей, самохідних машин, причепів та напівпричепів до них, мотоколясок, інших прив'язаних до них транспортних засобів здійснюються підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України. Для автоматизованого обліку зареєстрованих транспортних засобів та відомостей про їх власників ведеться Єдиний державний реєстр, держателем якого є Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України.

Відомчу реєстрацію та облік транспортних засобів Збройних Сил України, житлово-комунального господарства, а також тих, що не підлягають експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування, здійснюють:

транспортних засобів, які належать військовим частинам, об'єднанням чи організаціям, що входять до складу Збройних Сил України, — уповноважений орган Міністерства оборони України;

великотоннажних транспортних засобів та інших технологічних транспортних засобів — уповноважений орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці;

трамваїв і тролейбусів — уповноважений орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства;

перегонових і спортивних транспортних засобів — уповноважений орган спеціально упов-

новаженого центрального органу виконавчої влади з питань спорту;

тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів — уповноважений орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики.

Порядок здійснення відомчої реєстрації та ведення обліку транспортних засобів визначається Кабінетом Міністрів України. Для ведення відомчого обліку зареєстрованих транспортних засобів відповідними органами, якими вони зареєстровані, створюються уніфіковані автоматизовані електронно-облікові системи.

Власники транспортних засобів та особи, які використовують їх на законних підставах, зобов'язані зареєструвати (перереєструвати) належні їм транспортні засоби протягом десяти діб після придбання, митного оформлення, одержання транспортних засобів або виникнення обставин, що потребують внесення змін до реєстраційних документів.

На транспортні засоби оформляються та видаються реєстраційні документи, зразки яких затверджуються Кабінетом Міністрів України, та закріплюються номерні знаки, які відповідають вимогам стандартів. Закупівля за державні кошти бланків реєстраційних документів та номерних знаків для транспортних засобів здійснюється відповідно до вимог законодавства тими органами, на які покладений обов'язок щодо їх реєстрації.

Єдині зразки державних номерних знаків та вимоги до них, у тому числі тих, що виготовляються за індивідуальним замовленням, встановлюються державними стандартами України.

Власники транспортних засобів, зареєстрованих у підрозділах Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, можуть замовити один додатковий комплект номерних знаків, який виготовляється за їх індивідуальним замовленням та відповідає вимогам стандартів.

Власникам транспортних засобів або уповноваженим на використання цих транспортних засобів особам може бути відмовлено в проведенні реєстрації (перереєстрації) таких транспортних засобів, коли такі особи мають заборгованість зі сплати штрафних санкцій за порушення правил, норм і стандартів у сфері безпеки дорожнього руху, — до сплати ними зазначеної заборгованості»;

20) статтю 35 викласти в такій редакції: «Стаття 35. Державний технічний огляд транспортних засобів

Транспортні засоби, що беруть участь у дорожньому русі, а також причепи (напівпричепи) до них підлягають обов'язковому державному технічному огляду в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Перевірка технічного стану транспортних засобів проводиться виключно акредитованими в установленому порядку суб'єктами господарювання, які мають відповідну ліцензію.

На кожний транспортний засіб, що пройшов державний технічний огляд і визнаний технічно справним, видається талон про проходження державного технічного огляду. Закупівлі за державні кошти бланків таких талонів здійснюються органом, на який покладено обов'язок щодо їх видачі.

Забороняється експлуатація транспортних засобів, що не пройшли обов'язкового чергового державного технічного огляду.

Державний технічний огляд транспортних засобів, що призначені для експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування та зареєстровані в підрозділах Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, здійснюється цими підрозділами, а перевірка технічного стану цих транспортних засобів під час проведення державного технічного огляду — уповноваженими суб'єктами господарювання на підставі дозволу, виданого Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України в порядку і за плату, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України створює та веде реєстр суб'єктів господарювання, уповноважених здійснювати перевірку технічного стану автомобілів, автобусів, мотоциклів та мопедів усіх типів, марок і моделей, самохідних машин, причепів та напівпричепів до них, мотоколясок та інших прив'язаних до них транспортних засобів, та здійснює державний контроль за додержанням цими суб'єктами вимог законодавства у цій сфері.

Державний технічний огляд тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів здійснюється уповноваженим органом Міністерства аграрної політики України.

Уповноважений орган Міністерства аграрної політики України створює та веде реєстр суб'єктів господарювання, уповноважених здійснювати перевірку технічного стану тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів, та здійснює державний контроль за додержанням цими суб'єктами вимог законодавства у цій сфері.

Під час проведення державного технічного огляду працівниками Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України здійснюється контроль за наявністю полісів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката «Зелена картка») (крім осіб, які відповідно до закону звільнені від цього виду обов'язкового страхування), внесенням власниками транспортних засобів обов'язкових платежів, у тому числі податку з власників транспортних засобів, сплатою штрафів, за порушенням правил, норм і стандартів у сфері безпеки дорожнього руху, а також за своєчасністю проходження медичного огляду водіями.

Власникам транспортних засобів або уповноваженим на використання цих транспортних засобів особам може бути відмовлено в проведенні державного технічного огляду в разі, коли такі особи мають заборгованість зі сплати

штрафних санкцій за порушення правил, норм і стандартів у сфері безпеки дорожнього руху, до сплати ними зазначеної заборгованості.

У разі непредставлення транспортного засобу на державний технічний огляд протягом п'яти і більше років або встановлення факту його знаходження в розкумплектованому і непридатному для експлуатації стані, або неможливості знайти його власника Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України чи уповноваженим органом Міністерства аграрної політики України відповідно вживаються заходи щодо вибраковування (списання) та зняття з державної (відомчої) реєстрації цього транспортного засобу.

Порядок проведення державного технічного огляду транспортних засобів, зареєстрованих іншими уповноваженими державними органами, встановлюється цими уповноваженими органами»;

21) статтю 37 викласти в такій редакції:

«Стаття 37. Підстави для заборони експлуатації транспортних засобів

Забороняється експлуатація незареєстрованих (неперереєстрованих) транспортних засобів, ідентифікаційні номери складових частин яких не відповідають записам у реєстраційних документах, знищені чи підроблені, без номерного знака або з номерним знаком, що не належить цьому засобу чи не відповідає вимогам стандартів, або з номерними знаками, які закріплені у не встановлених для цього місцях, закріплені іншими предметами чи забруднені, що не дозволяє чітко визначити символи номерного знака з відстані 20 метрів, перевернуті чи не освітлені, а також без талона про проходження державного технічного огляду в установленний строк чи з талоном, що не належить цьому транспортному засобу, та у випадках, передбачених законодавством, без чинного на території України поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката «Зелена картка»).

Експлуатація транспортних засобів також забороняється, а талон про проходження державного технічного огляду вилучається в разі:

порушення вимог щодо їх переобладнання; порушення порядку встановлення і використання спеціальних світлових і звукових сигнальних пристроїв;

виявлення технічних несправностей і невідповідності вимогам правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, а також неукompлектованості відповідно до призначення.

З метою недопущення негативного впливу на життя і здоров'я людей або в разі загрози погіршення екологічної ситуації експлуатація транспортних засобів може бути встановленому законодавством порядку обмежена або заборонена в окремій місцевості, оголошеній зоною надзвичайної екологічної ситуації»;

22) у статті 45 слова «Міністерством охорони здоров'я України і затверджуються відповідним державним органом з безпеки дорожнього руху» замінити словами «спільним актом спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань охорони здоров'я і Міністерства внутрішніх справ України»;

23) у частині першій статті 47 слово «органи» замінити словом «підрозділами»;

24) статтю 52 викласти в такій редакції:

«Стаття 52. Органи, що здійснюють контроль у сфері безпеки дорожнього руху

Контроль у сфері безпеки дорожнього руху здійснюється Кабінетом Міністрів України, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України, іншими спеціально уповноваженими на те державними органами (державний контроль), а також міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади (відомчий контроль»;

25) доповнити статтею 52-1 такого змісту:

«Стаття 52-1. Повноваження Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху

До повноважень Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху належать: участь у реалізації в межах своїх повноважень державної політики щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, підготовка проектів законів та інших нормативно-правових актів, у тому числі правил, норм та стандартів, державних і регіональних програм стосовно забезпечення безпеки дорожнього руху та його учасників;

забезпечення безпеки дорожнього руху, державний контроль, у тому числі шляхом проведення перевірок, за додержанням підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності законів, правил і нормативів у цій сфері, здійснення державної реєстрації та обліку транспортних засобів, приймання іспитів для отримання права керування транспортними засобами і видача відповідних документів; проведення державного технічного огляду транспортних засобів;

організація супроводження і забезпечення безпечного руху транспортних засобів спеціального призначення;

погодження відповідно до вимог цього Закону, інших законодавчих актів проектів на будівництво, реконструкцію і ремонт автомобільних доріг, залізничних переїздів, комплексів дорожнього сервісу та інших споруд у межах відведення автомобільних доріг або червоних ліній міських вулиць і доріг;

ведення автоматизованого обліку, накопичення, оброблення та використання відомостей про об'єкти дорожнього сервісу;

погодження проектів конструкцій транспортних засобів у частині дотримання вимог щодо забезпечення безпеки дорожнього руху;

погодження поданих у встановленому порядку пропозицій стосовно обладнання засобами організації дорожнього руху місць виконання дорожніх робіт, проектів та схем організації дорожнього руху, розміщення у смугах відведення автомобільних доріг або червоних ліній міських вулиць і доріг рекламаносіїв та інших споруд, маршрутів руху пасажирського транспорту, маршрутів організованого руху грома-

дян і місць їх збору, порядок проведення спортивних та інших масових заходів, які можуть створити перешкоди дорожньому руху;

видача в установленому порядку у випадках, передбачених законом, дозволів на рух транспортних засобів з надгабаритними, великоваговими вантажами, параметри яких установлені законодавством;

контроль за безпекою дорожнього руху під час надання послуг з перевезення пасажирів чи вантажів, у тому числі небезпечних, додержанням законодавства у зазначеній сфері, у тому числі за забезпеченням організації підготовки водіїв транспортних засобів, приймання іспитів з перевірки знань правил перевезення небезпечних вантажів автомобільним транспортом та видачею відповідних свідоцтв установленого зразка, розробленим і видачею в установленому порядку документів щодо погодження маршрутів руху транспортних засобів під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів;

ведення автоматизованого обліку, накопичення, оброблення та використання відомостей про транспортні засоби, що підлягають державній реєстрації, та про їх власників;

здійснення у випадках, передбачених законом, контролю за внесенням обов'язкових платежів власниками транспортних засобів;

ведення обліку торговельних організацій, підприємств-виробників та суб'єктів підприємницької діяльності всіх форм власності, що реалізують транспортні засоби або номерні складові частини до них, видача їм у встановленому порядку бланків довідок-рахунків, актів приймання-передавання транспортних засобів, а також номерних знаків для разових поїздок;

ведення реєстру суб'єктів господарювання, уповноважених здійснювати перевірку технічного стану транспортних засобів під час державного технічного огляду, та здійснення державного контролю за додержанням ними вимог законодавства у цій сфері;

забезпечення організації та контролю за підготовкою, перепідготовкою та підвищенням кваліфікації водіїв транспортних засобів, облік суб'єктів підприємницької діяльності всіх форм власності, що проводять зазначену діяльність.

Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України також здійснює контроль за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі, виконанням установлених Кабінетом Міністрів України правил паркування транспортних засобів, а у випадках та порядку, визначених законом, тимчасово затримує і доставляє транспортний засіб, у тому числі з використанням спеціальних транспортних засобів (коли розміщення затриманого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху), на спеціальні майданчики чи стоянки для тимчасового зберігання, відповідно до закону тимчасово вилучає посвідчення водія, талон про проходження державного технічного огляду, а також ліцензійну картку на транспортний засіб»;

26) у тексті Закону слова «дорожньо-транспортна подія» в усіх відмінках і числах замінити словами «дорожньо-транспортна пригода» у відповідному відмінку і числі.

7. Частину другу статті 16 Закону України «Про бджільництво» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 21, ст. 157) виключити.

8. У Законі України «Про автомобільний транспорт» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 32, ст. 273):

1) у статті 1:

після абзацу вісімнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«автомобільний самозайнятий перевізник — це фізична особа — суб'єкт господарювання, яка здійснює на комерційній основі чи за власний кошт перевезення пасажирів на таксі без застосування праці найманих водіїв».

У зв'язку з цим абзаци дев'ятнадцятий — шістдесят третій вважати відповідно абзацами двадцятим — шістдесят четвертим;

після абзацу п'ятдесят шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

«сервісна книжка — документ установленого зразка для обліку проходження технічного огляду транспортних засобів автомобільних самозайнятих перевізників».

У зв'язку з цим абзаци п'ятдесят сьомий — шістдесят четвертий вважати відповідно абзацами п'ятдесят восьмим — шістдесят п'ятим;

2) абзац п'ятій частини першої статті 18 викласти в такій редакції:

«здійснювати організацію та контроль за своєчасним проходженням водіями медичного огляду, забезпечувати їх санітарно-побутовими приміщеннями й обладнанням»;

3) частину третю статті 21 після слів «в межах своїх повноважень» доповнити словами «за погодженням з відповідним підрозділом Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України»;

4) назву та частину першу статті 29 викласти в такій редакції:

«Стаття 29. Засади діяльності автомобільного перевізника та автомобільного самозайнятого перевізника, які здійснюють перевезення пасажирів на договірних умовах

Автомобільним перевізником та автомобільним самозайнятим перевізником, які здійснюють перевезення пасажирів на договірних умовах, є суб'єкти господарювання, які відповідно до законодавства та одержаної ліцензії надають послуги за договором перевезення пасажирів транспортним засобом, що використовується ними на законних підставах»;

5) статтю 30 викласти в такій редакції:

«Стаття 30. Основні права та обов'язки автомобільного перевізника та автомобільного самозайнятого перевізника, які здійснюють перевезення пасажирів на договірних умовах

Автомобільний перевізник та автомобільний самозайнятий перевізник, які здійснюють перевезення пасажирів на договірних умовах, мають право:

відмінити рейси своїх транспортних засобів за обставин, які він не міг передбачити і яким не міг запобігти, повернувши пасажирам (або замовнику послуг) кошти, сплачені ними за перевезення;

обмежувати або припиняти перевезення в разі стихійного лиха, епідемії, епізоотії або іншої надзвичайної ситуації;
відміняти рух транспортних засобів у разі виникнення загрози життю пасажирів чи безпечі вантажів;

засначати в багажній квитанції стан багажу, що має зовнішні пошкодження, або відмовлятися від його перевезення в разі заперечення пасажира щодо такого засначення.

Автомобільний перевізник, який здійснює перевезення пасажирів на договірних умовах, зобов'язаний:

забезпечувати дотримання персоналом вимог законодавства про автомобільний транспорт;

забезпечувати контроль технічного та санітарного стану автобусів чи таксі перед початком роботи;

забезпечувати проведення щозмінного передрейсового та післярейсового медичного огляду водіїв транспортних засобів;

забезпечувати водіїв необхідною документацією;

утримувати транспортні засоби в належному технічному та санітарному стані, забезпечувати їх своєчасне подання для посадки пасажирів та відправлення;

забезпечувати проїзд пасажирів до зупинки чи місця призначення за маршрутом без додаткових витрат у разі припинення поїздки через технічну несправність транспортного засобу.

Автомобільний самозайнятий перевізник, який здійснює перевезення пасажирів на договірних умовах, зобов'язаний:

утримувати транспортні засоби в належному технічному та санітарному стані, забезпечувати їх своєчасне подання для посадки пасажирів та відправлення;

забезпечувати проїзд пасажирів до зупинки чи місця призначення за маршрутом без додаткових витрат у разі припинення поїздки через технічну несправність транспортного засобу;

проходити технічний огляд транспортного засобу на станції технічного обслуговування з обов'язковою відміткою в сервісній книжці;

щорічно проходити медичний огляд з отриманням довідки встановленого зразка»;

б) частину першу статті 34 після абзацу п'ятого доповнити новим абзацом такого змісту: «організувати проведення періодичного навчання водіїв методом надання першої медичної допомоги потерпілим від дорожньо-транспортних пригод».

У зв'язку з цим абзаци шостий - дев'ятий вважатимуть відповідно абзацами сьомим -десятим;

7) статтю 39 після частини сьомої доповнити новою частиною такого змісту:

«Документи для автомобільного самозайнятого перевізника:

ліцензія, ліцензійна картка, посвідчення водія відповідної категорії, свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу, сервісна книжка, медична довідка».

У зв'язку з цим частини восьму - одинадцяті вважатимуть відповідно частинами дев'ятою -дванадцятою;

8) частину другу статті 45 доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

«передбачають використовувати на маршрутах автобуси, переобладнані з вантажних транспортних засобів»;

9) частину першу статті 46 доповнити абзацами шостим та сьомим такого змісту:

«довідку про відповідність технічного стану автобусів претендента умовам перевезення, видану відповідним підрозділом Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України; висновок Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України про відповідність претендента вимогам нормативно-правових актів у сфері безпеки дорожнього руху, який складається та видається в порядку, встановленому Міністерством внутрішніх справ України».

9. У Законі України «Про автомобільні дороги» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 51, ст. 556):

1) пункт 10 статті 11 викласти в такій редакції:

«10) виявлення аварійно-небезпечних місць (ділянок) та місць концентрації дорожньо-транспортних пригод на автомобільних дорогах і здійснення заходів щодо їх ліквідації»;

2) у статті 12:

пункт 10 після слів «обмежувати або забороняти» доповнити словами «з повідомленням відповідного підрозділу Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України»;

пункт 12 викласти в такій редакції:

«12) приймати рішення щодо введення відповідних обмежень у русі, вирубки дерев або інших зелених насаджень у смузі відведення автомобільної дороги загального користування, якщо це пов'язано із забезпеченням безпеки дорожнього руху та вико-

нанням робіт з розширення доріг, а за погодженням з відповідним підрозділом Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України - рішення щодо запровадження необхідних заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху відповідно до державних стандартів, норм, правил, у тому числі шляхом упровадження необхідних технічних засобів організації дорожнього руху»;

доповнити пунктом 14 такого змісту:

«14) приймати за погодженням з відповідним підрозділом Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України рішення щодо демонтування технічних засобів та рекламоносіїв, що встановлені в межах смуги відведення автомобільної дороги з порушенням вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів»;

3) частину четверту статті 16 викласти в такій редакції:

«Проїзна частина доріг, штучні споруди (мости і шляхопроводи), технічні засоби організації дорожнього руху та зовнішнє освітлення на вулицях і дорогах міст та інших населених пунктів можуть передаватися безоплатно в державну власність, а також з державної в комунальну власність за рішенням відповідних органів місцевого самоврядування та Кабінету Міністрів України»;

4) пункт 1 статті 20 доповнити словами «у тому числі забезпечення їх належного санітарного стану»;

5) статтю 37 викласти в такій редакції:

«Стаття 37. Провадження виробничої діяльності на автомобільних дорогах

Будівництво споруд, об'єктів дорожнього сервісу, автозаправних станцій, прокладення інженерних мереж та виконання інших робіт у межах смуги відведення автомобільних доріг здійснюється згідно з дозволом органів державного управління автомобільними дорогами та за попереднім погодженням з відповідними підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України в порядку, передбаченому законодавством України.

Органи державного управління автомобільними дорогами видають за погодженням з відповідними підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України на платній основі дозволу на розміщення, будівництво, реконструкцію та функціонування в межах смуги відведення автомобільних доріг загального користування об'єктів, зазначених у частині першій цієї статті, в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Органи державного управління автомобільними дорогами у 30-денний строк приймають рішення про видачу дозволу на розміщення, будівництво, реконструкцію та функціонування в межах смуги відведення автомобільних доріг загального користування об'єктів, зазначених у частині першій цієї статті, або про відмову у видачі такого дозволу.

Підставою для відмови у видачі та анулювання дозволу можуть бути:

попереднє визначення даної ділянки дороги для іншого об'єкта або споруди;

віднесення ділянки дороги до аварійно-небезпечної або місця чи ділянки концентрації дорожньо-транспортних пригод;

невідповідність місця розташування, об'єкта дорожнього сервісу нормативним вимогам та планам розвитку інфраструктури дорожнього сервісу;

перспективні плани реконструкції або розширення автомобільної дороги, що призведе до демонтажу споруд.

Під час реконструкції та ремонту автомобільних доріг перенесення споруд і комунікацій об'єктів дорожнього сервісу в межах смуги відведення здійснюється за рахунок їх власника, про що інформують власника не пізніше ніж за один місяць до початку проведення робіт.

Усі спори, пов'язані з провадженням виробничої діяльності на автомобільних дорогах, вирішуються в судовому порядку»;

б) частину другу статті 48 після слів «забезпечення безпеки дорожнього руху» доповнити словами «відповідно до вимог нормативно-правових актів».

10. У Законі України «Про перевезення небезпечних вантажів» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 28, ст. 222):

1) у частині другій статті 8:

абзац четвертий викласти в такій редакції:

«у разі дорожнього перевезення розробити та погодити з Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України маршрути і режими перевезення небезпечних вантажів; забезпечити своєчасний огляд транспортних засобів у підрозділах Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України та отримання відповідного свідоцтва про допуск до перевезення небезпечного вантажу; під час перевезення не відхилятися від узгодженого маршруту, додержуватися безпечних умов руху та

постійно контролювати стан транспортного засобу і вантажу»;

абзац десятий викласти в такій редакції:

«здійснювати в установленому порядку обов'язкове страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів на випадок настання негативних наслідків під час перевезення таких вантажів»;

2) в абзаци четвертому статті 14 слова «такі умови встановлюються» замінити словами «маршрути і режими перевезення погоджуються з»;

3) абзац третій статті 16 викласти в такій редакції:

«контроль за безпекою дорожнього руху під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів, додержанням законодавства у зазначеній сфері, у тому числі за забезпеченням організації підготовки водіїв транспортних засобів та уповноважених з питань безпеки перевезення небезпечних вантажів,, прийманням іспитів та видачею відповідних свідоцтв встановленого зразка, розробленням і видачею в установленому порядку погоджень маршрутів руху транспортних засобів під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів».

11. Статтю 5 Закону України «Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 1, ст. 2; 2006 р., № 8, ст. 93) доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«З метою запобігання незаконному обігу транспортних засобів здійснюється автоматизований обмін інформацією між Державною митною службою України та Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України про транспортні засоби, що перетинають державний кордон України, стосовно їх митного оформлення та державної реєстрації».

12. Пункт 19 частини першої статті 20 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 27, ст. 208) викласти в такій редакції:

«19) здійснювати автоматизований обмін інформацією про транспортні засоби, що перетнули державний кордон України, з Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України. Зупиняти та оглядати в межах прикордонної смуги, контрольованих прикордонних районів самостійно, а за їх межами - разом з підрозділами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України транспортні засоби, а також перевіряти документи, що посвідчують особу водія та пасажирів, наявність поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката «Зелена картка»), а також здійснювати контроль за сплатою сум накладеного стягнення за адміністративні правопорушення. При цьому вантаж, який перевозиться транспортними засобами під митним контролем, підлягає такому оглядові тільки разом з органами Державної митної служби України».

13. У Законі України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 1, ст. 1):

1) статтю 21 викласти в такій редакції:

«Стаття 21. Забезпечення обов'язковості страхування цивільно-правової відповідальності

21.1. З урахуванням положень пункту 21.3 цієї статті на території України забороняється експлуатація транспортного засобу (за винятком транспортних засобів, щодо яких не встановлено коригуючий коефіцієнт в залежності від типу транспортного засобу) без поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, чинного на території України, або поліса (сертифіката) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, укладеного в іншій країні з уповноваженою організацією із страхування цивільно-правової відповідальності, з якою МТ СБУ уклало угоду про взаємне визнання договорів такого страхування.

Стосовно транспортних засобів, які не беруть участі в дорожньому русі, укладення договору страхування є необов'язковим.

Транспортний засіб має відповідати вимогам пункту 1.7 статті 1 цього Закону з моменту прийняття участі в дорожньому русі. На транспортному засобі його власник зобов'язаний розмістити спеціальний знак, що надається страховиком при укладенні такого договору страхування. Порядок розміщення зазначеного знака встановлюється Уповноваженим органом за поданням МТ СБУ.

Положення цього пункту не поширюється

на осіб, які звільнені від обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності згідно з пунктом 13.1 статті 13 цього Закону.

21.2. Контроль за наявністю договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів здійснюється:

Державтоінспекцією МВС України під час проведення державного технічного огляду, реєстрації (перереєстрації) транспортних засобів, а також при складанні протоколів щодо порушень правил дорожнього руху та оформленні матеріалів дорожньо-транспортних пригод;

органами Державної прикордонної служби України під час перетинання транспортними засобами державного кордону України.

21.3. При використанні транспортного засобу в дорожньому русі особа, яка керує ним, зобов'язана мати при собі страховий поліс (сертифікат). Страховий поліс пред'являється посадовим особам органів, визначених у пункті 21.2 цієї статті, на їх вимогу.

21.4. У разі експлуатації транспортного засобу на території України без наявності чинного поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності особа несе відповідальність, встановлену законом» ;

2) у назві і тексті статті 53 слово «органів» замінити словом «підрозділів»;

3) у статті 56:

у другому реченні пункту 56.1 слово «Органи» замінити словом «Підрозділи»;

у пункті 56.3 слово «органам» замінити словом «підрозділам».

14. В абзаци п'ятому частини першої статті 7 Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 34, ст. 228; 2002 р., № 26, ст. 173; 2004 р., № 10, ст. 96; 2006 р., № 4, ст. 63) слова «шляхового господарства» замінити словами «дорожнього господарства, спеціалізовані підприємства з установалення та експлуатації технічних засобів організації дорожнього руху разом з майном, яке вони обслуговують».

15. У частині першій статті 21 Закону України «Про систему інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу «України» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., №47, ст. 464):

пункт 5 викласти в такій редакції:

«5) здійснення відомчої реєстрації та обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів, видачі на них номерних знаків та відповідних реєстраційних документів, ведення автоматизованого обліку зареєстрованих тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів та систематизація відомостей про їх власників за використанням Єдиного реєстру, держателем якого є уповноважений орган Міністерства аграрної політики України»;

у пункті 10 слова «приймання екзаменів та видача посвідчень трактористів-машиністів у встановленому порядку» замінити словами «підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації трактористів-машиністів у встановленому законодавством порядку».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через 30 днів з дня його опублікування, крім:

підпункту 67 пункту 2 розділу I цього Закону щодо стягнення подвійного розміру штрафу при примусовому виконанні постанови у справі про адміністративне правопорушення, який набирає чинності з 1 січня 2009 року;

підпункту 19 пункту 6 розділу I цього Закону щодо державної реєстрації мопедів, який набирає чинності з 1 січня 2010 року.

2. Кабінету Міністрів України:

у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом розробити і внести на розгляд Верховної Ради України законопроект про запровадження нарахування штрафних балів за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, а також здійснити в установленому порядку заходи щодо матеріально-технічного забезпечення виконання цього Закону в частині створення автоматизованої системи реєстрації, обліку та контролю транспортних засобів, їх власників та адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху;

у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України
В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
24 вересня 2008 року.
№ 586-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Перелік пам'яток культурної спадщини, що не підлягають приватизації

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Затвердити Перелік пам'яток культурної спадщини, що не підлягають приватизації.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Внести зміни до таких законів України:

1) абзац п'ятий частини другої статті 4 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 15, ст.

99; 1998 р., № 49, ст. 301; 2004 р., № 50, ст. 539; 2006 р., № 8, ст. 89) після слів «Закону України «Про приватизацію державного майна» доповнити словами «(крім пам'яток культурної спадщини)»;

2) у Законі України «Про охорону культурної спадщини» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 39, ст. 333; 2005 р., № 5, ст. 114):

абзац шостий статті 1 після слова «пам'ятка» доповнити словами «культурної спадщини (далі — пам'ятка)»;

частину першу статті 18 після абзацу

другого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Пам'ятка може бути приватизована лише за умови укладення майбутнім власником з відповідним органом охорони культурної спадщини попереднього договору про укладення в майбутньому охоронного договору на пам'ятку (її частину) з викладенням його істотних умов, у тому числі щодо цільового використання пам'ятки, робіт, які майбутній власник зобов'язується провести на пам'ятці з метою утримання її в належному стані».

Про сільськогосподарський перепис

Цей Закон визначає правові, організаційні та економічні основи підготовки і проведення сільськогосподарського перепису, оброблення, узагальнення, поширення та використання його результатів, а також регулює відносини суб'єктів сільськогосподарського перепису, визначає їх права, обов'язки та відповідальність, установлює гарантії держави щодо захисту конфіденційної інформації, отриманої у процесі проведення сільськогосподарського перепису.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

виробники сільськогосподарської продукції - юридичні особи всіх організаційно-правових форм господарювання та їх відокремлені підрозділи, фізичні особи (фізичні особи-підприємці, домогосподарства), які займаються сільськогосподарською діяльністю, передбаченою класифікацією видів економічної діяльності, мають у володінні, користуванні або розпорядженні землі сільськогосподарського призначення чи сільськогосподарську худобу і птицю;

домогосподарство - сукупність осіб, які спільно проживають в одному житловому приміщенні або його частині, забезпечують себе всім необхідним для життєдіяльності, ведуть спільне господарство, повністю або частково об'єднують та витрачають кошти. Ці особи можуть перебувати в родинних стосунках або стосунках свояцтва, не перебувати у будь-яких із цих стосунків, або перебувати і в тих, і в інших стосунках. Домогосподарство може складатися з однієї особи; інструментарій сільськогосподарського перепису - переписна документація, інструктивні (методичні) та інші матеріали, що використовуються під час підготовки, проведення сільськогосподарського перепису, оброблення, узагальнення, поширення та використання його результатів;

календарний план підготовки і проведення сільськогосподарського перепису, а також оброблення та поширення його результатів, - перелік основних організаційних заходів для кожного етапу робіт у процесі сільськогосподарського перепису з установленням строків їх виконання та визначенням відповідальних виконавців;

користувач - юридична або фізична особа, яка використовує дані сільськогосподарського перепису;

первинні дані - інформація щодо кількісної та якісної характеристики явищ і процесів, надана респондентами під час статистичних спостережень;

переписна документація - форми державних статистичних спостережень, переписні листи, анкети, формуляри для запису відповідей на зазначені в них запитання згідно з програмою сільськогосподарського перепису та інструкції (вказівки) щодо їх заповнення;

програма розроблення матеріалів сільськогосподарського перепису - система угруповань та комбінацій ознак, за допомогою яких первинні дані сільськогосподарського перепису перетворюються в сукупність зведених знеособлених і узагальнених величин; програма сільськогосподарського перепису - перелік запитань щодо різноманітних характеристик стану та структури сільського господарства, явищ та процесів у цій галузі; респонденти - виробники сільськогосподарської продукції, які підлягають сільськогосподарському перепису;

сільськогосподарський перепис - періодичне державне статистичне спостереження, що включає в себе збирання даних, які на встановлену дату характеризують стан та структуру сільського господарства, явища і процеси в цій галузі, а також оброблення, узагальнення, поширення та використання його результатів;

тимчасовий персонал - спеціально підготовлені особи, які залучаються до підготовки, проведення, оброблення та узагальнення результатів сільськогосподарського перепису на терміни, встановлені Кабінетом Міністрів України, і мають відповідне посвідчення.

Стаття 2. Правова основа сільськогосподарського перепису

Правовою основою сільськогосподарського перепису є Конституція України, Закон України «Про державну статистику», цей Закон, інші нормативно-правові акти, що регулюють відносини в галузі статистики, інформації та інформатизації.

Стаття 3. Мета проведення сільськогосподарського перепису

Метою проведення сільськогосподарського перепису є:

отримання цілісних, об'єктивних та достовірних даних щодо різноманітних характеристик галузі сільського господарства;

отримання зведених даних для аналізу динаміки основних показників сільськогосподарської діяльності респондентів і забезпечення проведення державних статистичних спостережень та відповідних розрахунків у період між сільськогосподарськими переписами;

визначення структурних змін у сільському господарстві для інформаційного забезпечення управління, прогнозування соціально-економічного розвитку та розроблення державної політики в цій галузі;

отримання даних про малі територіальні

єдиниці та детальних комбінаційних групвань структурних ознак суб'єктів сільськогосподарської діяльності для розроблення на місцевому та регіональному рівнях заходів, спрямованих на соціально-економічний розвиток відповідних територій.

Стаття 4. Суб'єкти сільськогосподарського перепису

До суб'єктів сільськогосподарського перепису належать:

респонденти;

тимчасовий персонал;

центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також інші юридичні особи (їх філії, представництва, відділення тощо), що відповідно до статті 10 цього Закону залучаються до підготовки і проведення, оброблення, узагальнення, поширення та використання результатів сільськогосподарського перепису відповідно до їх повноважень;

користувачі.

Стаття 5. Види сільськогосподарського перепису

Сільськогосподарський перепис може бути загальним і тематичним.

Загальний сільськогосподарський перепис - суцільне або несуцільне статистичне спостереження щодо комплексної характеристики стану і структури галузі сільського господарства.

Тематичний сільськогосподарський перепис - періодичне суцільне або несуцільне статистичне спостереження щодо окремих напрямів діяльності, явищ та процесів у сільському господарстві.

Стаття 6. Підстава та періодичність проведення сільськогосподарських переписів

Підставою для проведення сільськогосподарського перепису є рішення Кабінету Міністрів України.

Загальний сільськогосподарський перепис проводиться один раз на десять років у строки, узгоджені з проведенням всесвітніх сільськогосподарських переписів.

У період між загальними сільськогосподарськими переписами з метою більш глибокого вивчення окремих явищ та процесів у сільському господарстві проводяться тематичні сільськогосподарські переписи.

Перепис поголів'я худоби проводиться один раз на п'ять років, а інші тематичні сільськогосподарські переписи проводяться в разі потреби у строки, визначені Кабінетом Міністрів України, за поданням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі статистики.

Розділ ІІ. МЕТОДИ І ПРОГРАМА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПЕРЕПISУ, ОСНОВНІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ЙОГО ПРОВЕДЕННЯ

Стаття 7. Методи проведення сільськогосподарського перепису

Сільськогосподарський перепис може проводитися такими методами:

1) заповнення респондентами - юридичними особами відповідної переписної документації на основі первинних облікових документів;

2) заповнення тимчасовим персоналом переписної документації щодо респондентів - фізичних осіб, що здійснюється шляхом:

отримання відповідей від респондентів на запитання згідно з програмою перепису без їх документального підтвердження; обходу (безпосереднього відвідування) за усною згодою респондентів їх земельних ділянок, господарських будівель та споруд для перерахунку (обміру) обстежуваних об'єктів (площ посівів, поголів'я худоби тощо).

Відповіді від респондентів можуть отримуватися також поштою, засобами електронного зв'язку тощо.

Конкретні методи проведення сільськогосподарського перепису та засоби отримання інформації, встановлені частиною першою цієї статті, визначаються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі статистики.

Стаття 8. Програма сільськогосподарського перепису

Програмою загального сільськогосподарського перепису передбачаються запитання, що дозволяють ідентифікувати респондентів стосовно їх загальних характеристик; земельних ресурсів та їх використання; сільськогосподарських культур; худоби та птиці; меліорації та агрохімічних заходів; сільськогосподарських машин і техніки; сільськогосподарських будівель та споруд, зайнятих в сільськогосподарському виробництві; інших виробничих сільськогосподарських ресурсів.

Програма тематичного сільськогосподарського перепису формується за переліком запитань відповідно до визначеної тематики та мети його проведення.

Перелік запитань, що включаються до програми сільськогосподарського перепису, визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі статистики.

Не підлягають включенню до програми сільськогосподарського перепису запитання, відповіді на які не призначаються для статистичних цілей.

Проект програми загального сільськогосподарського перепису, методи його прове-

дення та інструментарій, основні організаційні заходи опрацьовуються в міру потреби під час проведення пробного перепису на території однієї або кількох адміністративно-територіальних одиниць у строки, встановлені Кабінетом Міністрів України.

Стаття 9. Основні організаційно-методологічні принципи проведення сільськогосподарського перепису

Основними організаційно-методологічними принципами проведення сільськогосподарського перепису є:

регулярність і періодичність з метою забезпечення послідовності та зіставлення отримуваних результатів;

загальність і одномоментність, що передбачають охоплення опитуванням респондентів, на яких поширюється дія цього Закону, та отримання від них даних за станом на єдиний установлений момент часу;

єдність програми і методів його проведення та оброблення результатів;

конфіденційність первинних даних, що передбачає забезпечення їх захисту в порядку, встановленому законом;

централізоване керівництво і координація всіх робіт, пов'язаних з підготовкою, проведенням, обробленням, узагальненням, поширенням та використанням його результатів.

Розділ ІІІ. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ І ПРОВЕДЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПЕРЕПISУ

Стаття 10. Повноваження органів, що залучаються до підготовки і проведення сільськогосподарського перепису

1. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі статистики:

забезпечує організацію проведення сільськогосподарського перепису;

розробляє і затверджує програму проведення сільськогосподарського перепису та його інструментарій, методологічне забезпечення з урахуванням міжнародних вимог та стандартів, узагальнених пропозицій, що надходять від центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, наукових установ та інших юридичних осіб у межах їх повноважень;

розробляє і затверджує календарний план підготовки і проведення сільськогосподарського перепису, методи оброблення та програму розроблення матеріалів перепису.

2. Центральні органи виконавчої влади в межах своїх повноважень:

сприяють залученню тимчасового персоналу, у тому числі осіб з числа незайнятого населення, зареєстрованого в державній службі зайнятості;

забезпечують створення безпечних умов праці тимчасового персоналу та збереження переписної документації;

здійснюють спеціальне тематичне інформування з метою привернення уваги громадськості до сільськогосподарського перепису.

3. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень:

забезпечують складення списків респондентів, їх достовірності і повноту первинного обліку та адміністративних даних, необхідних для проведення сільськогосподарського перепису;

сприяють залученню тимчасового персоналу, організації його навчання, забезпечують у разі потреби приміщеннями, інвентарем, засобами зв'язку, транспортними засобами тощо.

4. Для підготовки і проведення загального сільськогосподарського перепису з метою координації дій центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень Кабінет Міністрів України утворює Міжвідомчу комісію сприяння проведенню загального сільськогосподарського перепису під головуванням Першого віце-прем'єр-міністра України або віце-прем'єр-міністра України відповідно до розподілу функціональних обов'язків.

Відповідні комісії утворюються на рівні Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських та районних державних адміністрацій. До складу комісій можуть залучатися представники відповідних наукових установ, громадських організацій, асоціацій тощо.

5. Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішення про проведення сільськогосподарського перепису, компенсуються за рахунок коштів державного бюджету.

Стаття 11. Тимчасовий персонал

Для підготовки і проведення сільськогосподарського перепису, оброблення та узагальнення його результатів залучається тимчасовий персонал - громадяни України, які досягли 18-річного віку, з числа зайнятого та незайнятого населення.

Виконання робіт, пов'язаних з підготовкою і проведенням сільськогосподарського перепису та обробленням і узагальненням його результатів, особами з числа незайнятого населення, зареєстрованого в держав-

ній службі зайнятості, визнаними в установленому порядку безробітними, вважається виконанням оплачуваних громадських робіт. За такими особами на період підготовки і проведення сільськогосподарського перепису та оброблення його результатів зберігається статус безробітного і здійснюється виплата допомоги по безробіттю.

Особам, які залучаються до підготовки і проведення сільськогосподарського перепису, видаються відповідні посвідчення.

Порядок залучення та умови оплати праці тимчасового персоналу визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 12. Фінансування робіт, пов'язаних з підготовкою і проведенням сільськогосподарського перепису, обробленням, узагальненням, поширенням та використанням його результатів

Заходи щодо фінансового та матеріально-технічного забезпечення підготовки і проведення сільськогосподарського перепису, обробленням, узагальненням, поширенням та використанням його результатів, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

Розділ ІV. ПРАВА, ОBOB'ЯЗКИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПЕРЕПISУ

Стаття 13. Права та обов'язки респондентів

Респонденти мають право:

знати, які первинні дані про них збираються під час проведення сільськогосподарського перепису, з якою метою вони збираються, як, ким і для чого використовуються;

ознайомлюватися із записами в переписній документації, що стосуються їх особисто; вимагати від тимчасового персоналу пред'явлення відповідного посвідчення. У разі відмови в такому пред'явленні респонденти не зобов'язані давати відповіді на запитання, передбачені програмою сільськогосподарського перепису.

Респонденти сільськогосподарського перепису зобов'язані безоплатно, за встановленою формою та у визначений строк, надавати повну та достовірну інформацію відповідно до переліку запитань, передбачених програмою сільськогосподарського перепису.

Стаття 14. Права та обов'язки тимчасового персоналу

Тимчасовий персонал, який залучається до сільськогосподарського перепису, має право:

під час проведення сільськогосподарського перепису протягом строку, встановленого спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі статистики, відвідувати домогосподарства з метою виконання покладених на нього обов'язків;

на оплату праці за виконання робіт, пов'язаних з підготовкою і проведенням сільськогосподарського перепису, обробленням та узагальненням його результатів.

Тимчасовий персонал зобов'язаний:

перед початком опитування пред'явити респонденту відповідне посвідчення та поінформувати респондента про його права та обов'язки;

під час опитування ставити виключно ті запитання, що передбачені програмою сільськогосподарського перепису;

якісно та в установлені строки виконувати роботи відповідно до своїх повноважень, чітко й достовірно записувати дані, що повідомляє респондент, не допускати перекручення їх змісту;

неухильно дотримуватися вимог законодавства щодо заборони повідомляти будь-кого, крім респондента, зміст заповненої стосовно нього переписної документації.

Стаття 15. Права та обов'язки центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також інших юридичних осіб, що залучаються відповідно до їх повноважень до підготовки і проведення сільськогосподарського перепису

Права та обов'язки спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі статистики, територіальних органів державної статистики та їх працівників під час проведення сільськогосподарського перепису визначаються Законом України «Про державну статистику».

Центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також інші юридичні особи, що залучаються відповідно до їх повноважень до підготовки і проведення сільськогосподарського перепису:

мають право подавати пропозиції щодо вирішення питань, пов'язаних з підготовкою і проведенням сільськогосподарського перепису;

зобов'язані в установлені строки і в повному обсязі виконувати роботи, передбачені календарним планом підготовки і проведення сільськогосподарського перепису, а та-

кож оброблення, узагальнення та поширення його результатів.

Стаття 16. Права та обов'язки користувачів

Користувачі мають право на отримання зведених знеособлених даних сільськогосподарського перепису на умовах та в порядку, визначених Законом України «Про державну статистику».

Користувачі-респонденти мають право на вільний і безоплатний доступ до даних сільськогосподарського перепису, що стосуються їх особисто.

При використанні даних сільськогосподарського перепису користувачі зобов'язані посилалися на їх джерело.

Стаття 17. Відповідальність за порушення цього Закону

Особи, винні в порушенні вимог цього За-

кону, несуть відповідальність згідно із законом.

Розділ V. ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПЕРЕПИСУ

Стаття 18. Захист первинних даних, отриманих у процесі проведення сільськогосподарського перепису

Первинні дані, отримані у процесі проведення сільськогосподарського перепису, відповідно до Закону України «Про державну статистику» є конфіденційною інформацією, що охороняється в установленому законом порядку. Дані, що стосуються безпосередньо респондента, не підлягають поширенню без його попередньої згоди і використовуються виключно для статистичних цілей у зведеному знеособленому вигляді.

Первинні дані сільськогосподарського перепису не мають права вимагати органи державної влади, органи місцевого самовря-

дування та їх посадові особи, інші юридичні особи, об'єднання громадян та інші особи з метою використання їх для прийняття рішень стосовно конкретного респондента. Первинні дані сільськогосподарського перепису не можуть бути підставою для оподаткування респондентів.

Заповнені бланки, інша переписна документація з первинними даними підлягають зберіганню в недоступних для неуповноважених осіб приміщеннях протягом трьох років, а первинні дані в електронному вигляді - до наступного відповідного сільськогосподарського перепису. Після закінчення зазначених строків переписна документація з первинними даними щодо конкретних респондентів підлягає знищенню в установленому порядку.

Стаття 19. Поширення результатів сільськогосподарського перепису

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку державних аварійно-рятувальних служб і здійснення заходів у сфері запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного та природного характеру

Верховна Рада України **постановляє**:
I. Внести зміни до таких законів Украї-

ни:
1. У Законі України «Про аварійно-рятувальні служби» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 4, ст. 25; 2001 р., № 9, ст. 38; 2006 р., № 22, ст. 184):

1) частину першу статті 1 доповнити абзацом такого змісту:

«медичне забезпечення діяльності аварійно-рятувальних служб - комплекс заходів, спрямованих на забезпечення невідкладною медичною допомогою постраждалих внаслідок надзвичайної ситуації в осередку події та під час їх евакуації до лікувальних закладів, а також, за необхідності, рятувальників, збереження оптимальної працездатності та соціальної активності рятувальників, матеріально-технічне оснащення медичними засобами аварійно-рятувальних служб (формувань);»;

2) частину другу статті 33 викласти в такій редакції:

«Фінансування медико-психологічної реабілітації рятувальників державних аварійно-рятувальних служб (формувань), підпорядкованих спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади, до повноважень якого належить захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на утримання цих служб (формувань). Обсяги фінансування медико-психологічної реабілітації рятувальників державних аварійно-рятувальних служб (формувань) визначаються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади, до повноважень якого належить захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, та підлягають погодженню у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»;

3) розділ VI доповнити статтею 35¹ такого змісту:

«Стаття 35¹. Загальнодержавні програми у сфері рятувальної справи

З метою впровадження основних принципів державної політики щодо діяльності державних аварійно-рятувальних служб (формувань), забезпечення їх перспективного розвитку на рівні провідних світових досягнень, а також забезпечення ефективного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, цілеспрямованого використання бюджетних коштів, передбачених на ці цілі, кожні п'ять років розробляються і затверджуються п'ятирічні загальнодержавні програми технічного та матеріального переоснащення державних аварійно-рятувальних служб, підпорядкованих спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади, до повноважень якого належить захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, за рахунок коштів Державного бюджету

України. Розроблення та затвердження загальнодержавних програм здійснюється відповідно до Закону України «Про державні цільові програми».

2. У Законі України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 40, ст. 337; 2004 р., № 19, ст. 259):

1) статтю 1 доповнити абзацами вісімнадцятим - двадцятим такого змісту:

«медико-психологічна реабілітація - комплекс лікувально-профілактичних, реабілітаційних та оздоровчих заходів, спрямованих на відновлення психофізіологічних функцій, оптимальної працездатності, соціальної активності рятувальників аварійно-рятувальних служб (формувань), осіб, залучених до виконання аварійно-рятувальних робіт при виникненні надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру, а також постраждалих внаслідок такої надзвичайної ситуації, передусім неповнолітніх осіб;

дорожньо-транспортна пригода - подія, що сталася під час руху дорожнього транспортного засобу, внаслідок якої загинули або зазнали травм люди чи завдані матеріальні збитки. Рівень надзвичайної ситуації при дорожньо-транспортній пригоді визначається відповідно до порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, який затверджується Кабінетом Міністрів України;

постраждали внаслідок надзвичайної ситуації техногенного або природного характеру (далі - постраждалі) - особи, здоров'ю яких заподіяна шкода внаслідок надзвичайної ситуації техногенного або природного характеру»;

2) у статті 13:

частини четверту і п'яту викласти в такій редакції:

«Постраждале населення, а також особи, залучені до виконання аварійно-рятувальних робіт при виникненні надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру, і рятувальники за висновком Державної служби медицини катастроф та/або медико-соціальної експертної комісії гарантовано забезпечуються відповідним лікуванням та психологічним відновленням у санаторно-курортних закладах, при яких створено центри медико-психологічної реабілітації. Неповнолітні особи, які постраждали у надзвичайній ситуації (у тому числі спричинений дорожньо-транспортною пригодою), а також у яких внаслідок надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру (у тому числі спричиненої дорожньо-транспортною пригодою) загинув один із батьків або обоє батьків, гарантовано забезпечуються відповідним лікуванням та психологічним відновленням у санаторно-курортних закладах, при яких створено центри медико-психологічної реабілітації.

Центри медико-психологічної реабілітації створюються при санаторно-курортних закладах незалежно від форми власності і підпорядкування. Перелік санаторно-курортних закладів, при яких створюються центри медико-психологічної реабілітації, а також їх відповідність вимогам медико-психологічної реабілітації кожні два роки визначаються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Зазначений перелік затверджується центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я та спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади, до компетенції якого належить захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру»;

доповнити частиною шостою такого змісту:

«Медико-психологічна реабілітація рятувальників та постраждалих у не визначених і не затверджених відповідно до частини п'ятої цієї статті санаторно-курортних та інших закладах забороняється»;

3) статтю 28 після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«Для координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади Кабінет Міністрів України може утворити постійно діючу міжвідомчу робочу групу з питань утворення та функціонування центрів медико-психологічної реабілітації рятувальників та населення, постраждалого внаслідок надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».

У зв'язку з цим частину третю вважати частиною четвертою;

4) статтю 35 доповнити частинами четвертою і п'ятою такого змісту:

«Фінансування медико-психологічної реабілітації постраждалих, а також осіб, залучених до виконання аварійно-рятувальних робіт при виникненні надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру, здійснюється за рахунок коштів, що виділяються на ліквідацію надзвичайних ситуацій з державного та місцевих бюджетів. Медико-психологічна реабілітація рятувальників державних аварійно-рятувальних служб (формувань) здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на утримання цих служб. Медико-психологічна реабілітація рятувальників інших аварійно-рятувальних служб (формувань) здійснюється за рахунок коштів, які виділяються на ліквідацію надзвичайних ситуацій з державного або місцевих бюджетів, або за рахунок коштів підприємств, установ та організацій. Обсяги фінансування медико-психологічної реабілітації постраждалих, а також осіб, залучених до виконання аварійно-рятувальних робіт при виникненні надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру, визначаються центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі статистики, територіальні органи державної статистики забезпечують поширення основних результатів сільськогосподарського перепису на паперових, магнітних та інших носіях інформації або в електронному вигляді відповідно до програми розроблення матеріалів сільськогосподарського перепису.

Розділ VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Закони та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

Президент України Віктор ЮЩЕНКО
23 вересня 2008 року.
№ 575-VI.

Фінансування заходів медико-психологічної реабілітації неповнолітніх осіб, постраждалих у надзвичайній ситуації місцевого або об'єктового рівня, а також у яких внаслідок надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру загинув один із батьків або обоє батьків, здійснюється за рахунок коштів державного або місцевого бюджетів, а також добровільних пожертвувань. Для ефективного планування та забезпечення медико-психологічної реабілітації зазначених неповнолітніх осіб місцеві органи виконавчої влади щорічно розробляють і забезпечують виконання відповідних регіональних програм, затверджених у встановленому законом порядку».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України:

у проєкті закону про Державний бюджет України на 2009 рік, а також у бюджетах наступних років передбачати видатки на здійснення медико-психологічної реабілітації рятувальників державних аварійно-рятувальних служб;

доручити обласним державним адміністраціям, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям розробити та забезпечити виконання регіональних програм медико-психологічної реабілітації неповнолітніх осіб, постраждалих у надзвичайній ситуації місцевого або об'єктового рівня, та неповнолітніх осіб, у яких внаслідок такої надзвичайної ситуації загинув один із батьків або обоє батьків;

при виділенні коштів з резервного фонду Кабінету Міністрів України на ліквідацію надзвичайних ситуацій передбачати фінансування заходів на медико-психологічну реабілітацію осіб, залучених до виконання аварійно-рятувальних робіт при виникненні надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру, та постраждалого населення;

доручити обласним державним адміністраціям, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям при виділенні коштів на ліквідацію надзвичайних ситуацій передбачати фінансування заходів на медико-психологічну реабілітацію осіб, залучених до виконання аварійно-рятувальних робіт при виникненні надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру, та постраждалого населення;

у шестимісячній строк: привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України Віктор ЮЩЕНКО.
24 вересня 2008 року.
№ 587-VI.

жавної цільової екологічної програми поводження з радіоактивними відходами;

протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЮЩЕНКО.
м. Київ,
17 вересня 2008 року.
№ 516-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Загальнодержавну цільову екологічну програму поводження з радіоактивними відходами

Верховна Рада України **постановляє**:
I. Затвердити Загальнодержавну цільову екологічну програму поводження з радіоактивними відходами.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Внести зміни до таких законів України:

1) в абзаці третьому частини четвертої статті 21 Закону України «Про викорис-

тання ядерної енергії та радіаційну безпеку» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., №12, ст. 81; 2000 р., №30, ст. 236) слово «державної» замінити словами «Загальнодержавної цільової екологічної»;

2) у Законі України «Про поводження з радіоактивними відходами» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., №27, ст. 198; 2000 р., №30, ст. 236; 2003 р., №29, ст. 236; 2005 р., №27, ст. 362):

абзац п'ятий статті 3 виключити; у тексті Закону слова «Державної програми поводження з радіоактивними відходами» та «Державної програми по поводженню з радіоактивними відходами» замінити словами «Загальнодержавної цільової екологічної програми поводження з радіоактивними відходами».

3. Кабінету Міністрів України: забезпечити виконання Загальнодер-

БУВАЛЬЩИНА

«Кві-кві», що ледь не зірвало партійний пленум

Оказія, про яку розповів мені голова Луцької райдержадміністрації Володимир Демчук, трапилася років двадцять тому. Йшов пленум Луцького райкому партії. На трибуну для доповіді піднявся перший секретар райкому Петро Маховиков.

— Товариші, комуністи нашого району, натхненні рішеннями...

Та раптом патетику промовця перервав дикий, сповнений болю поросячий вереск. На одному із дворів приватних садиб, в оточенні яких був райком, хтось саме різав кабанчика. Секретар замовк, зробивши промовисту паузу. Затихло й порося.

— Товариші, комуністи...

Цієї миті з вікна знову почувся пронизливий, довго нестихаючий свинячий зойк.

— Петре Андрійовичу, а можна я допоможу господарям заколоти кабанчика? Бо замучать тварину, — захвилювався один із учасників пленуму.

— Сиди, — різко обірвав добровольця секретар.

— Без тебе впораються. Продовжую нашу доповідь: «Комуністи нашого району, натхненні...». Та крик кабана ще раз обірвав промовця.

— Ну то йди вже, — нарешті не витримав секретар.

Увесь пленум уважно прислухався до зойків тварини, що наповнювали зал. Хвилин за п'ять вони припинилися. І лише болісне «кві-кві» і тиша після нього сповістили, що свою справу комуніст виконав з честю, ще раз довівши, що члени партії навіть у такій побутовій справі є прикладом. Саме про це говорив багатозначний погляд секретаря, яким він обвів зал, перш ніж продовжити: «Комуністи нашого району, натхненні рішеннями...». Та увагу комуністів у той момент було прикуто до забійника, який, поправляючи на ходу піджак і галстук, саме повернувся в зал. «Я того кабанчика спочатку заспокоїв, потухав, а потім як завалив...», — почувся його схвилюваний шепіт. Того дня хід пленуму обговорювали в усіх партійних організаціях району. Дії доблорочинника повсюдно отримали схвальну оцінку — і товаришів-комуністів, і простих сільських дядьків. Бо й справді вчинив він, як справжній господар, — врятував тварину від страждань.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

На жаль, у Ріти була хороша пам'ять Вона її і підвела

Об'єктом уваги став не будинок, а пенсіонерка Певний час тому до одного з луганських банків зайшов інтелігентний на вигляд молодий чоловік і звернувся до співробітниці з проханням:

— Мені потрібно оформити пластикову картку міжнародного зразка, але не собі, а своїй родичці. На жаль, вона не може зробити це сама. Ось ксерокопії її паспорта, ідентифікаційного коду...

НА ЗАМІТКУ

Спеціальною постановою Нацбанку і цілою низкою відомчих інструкцій оформлення карток без присутності особи, на ім'я якої його здійснюють, заборонено.

Спрацювали без довіреності на довірливості

Молодий чоловік був таким симпатичним і приємним, що співробітниця банку, знехтувавши всі інструкції, зробила таку люб'язність і виписала картку на ім'я Клавдії Степанівни Х.

Така громадянка справді існувала, щоправда, ніякого родинного стосунку до молодого чоловіка не мала. З Романом і його подругою Рітою пенсіонерка познайомилася нещодавно. Молоді люди зацікавилися будинком, який продавала Клавдія Степанівна в Лутугиному. Будівля і садиба так сподобалися, що прийжджі відразу прийняли рішення оформляти документи на купівлю і попросили в хазяйки ксерокопії її документів. Жінка похилого віку зраділа такому перебігу справи, оскільки довго не могла продати будинок. Без

тіні підозр і недовіри до молодих людей вона передала їм усі копії необхідних документів. Домовилися зустрітись через тиждень, але в призначений день покупці так і не прийшли. «Напевно, передумали», — вирішила Клавдія Степанівна.

Одержавши картку, Роман зателефонував своїй подружці й сповістив цю новину. А потім нагадав: тепер, мовляв, справа за тобою. Ріта пам'ятала про домовленість. Вона зайшла до керівника банку, в якому працювала, і повідомила про своє бажання звільнитися. В суботу вона прийшла в офіс, щоб підготувати документи до передачі іншому співробітнику. Її увагу привернула дівчина-стажист, яка працювала за комп'ютером. Але не співробітниця була об'єктом Рітиного інтересу, а папірець, приклеєний до монітора. На папірці були записані логіни та паролі доступу в систему, що дозволяє здійснювати всі банківські операції. Ріта мала хорошу пам'ять. Щоб запам'ятати конфіденційні дані, дівчині знадобилося лише кілька хвилин. Потім вона знайшла вільний комп'ютер у сусідньому залі, увела чужий пароль і логін — і через кілька хвилин на рахунок картки на ім'я Клавдії Степанівни було переведено 50 000 грн.

Банкомат погодився видати лише 6 тис. грн. Приблизно через годину до банкомата поряд із супермаркетом

підійшов приємної зовнішності молодик і спробував отримати 50 тис. грн. Але банкомат необхідну суму не видав і погодився розпрощатися за одну операцію тільки із 3 тис. грн.

У цей час при перевірці системи стажист банку звернула увагу на те, що через її пароль і логін на платіжну картку переведено велику суму грошей, до того ж без будь-яких на те підстав. На жаль, субота — це останній банківський день, під кінець якого неможливо скасувати операцію. Співробітники банку поінформували про те, що трапилося, центральний офіс, і картку було заблоковано. Роман устиг «випросити» в банкомата лише 6 тис. грн. Йому було прикро: зірвався такий куш!..

Ріту співробітники управління УСБУ затримали швидко. Вона не стала опиратися, але пояснити мотиви своїх дій так і не зуміла. Мовляв, знала, що вчислється, але нічого не могла з собою поробити. Коли запахло смаженим, Роман спробував залишити Луганськ, але правоохоронці встановили місце його перебування і відправили в ізолятор тимчасового утримання.

Працівників банку, несумлінність яких сприяла скоєнню злочину, теж покарано. Стажисту, наприклад, не

ДУМКА

Молодих людей навряд чи можна назвати злісними шахраями. Цей злочин вони скоїли вперше. Судячи з усього, проблема «вкрати чи не вкрати» мала скоріше технологічний характер: довести самому собі, що ти можеш.

належить знати логін і пароль доступу в банківську систему, але наставниця дівчини пішла на «маленьке порушення», щоб підопічна могла швидше освоїти навички і працювати самостійно.

...А будинок Клавдія Степанівна таки продала.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

ОГОЛОШЕННЯ

6 жовтня 2008 року, була загублена кругла печатка ПП «СС-9». З цієї дати печатку вважати недійсною. (код ЄДРПОУ 30183292 ПП «СС-9»).

Будинкоуправління №1 КЕВ м. Києва МОУ, код 24969846, адреса: 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 26-А, кв. 112, ліквідовується згідно директиви Міністра оборони України №Д-322/1/013 від 30.08.2008 р.

Претензії приймаються протягом двох місяців за адресою: 04119, вул. Дегтярівська, 26-А, кв. 112, тел.: 483-46-98.

1. Замовник торгів **ТОВ "Сервіс-Інвест" код ЄДРПОУ 31018149**
1.1. Поштова адреса: **83055, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 151**
1.2. Юридична адреса: **83055, м. Донецьк , бул. Шевченка, 11**
1.3.тел./факс: **(062) 303-13-64** e-mail: **kucher@servisinvest.donetsk.ua**
2. Інформація про предмет закупівлі: **Закупівля послуг з проведення розслідувань і забезпечення безпеки об'єктів ТОВ "Сервіс-Інвест" у Донецькій області**
3. Місце та спосіб отримання тендерної документації: **83055, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 151, кімната 518, на письмовий запит.**
3.1. Місце та кінцевий строк подання тендерних пропозицій: **83055, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 151, кімната 518 до 13 00 17.11.2008 р.**
3.2. Місце та дата розкриття тендерних пропозицій: **83055, м. Донецьк, вул.. Челюскінців, 151, кімната 511 о 15 00 17.11.2008 р.**
4. Додаткова інформація:
4.1. Процедура здійснення закупівлі: відкриті торги;
4.2. Відповідальний за проведення торгів: Кучер Дмитро Анатолійович;
4.3. Вартість тендерної документації: безкоштовно

1. Замовник торгів: **ТОВ "Сервіс-Інвест" код ЄДРПОУ 31018149**
1.1. Поштова адреса: **83055, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 151**
1.2. Юридична адреса: **83055, м. Донецьк , бул. Шевченка, 11**
1.3.Тел./факс: **(062) 303-13-64** e-mail: **kucher@servisinvest.donetsk.ua**
2. Інформація про предмет закупівлі: **пристрої електричні комплекти (мікропроцесорні термінали релейного захисту та автоматики, носії інформації з записом програмного забезпечення АСК ТП), а саме:**
Лот 1: Мікропроцесорні пристрої релейного захисту і автоматики для крила 6 кВ ПС Константівка;
Лот 2: Мікропроцесорні пристрої релейного захисту і автоматики для присьдань 110 кВ ПС Рутченково, ПС Єнакієве;
Лот 3: Мікропроцесорні пристрої релейного захисту і автоматики для присьдань 110; 35; 6 кВ, автоматична ситсема керування технологічними процесами для ПС-110/35/6кВ ХСПКЗ-І;
Лот 4: Високочастотні прийомопередавачі;
Лот 5: Мікропроцесорні пристрої релейного захисту і автоматики для поповнення аварійного запасу;
Лот 6: Мікропроцесорні пристрої релейного захисту і автоматики для поповнення аварійного запасу;
Лот 7: Випробувальний мікропроцесорний комплекс для налагоджування пристроїв релейного захисту і автоматики
3. Місце та спосіб отримання тендерної документації: **83055, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 151, кімната 518, на письмовий запит.**
3.1. Місце та кінцевий строк подання тендерних пропозицій: **83055, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 151, кімната 518 до 13 00 17.11.2008 р.**
3.2. Місце та дата розкриття тендерних пропозицій: **83055, м. Донецьк, вул.. Челюскінців, 151, кімната 511 о 14 00 17.11.2008 р.**
4. Додаткова інформація:
4.1. Процедура здійснення закупівлі: **відкриті торги;**
4.2. Відповідальний за проведення торгів: **Кучер Дмитро Анатолійович;**
4.3. Вартість тендерної документації: **безкоштовно;**
4.4. Закупівля здійснюється згідно з Порядком придбання товарів, робіт і послуг ліцензіатами, ціни (тарифи) на відповідну діяльність яких встановлюються НКРЕ, затвердженого Постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 25 грудня 2002 року №1455 із змінами і доповненнями, внесеними постановами Національної комісії регулювання електроенергетики України від 2 липня 2003 року №652, від 23 лютого 2004 року №167, від 30 квітня 2004 року №434, від 29 червня 2006 року №865.

Баланс			
Ря- док	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу 01.10.2008	(тис. грн.) На кінець поперед- нього фінансо- вого року 01.01.2008
АКТИВИ			
1	Кошти в Національному банку України та готівкові кошти банку	5 122	9 778
3	Кошти в інших банках	97 096	153 164
3.1	Резерви під заборгованість інших банків	(26)	(477)
3.2	Резерви у відсотках до активу	0	0
4	Цінні папери в торговому портфелі банку	17 538	12 561
6	Кредити, що надані:	174 908	129 516
6.1	Юридичним особам	121 931	88 957
6.2	Фізичним особам	52 977	40 559
6.3	Резерви під заборгованість за кредитами	(1 216)	(1 155)
6.4	Резерви у відсотках до активу	1	1
9	Основні засоби	2 406	1 824
10	Нематеріальні активи	444	366
11	Нараховані доходи до отримання	4 467	1 374
11.1	У тому числі прострочені нараховані доходи	1	-
11.3	Резерви під заборгованість за нарахованими доходами	(1)	-
11.4	Резерви у відсотках до активу	91	0
12	Відстрочений податковий актив	103	103
13	Інші активи	1 425	104
13.1	Резерви під інші активи	-	(1)
13.2	Резерви у відсотках до активу	0	3
15	Усього активів ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	302 221	307 157
16	Кошти банків	114 230	116 817
17	Кошти юридичних осіб	30 687	56 884
18	Кошти фізичних осіб	72 431	36 923
20	Боргові цінні папери, емітовані банком	5 294	20 000
21	Нараховані витрати, що мають бути сплачені	1 601	1 171
23	Інші зобов'язання	178	42
24	Усього зобов'язань ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	224 421	231 837
25	Статутний капітал	73 390	73 390
28	Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	1 930	-
32	Прибуток/Збиток поточного року	2 480	1 930
33	Усього власного капіталу	77 800	75 320
34	Усього пасивів	302 221	307 157
Примітка "Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках"			
Ря- док	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу 01.10.2008	(тис. грн.) Зміни після дати останньої річної звітності (+,-)
1	Гарантії, що надані	266	11 725
4	Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	10 332	4 521
5	Надана застава	99 110	111 661
			- 12 551

Шановні акціонери ЗАКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДЕРЖАВНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ «УКРАЇНСЬКІ ПОЛІМЕТАЛИ»
Позачергові загальні збори акціонерів ЗАТ «ДАК «Укрполіметали» відбудуться 19 грудня 2008 року об 11-00 за адресою: 03035, м. Київ, провулок Островського, 1, к. 421.
Реєстрація акціонерів проводитиметься з 10-00 до 10-45. Представникам акціонерів необхідно мати при собі паспорт та довіреність, оформлену відповідно до чинного законодавства. Телефон для довідок: (044) 246-32-82.
Порядок денний:
1. Вирішення питання доцільності подальшого існування ЗАТ «ДАК «Українські поліметали» або його ліквідації».

Інформація про ліквідацію філії ЗАТ "Анна" - "Ластівка":
Закрите акціонерне товариство "Анна", код ЄДРПОУ 00309482, що знаходиться за адресою: 98300, Автономна Республіка Крим, м. Керч, вул. Маршала Єрьоменко, буд.30, на підставі Протоколу Загальних зборів учасників № 3 від 07.10.2008 р., прийнятого в м. Керч АР Крим, вирішило припинити діяльність філії ЗАТ "Анна" - "Ластівка", код ЄДРПОУ 24866276, що знаходиться за юридичною адресою: 98300, Автономна Республіка Крим, м. Керч, вул. Косоногова, буд.9, за фактичною адресою: 98300, Автономна Республіка Крим, м. Керч, вул. Маршала Єрьоменко,буд.30, шляхом ліквідації. Ліквідаційна комісія призначена 07.10.2008 р. і знаходиться за адресою: 98300, Автономна Республіка Крим, м. Керч, вул. Маршала Єрьоменко,буд.30. Строк заявлення кредиторами вимог становить два місяці від дня оголошення про ліквідацію.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) ухвалою від 11.09.2008 р. порушив справу № Б-39/118-08 про банкрутство акціонерного товариства відкритого типу "Харківський канатний завод" (61020, м. Харків, вул. Китаєнка, 1, п/р 26009109 у ХФ ВАТ "ПІРЕУС БАНК МКБ" м. Харкова, МФО 350749, код ЄДРПОУ 350749).
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Лактіна Іллю Сергійовича (ліц. АВ № 397234 від 05.08.2008 р., 61118, м. Харків, пр. П'ятдесятиріччя ВЛКСМ, 74, кв. 54, адреса для листування: 61118, а/с 1097).
Кредиторські вимоги приймаються протягом 30 днів від публікації оголошення.

Розцінки вартості ефірного часу для розміщення матеріалів передвиборної агітації на телевізійних каналах «ІНТЕР»/»ІНТЕР+»	
Проміжок часу	Вартість розміщення 1 сек., без ПДВ та ПНР
2:00-4:00	87,80 грн.
4:00-6:00	49,14 грн.
6:00-8:00	256,44 грн.
8:00-10:00	655,12 грн.
10:00-12:00	851,85 грн.
12:00-14:00	1 125,79 грн.
14:00-16:00	846,52 грн.
16:00-18:00	1 650,94 грн.
18:00-20:00	4 747,60 грн.
20:00-22:00	7 903,33 грн.
22:00-24:00	4 157,15 грн.
0:00-2:00	344,22 грн.

<div>ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ВАТ "ЄВРОГАЗБАНК" за III квартал 2008 року 04107, м. Київ, вул. Лук'янівська, 1</div>																								
Звіт про фінансові результати																								
Ря- док	Найменування статті	(тис. грн.) На звітну дату кварталу																						
		поточного року 01.10.2008	поперед- нього фінансо- вого року 01.10.2007																					
1	Чистий процентний дохід	9 996	7 588																					
1.1	Процентний дохід	24 990	11 258																					
1.2	Процентні витрати	(14 994)	(3 670)																					
2	Чистий комісійний дохід	1 976	1 991																					
2.1	Комісійний дохід	2 048	2 026																					
2.2	Комісійні витрати	(72)	(35)																					
3	Торговельний дохід	3 717	994																					
6	Інший дохід	18	26																					
7	Усього доходів	15 707	10 599																					
8	Загальні адміністративні витрати	(5 351)	(2 474)																					
9	Витрати на персонал	(5 558)	(2 880)																					
11	Інші витрати	(2 223)	(2 338)																					
12	Прибуток від операцій	2 575	2 907																					
13	Чисті витрати на формування резервів	326	(1 438)																					
15	Прибуток до оподаткування	2 901	1 469																					
16	Витрати на податок на прибуток	(421)	(322)																					
17	Прибуток після оподаткування	2 480	1 147																					
19	Чистий прибуток/збиток банку	2 480	1 147																					
Примітка																								
"Окремі показники діяльності банку"																								
Ря-	Найменування	На звітну дату	Нормативні																					
рядка		01.10.2008	показники																					
1	Адекватність регулятивного капіталу (%)	26,74	не менше 10%																					
2	Поточна ліквідність (%)	95,21	не менше 40%																					
3	Рентабельність активів (%)	1,14	X																					
5	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,34	X																					
7	Перелік учасників (акціонерів) банку, які прямо та опосередковано володіють 10% і більше відсотками статутного капіталу банку	<table><tr><td>Код країни</td><td>Пряма участь</td><td>Опосередкована участь</td></tr><tr><td>Панюк Юрій</td><td>804 19,5530%</td><td>0,0000%</td></tr><tr><td>Анатолійович Суплятицький Богдан Ігорович</td><td>804 19,5530%</td><td>0,0000%</td></tr><tr><td>Івченко Галина Григорівна</td><td>804 13,9485%</td><td>36,9455%</td></tr><tr><td>Івченко Олексій Григорович</td><td>804 16,4685%</td><td>34,4255%</td></tr><tr><td>Івченко Христина Олексіївна</td><td>804 6,8185%</td><td>44,0755%</td></tr><tr><td>Івченко Ірина Олексіївна</td><td>804 13,6585%</td><td>37,2355%</td></tr></table>	Код країни	Пряма участь	Опосередкована участь	Панюк Юрій	804 19,5530%	0,0000%	Анатолійович Суплятицький Богдан Ігорович	804 19,5530%	0,0000%	Івченко Галина Григорівна	804 13,9485%	36,9455%	Івченко Олексій Григорович	804 16,4685%	34,4255%	Івченко Христина Олексіївна	804 6,8185%	44,0755%	Івченко Ірина Олексіївна	804 13,6585%	37,2355%	X
Код країни	Пряма участь	Опосередкована участь																						
Панюк Юрій	804 19,5530%	0,0000%																						
Анатолійович Суплятицький Богдан Ігорович	804 19,5530%	0,0000%																						
Івченко Галина Григорівна	804 13,9485%	36,9455%																						
Івченко Олексій Григорович	804 16,4685%	34,4255%																						
Івченко Христина Олексіївна	804 6,8185%	44,0755%																						
Івченко Ірина Олексіївна	804 13,6585%	37,2355%																						
Голова Правління Головний бухгалтер		Р.В. Павліченко С.М. Шаповалова																						

Постановою господарського суду Черкаської області від 02 жовтня 2008 р. по справі № 18/4718 сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Прогрес» (с. Селище, Корсунь-Шевченківського району, Черкаської області, код ЄДРПОУ 03792450) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого - Холостого Олександра Івановича (18008, м. Черкаси, вул. Вернигори, 29, кв. 8, ліцензія АВ № 347256 від 22.10.2007 р.). Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування цього оголошення.

Інформація про ліквідацію ЗАТ "Анна":
Закрите акціонерне товариство "Анна", код ЄДРПОУ 00309482, що знаходиться за адресою: 98300, Автономна Республіка Крим, м. Керч, вул. Маршала Єрьоменко, буд.30, на підставі Протоколу Загальних зборів учасників № 3 від 07.10.2008 р., прийнятого в м. Керч АР Крим, вирішило припинити діяльність шляхом ліквідації. Ліквідаційна комісія призначена 07.10.2008 р. і знаходиться за адресою: 98300, Автономна Республіка Крим, м. Керч, вул. Маршала Єрьоменко,буд.30. Строк заявлення кредиторами вимог становить два місяці від дня оголошення про ліквідацію.

Інформація про ліквідацію філії ЗАТ "Анна" - "Анна-Плюс":
Закрите акціонерне товариство "Анна", код ЄДРПОУ 00309482, що знаходиться за адресою: 98300, Автономна Республіка Крим, м. Керч, вул. Маршала Єрьоменко, буд.30, на підставі Протоколу Загальних зборів учасників № 3 від 07.10.2008 р., прийнятого в м. Керч АР Крим, вирішило припинити діяльність філії ЗАТ "Анна" - "Анна-Плюс", код ЄДРПОУ 24692333, що знаходиться за юридичною адресою: 98300, Автономна Республіка Крим, м. Керч, вул. Гайдара, буд.52, за фактичною адресою: 98300, Автономна Республіка Крим, м. Керч, вул. Маршала Єрьоменко,буд.30, шляхом ліквідації. Ліквідаційна комісія призначена 07.10.2008 р. і знаходиться за адресою: 98300, Автономна Республіка Крим, м. Керч, вул. Маршала Єрьоменко,буд.30. Строк заявлення кредиторами вимог становить два місяці від дня оголошення про ліквідацію.

Окружний адміністративний суд м. Києва (01025, м. Київ, вул. Хрещатик, 10, поверх 3, зал судового засідання 7) викликає Товариство з обмеженою відповідальністю «Екскорт — Оіл», зареєстрованого за адресою: м. Київ, вул. Чистяківська, 15-А, кв. 57, Дяченко В'ячеслава Анатолійовича проживаючого за адресою: м. Харків, вул. Рибалко, 89, кв. 42 в якості відповідачів, Лапузу Олега Михайловича проживаючого за адресою: м. Київ, вул. Солом'янська, 19, кв. 27, Мельниченко Олександра Івановича проживаючого за адресою: м. Київ, вул. Маяковського, 48/9, кв. 45, Чекан Ольгу Федорівну проживаючу за адресою: м. Київ, вул. Чистяківська, 15-А, кв. 57 по адміністративній справі за позовом Державної податкової інспекції у Святошинському районі м. Києва про визнання установчих документів недійсними та скасування свідоцтва платника податку на додану вартість в судове засідання 11 листопада 2008 року на 11.20 годин. Суддя: Степанюк А. Г.
В разі неявки та неповідомлення суду про причини неявки в судове засідання, справа буде розглядатися у відсутність відповідача за наявними у справі доказами.

Відповідно до пункту 2 статті 2 Закону України від 18 березня 2004 року № 1625-І «Про порядок обрання на посаду та звільнення з посади професійного судді Верховною Радою України» господарський суд Миколаївської області повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання кандидата на посаду судді господарського суду Миколаївської області безстроково	Господарський суд Дніпропетровської області постановою від 07.10.2008 р. по справі № Б15/188-08 визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру у відношенні С(Ф)Г «Старт», код ЄДРПОУ 20231285, адреса: Дніпропетровська область, Васильківський район, с. Новотерсянське. Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Морозов Ігор Анатолійович, т. (056) 770-27-40, поштова адреса: 49044, м. Дніпропетровськ, а/с 2734.
Семенчук Наталії Олександрівни.	

Ціна на розміщення політичної реклами в телеефірі ПІІ ТОВ "Телерадіокомпанія "НБМ" згідно Закону України "Про вибори народних депутатів України" в період позачергових виборів народних депутатів України 2008 р.		
Час виходу		Вартість за 1 сек. (з урахуванням податків)
з	до	
6:00	7:00	34,26
7:00	10:00	64,23
10:00	14:00	34,26
14:00	17:00	64,23
17:00	23:00	107,04
23:00	6:00	34,26

Ціна на розміщення політичної реклами в телеефірі ТОВ "Телерадіокомпанія "Експрес-Інформ" згідно Закону України "Про вибори народних депутатів України" в період позачергових виборів народних депутатів України 2008 р.		
Час виходу		Вартість за 1 сек. (з урахуванням податків)
з	до	
6:00	7:00	34,26
7:00	10:00	64,23
10:00	14:00	34,26
14:00	17:00	64,23
17:00	23:00	107,04
23:00	6:00	34,26

Окружний адміністративний суд м. Києва (01025, м. Київ, вул. Хрещатик, 10, поверх 3, зал судового засідання 7) викликає Товариство з обмеженою відповідальністю «Інфоукрторг», зареєстрованого за адресою: 03194, м. Київ, б-р. Кольцова, 12, корп. 1, Кононенко Сергія Ілліча м. Київ, пр. Лісовий, 22, кв. 289 в якості відповідачів по адміністративній справі за позовом Державної податкової інспекції у Святошинському районі м. Києва, про визнання установчих документів недійсними та скасування свідоцтва платника податку на додану вартість в судове засідання 11 листопада 2008 року на 14.30 годин. Суддя: Степанюк А. Г.
В разі неявки та неповідомлення суду про причини неявки в судове засідання, справа буде розглядатися у відсутність відповідача за наявними у справі доказами.

Розцінки вартості ефірного часу для розміщення матеріалів передвиборної агітації на музичному каналі «Ентер»	
Проміжок часу	Вартість 1 сек без ПДВ та ПНР
Доба	27.27 грн.

Розцінки вартості ефірного часу для розміщення матеріалів передвиборчої агітації на музичному каналі «Ентер-фільм»	
Проміжок часу	Вартість 1 сек без ПДВ та ПНР
2:00-4:00	42,42 грн.
4:00-6:00	42,42 грн.
6:00-8:00	42,42 грн.
8:00-10:00	42,42 грн.
10:00-12:00	47,13 грн.
12:00-14:00	47,13 грн.
14:00-16:00	47,13 грн.
16:00-18:00	47,13 грн.
18:00-20:00	70,70 грн.
20:00-22:00	82,48 грн.
22:00-24:00	82,48 грн.
0:00-02:00	58,92 грн.

Постановами Господарського суду Київської області від 02.10.2007 р. визнано банкрутами та розпочато ліквідаційну процедуру по справам:
● Б2/202-08, Закрите акціонерне товариство «Укр Торг» (Київська обл., Києво-Святошинський р-н, с. Петропавлівська Борщагівка, вул. Лісна, 16, код ЄДРПОУ 32903868)
● Б2/203-08, Науково-виробниче приватне підприємство «П. Т. К.» (Київська обл., м. Боярка, вул. Лісна, 1, код ЄДРПОУ 19410143);
● Б2/204-08, Товариство з обмеженою відповідальністю «Техніка» (Київська обл., м. Боярка, вул. Маяковського, 49, код ЄДРПОУ 13719709).
Ліквідатором призначено Київське обласне відділення Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності в особі виконавчої дирекції (04070, м. Київ, вул. Боричів Тік, 30).
Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

АПТЕКА НА СТОЛІ

Оливкова олія
корисна,
як материнське
молоко

Римляни казали, що радше можна обійтися без вина, ніж без оливкової олії. І вони мали рацію, адже ця чудо-олія — гарний засіб для профілактики серцево-судинних захворювань. Вживання оливкової олії по 25—30 мл щодня знижує небезпеку виникнення інфаркту міокарда та інсульту. Підтвердження цього — низький відсоток захворювань серцево-судинної системи серед жителів Середземномор'я. Дієтологи пояснюють цей феномен так званою середземноморською дієтою, де головним джерелом жиру є оливкова олія.

Сьогодні деякі лікарі прирівнюють цю олію до ліків. Дослідження показали, що оливкова олія містить велику кількість мононенасичених жирних кислот (пальмітинової, стеаринової, лінолевої, арахідонової), які поліпшують роботу жовчовивідних шляхів, знижують рівень шкідливого холестерину і кількість жирових клітин, що беруть участь у тромбоутворенні. Крім того, склад цих кислот дуже подібний до складу жирів, які містить материнське молоко. Це означає, що вони швидко, легко і повністю засвоюються організмом дітей, людей похилого віку і тих, хто переніс тяжку хворобу. Тож сміливо використовуйте оливкову олію для приготування їжі: заправляйте салати, каші, супи. Добре на ній і смажити, оскільки, на відміну від інших рослинних жирів, в оливковій олії канцерогени не з'являються навіть після багаторазової термічної обробки.

НА ГОРОДІ

Мульча з кропивою
відлякують
слизняків

Якщо мульч-матеріалів (торф, солома, деревні стружки, тирси, тощо), які зазвичай використовують, не вистає, хороші результати може дати застосування рослин-бур'янів, що є на ділянці або поруч з нею: люпину, мишачого горошку, кульбаби, подорожника, лопуха, хвоща та інших. Важливо тільки, щоб вони зів'язали і були добре подрібані секатором або ножицями. Ефективні добавки до такої мульчі рубаної кропиви, що відлякує слизняків і равликів, а також валеріани, що приваблює дощових черв'яків. Відмінно зарекомендували себе при мульчуванні також кора і глина. Наприклад, глина, маючи високу фізіологічну активність, при додаванні до суміші в об'ємі до 30 відсотків дає змогу позбутися парші картоплі, вирощеної з бульби з цим захворюванням. Під час мульчування такою сумішшю на мікроядрах суніці вдається не тільки позбутися шкідників, а й отримати високий врожай, причому з ягодами, які мають особливо приємний смак.

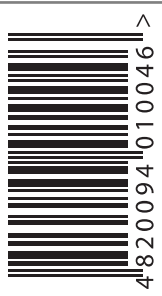
Сторінку підготували
Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО
та Оксана КАЛУТНА.

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.
Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.
► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Рукописів не повертаємо.
► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.
Передплатні індекси:
для фізичних осіб — 40224, 08775,
для підприємств і організацій — 60955.
Передплатна ціна на 2008 рік:
для фізичних осіб — 6,00 грн.
та 4,00 грн.,
для підприємств і організацій — 20,00 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 161000.
БАТ «Видавництво «Київська правда»
04136, м. Київ,
вул. М. Гречка, 13.
Зам. 2709
Фотоформами виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.
✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Телефонна розмова з роботодавцем

ЦЕ МОЖЕ ЗНАДОБИТИСЯ

Порадьте, як правильно зателефонувати до роботодавця по оголошенню. На що варто звернути увагу під час розмови?

Кіровоградська область.

Як повідомили у Міністерстві праці та соціальної політики України, ефективний спосіб домовитися про співбесіду і в результаті отримати роботу — пошук роботи по телефону. Мета телефонного дзвінка і розмови — викликати бажання у роботодавця зустрітися з вами і більше про вас дізнатися.

Перед телефонуванням:
— в оголошенні виділіть ім'я людини, з якою вам потрібно зв'язатися, чи назву вакансії, що вас зацікавила;
— запишіть запитання, які поставите роботодавцю;
— тримайте під рукою копію свого резюме;
— подумайте, що ви можете запропонувати роботодавцю;
— підготуйтеся відповісти на запитання про себе та чому ви зацікавлені саме в цій вакансії;

Сергій ХИЛОБОЧЕНКО, студент.

— одягніться для більшої впевненості в зручній діловий одяг;
— покладіть поруч ручку та папір, щоб записати необхідну інформацію.
Під час телефонування:
— попросіть з'єднати вас з людиною чи відділом, що вам потрібен;
— чітко назвіть своє прізвище, ім'я та по батькові, а також вакансію, що вас цікавить;
— під час розмов уникайте мовних зворотів, які виражають невпевненість;
— запитуйте про те, що вас цікавить, не соромтеся перепитувати, якщо чогось не зрозумієте, але будьте готові відповісти на будь-яке запитання роботодавця;
— домовтеся про зустріч: зазначте дату, час, місце зустрі-

чі, ім'я людини, з якою необхідно зустрітися;
— якщо вакансія зайнята, запитайте про перспективи працевлаштування;
— з'ясуйте, чи можете ви знову зателефонувати через певний час;
— запропонуйте надіслати своє резюме на випадок вільного робочого місця;
— подякуйте роботодавцю за витрачений на вас час.
Багато вакансій не рекламуються через засоби масової інформації. Один із способів знайти ці вакансії — телефонний дзвінок. Такі дзвінки називаються пробними.
Слід детально продумати:
— яку роботу ви можете виконувати;
— які обов'язки готові взяти на себе;
— які вміння у вас є;
— які питання хочете з'ясувати в роботодавця.
Розпочинаючи розмову, зверніться до співрозмовника по імені, поясніть мету свого дзвінка, відрекомендуйтеся.

Нехай ваша розмова буде довгою. Дайте роботу да в ц ю ч а с

поміркувати: запропонуйте надіслати своє резюме; запитайте, чи можете ви знову зателефонувати пізніше.
Будьте ввічливими та коректними. Якщо роботодавець згодився переглянути ваші документи, подайте їх якомога швидше.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

І житимете довго і щасливо

КОРИСНО ЗНАТИ

Як з'ясували вчені, за відсутності ліфтів і ескалаторів на робочих місцях у співробітників поліпшується загальне самопочуття, зменшуються жирові відкладення і нормалізується кров'яний тиск.

Не таємниця, що регулярні фізичні вправи — лише 30 хвилин щодня — допомагають уникнути ожиріння, серцево-судинних захворювань, інсультів і навіть раку. Проте є ще багато інших легких способів продовжити своє життя, пише Eurolab.ua. Для цього потрібно дотримуватися хоча б

3. Слухайте класичну музику: вона заспокоїть серце, знизить кров'яний тиск і розслабить м'язи, — впевнені дослідники Оксфордського університету.
4. Важливий догляд за зубами, оскільки з ротової порожнини виводяться шкідливі бактерії, здатні викликати серцево-судинні захворювання.
5. Спіть, але не надміру. Дослідження довели, що люди, які сплять по сім годин на добу, живуть довше за тих, хто спить більше чи менше.
6. Їжте шоколад. За даними досліджень Гарвардської школи охорони здоров'я, ті, хто споживає шоколад у невеликій кількості, живуть довше. У шоколаді містяться поліфеноли, які запобігають розвитку серцевих захворювань і раку.
7. Любіть себе, але не варто стрімголов бігти до бару, щоб відзначити цю любов. Адже улюблені заняття, приміром, шопінг, так само корисні для здоров'я, як і фізичні вправи.

Грядки для підзимньої сівби

ДАЧНИКАМ НА ЗАМІТКУ

Урожай на городі майже зібрано. Тільки подекуди стоять качани капусти — вона останньою залишає наші ділянки. Начебто можна перевести подих після тривоги і турбот про врожай. Хоча... Роботи в саду і на городі ще багато, якщо, звичайно, думати про справжній урожай у наступному сезоні.
І, щоб він був, доведеться підготувати землю і сад до зими і до весни. На городі в цей час обробляють ґрунт під садіння на наступний сезон. Землю перекопують на глибину близько 25—30 см, вносять органічні або мінеральні добрива, але грудки при цьому не розбивають. Тоді земля краще промерзне і накопичить більшу кількість вологи під час весняного танення снігу.

Одночасно готують грядки для підзимньої сівби холодостійких культур, таких як цибуля, буряки, салат, редис, морква, селера, кріп, петрушка, шпинат та інші. Безпосередньо саму сівбу зазвичай проводять у листопаді з настанням стійкого похолодання, коли температура ґрунту знизиться до мінус 2—3 градусів.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

На сторінці використано інформацію Укрінформу.

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.
Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.
► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Рукописів не повертаємо.
► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.
Передплатні індекси:
для фізичних осіб — 40224, 08775,
для підприємств і організацій — 60955.
Передплатна ціна на 2008 рік:
для фізичних осіб — 6,00 грн.
та 4,00 грн.,
для підприємств і організацій — 20,00 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 161000.
БАТ «Видавництво «Київська правда»
04136, м. Київ,
вул. М. Гречка, 13.
Зам. 2709
Фотоформами виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.
✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

4820094010046